

Vuoden 2017 kolmannen neljänneksen ja tammi-syyskuun osavuosisikatsaus

Vahva tulos Nokia Technologies -liiketoimintaryhmän ansiosta

Taloudelliset pääkohdat

- Vuoden 2017 kolmannen neljänneksen ei-IFRS-liikevaihto oli 5,5 miljardia euroa (6,0 miljardia euroa vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä). Vuoden 2017 kolmannen neljänneksen raportoitu liikevaihto oli 5,5 miljardia euroa (5,9 miljardia euroa vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä). Sekä ei-IFRS-liikevaihto että raportoitu liikevaihto laski vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä 7 % (4 % ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta) vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.
- Ei-IFRS-bruttokateprosentti oli vahva 42,7 % (40,0 % vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä), ja ei-IFRS-liikevoittoprosentti oli 12,1 % (9,3 % vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä) Nokia Technologies -liiketoiminnan ja Nokian verkkoliiketoiminnan sopeutumiskyvyn ansiosta. Raportoitu bruttokateprosentti oli 39,7 % (37,9 % vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä) ja raportoitu liikevoittoprosentti oli -4,2 % (0,9 % vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä).
- Vuoden 2017 kolmannen neljänneksen laimennettu ei-IFRS-osakekohtainen tulos oli 0,09 euroa (0,04 euroa vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä), ja siihen vaikutti myönteisesti odotettua alhaisempi ei-IFRS verokanta, joka oli 15 %. Vuoden 2017 kolmannen neljänneksen laimennettu raportoitu osakekohtainen tulos oli -0,03 euroa (-0,02 euroa vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä).
- Vahvan konsernitason tuloksen ansiosta vuodentakaiseen verrattuna sekä bruttokate- että liikevoittoprosentin kasvaessa merkittävästi ja strategiamme toteuttamisen edistyessä edelleen hyvin, Nokian hallitus suunnittelee ehdottavansa, että vuodelta 2017 jaetaan osinkoa 0,19 euroa osakkeelta (0,17 euroa osakkeelta vuodelta 2016).

Nokian verkkoliiketoiminta

- Liikevaihto laski 9 % (6 % ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta) vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna johtuen ensisijaisesti Ultra Broadband Networks -segmentistä, johon vaikuttivat haasteet Mobile Networks -liiketoimintaryhmän markkinaolosuhteissa ja tietyissä projekteissa Pohjois-Amerikassa ja Kiinan alueella.
- Ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta IP Networks and Applications- ja Global Services -segmenttien liikevaihdon kehitys vuodentakaiseen verrattuna oli parempaa vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä, kun verrataan liikevaihdon kehitystä vuoden 2017 toisella neljänneksellä vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon. Ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta sekä Global Services -segmentin että ja IP-reititysliiketoiminnan liikevaihto kasvoi 2 % vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä vuodentakaiseen verrattuna.
- Vuoden 2017 kolmannen neljänneksen bruttokateprosentti oli vakaa 38,6 % jatkuneen kurinalaisen toiminnan myötä. Liikevoittoprosentti oli 6,9 %, ja se heijasteli Ultra Broadband Networks -segmentin heikkoa tulosta, mitä Global Services- ja IP Networks and Applications -segmenttien tuloksen parantuminen vuodentakaiseen verrattuna osin tasoitti.

Nokia Technologies

- Liikevaihto kasvoi 37 % ja liikevoitto kasvoi 73 % vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna johtuen ensisijaisesti vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä saadusta välimiesmenettelyn ratkaisusta. Liikevaihdosta noin 180 miljoonaa euroa oli kertaluonteista ja sisälsi aikaisempiin ajanjaksoihin kohdistuvan osuuden. Toteuttamalla patenttilisensointistrategiaamme tehokkaasti ja nopeasti olemme noin kaksinkertaistaneet jatkuvan lisensointitulon vuodesta 2014, jolloin se oli 578 miljoonaa euroa.

Vuoden 2017 kolmannen neljänneksen ja tammi-syyskuun ei-IFRS-luvut. Katso lisätietoja Tilinpäätöstietojen liitetiedosta 1, Laadintaperiaatteet ¹

EUR milj. (paitsi osakekohtainen tulos, EUR)	7-9/2017	7-9/2016	Muutos 7-9/2017 vrt. 7-9/2016	4-6/2017	Muutos 7-9/2017 vrt. 4-6/2017	1-9/2017	1-9/2016	Muutos 1-9/2017 vrt. 1-9/2016
<i>Liikevaihto - ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta (ei-IFRS)</i>			-4 %		2 %			-4 %
Liikevaihto (ei-IFRS)	5 537	5 956	-7 %	5 629	-2 %	16 555	17 241	-4 %
Nokian verkkoliiketoiminta	4 823	5 329	-9 %	4 971	-3 %	14 696	15 744	-7 %
Ultra Broadband Networks	2 099	2 519	-17 %	2 165	-3 %	6 500	7 171	-9 %
Global Services	1 359	1 389	-2 %	1 448	-6 %	4 168	4 277	-3 %
IP Networks and Applications	1 365	1 421	-4 %	1 358	1 %	4 028	4 295	-6 %
Nokia Technologies	483	353	37 %	369	31 %	1 099	745	48 %
Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut	251	297	-15 %	307	-18 %	812	803	1 %
Bruttokate (ei-IFRS)	2 365	2 381	-1 %	2 350	1 %	6 911	6 814	1 %
<i>Bruttokateprosentti (ei-IFRS)</i>	42,7 %	40,0 %	270pp	41,7 %	100pp	41,7 %	39,5 %	220pp
Liikevoitto (ei-IFRS)	668	556	20 %	574	16 %	1 583	1 233	28 %
Nokian verkkoliiketoiminta	334	435	-23 %	406	-18 %	1 064	1 085	-2 %
Ultra Broadband Networks	78	278	-72 %	191	-59 %	514	589	-13 %
Global Services	110	39	182 %	123	-11 %	289	175	65 %
IP Networks and Applications	146	119	23 %	91	60 %	260	321	-19 %
Nokia Technologies	390	226	73 %	230	70 %	736	421	75 %
Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut	-56	-105	-47 %	-62	-10 %	-217	-274	-21 %
<i>Liikevoittoprosentti (ei-IFRS)</i>	12,1 %	9,3 %	280pp	10,2 %	190pp	9,6 %	7,2 %	240pp
Rahoitustuotot ja -kulut (ei-IFRS)	-63	-78	-19 %	-63	0 %	-207	-174	19 %
Tuloverot (ei-IFRS)	-90	-216	-58 %	-74	22 %	-211	-491	-57 %
Tulos (ei-IFRS)	516	264	95 %	441	17 %	1 159	574	102 %
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos (ei-IFRS)	514	258	99 %	449	14 %	1 160	605	92 %
Määräysvallattomien omistajien osuus tuloksesta (ei-IFRS)	2	6	-67 %	-9		0	-31	-100 %
Osakekohtainen tulos, laimennettu (ei-IFRS)	0,09	0,04	125 %	0,08	12 %	0,20	0,11	82 %

Vuoden 2017 kolmannen neljänneksen ja tammi-syyskuun raportoidut luvut. Katso lisätietoja Tilinpäätöstietojen liitetiedosta 1, Laadintaperiaatteet ¹

EUR milj. (paitsi osakekohtainen tulos, EUR)	7-9/2017	7-9/2016	Muutos 7-9/2017 vrt. 7-9/2016	4-6/2017	Muutos 7-9/2017 vrt. 4-6/2017	1-9/2017	1-9/2016	Muutos 1-9/2017 vrt. 1-9/2016
<i>Liikevaihto - ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta</i>			-4 %		2 %			-3 %
Liikevaihto	5 500	5 896	-7 %	5 619	-2 %	16 496	16 984	-3 %
Nokian verkkoliiketoiminta	4 823	5 329	-9 %	4 971	-3 %	14 696	15 744	-7 %
Ultra Broadband Networks	2 099	2 519	-17 %	2 165	-3 %	6 500	7 171	-9 %
Global Services	1 359	1 389	-2 %	1 448	-6 %	4 168	4 277	-3 %
IP Networks and Applications	1 365	1 421	-4 %	1 358	1 %	4 028	4 295	-6 %
Nokia Technologies	483	353	37 %	369	31 %	1 099	745	48 %
Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut	251	297	-15 %	307	-18 %	812	803	1 %
Ei-IFRS-oikaisut	-38	-60	-37 %	-11	245 %	-59	-258	-77 %
Bruttokate	2 185	2 233	-2 %	2 236	-2 %	6 546	5 841	12 %

<i>Bruttokateprosentti</i>	39,7 %	37,9 %	180pp	39,8 %	-10pp	39,7 %	34,4 %	530pp
Liiketappio/-voitto	-230	55		-45	411 %	-403	-1 417	-72 %
Nokian verkkoliiketoiminta	334	435	-23 %	406	-18 %	1 064	1 085	-2 %
Ultra Broadband Networks	78	278	-72 %	191	-59 %	514	589	-13 %
Global Services	110	39	182 %	123	-11 %	289	175	65 %
IP Networks and Applications	146	119	23 %	91	60 %	260	321	-19 %
Nokia Technologies	390	226	73 %	230	70 %	736	421	75 %
Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut	-56	-105	-47 %	-62	-10 %	-217	-274	-21 %
Ei-IFRS-oikaisu	-898	-501	79 %	-620	45 %	-1 986	-2 650	-25 %
<i>Liikevoittoprosentti</i>	-4,2 %	0,9 %	-510pp	-0,8 %	-340pp	-2,4 %	-8,3 %	590pp
Rahoitustuotot ja -kulut	-63	-80	-21 %	-218	-71 %	-427	-215	99 %
Tuloverot	102	-111		-172		-223	56	
Tulos	-190	-133	43 %	-433	-56 %	-1 058	-1 570	-33 %
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos	-192	-119	61 %	-423	-55 %	-1 088	-1 410	-23 %
Määräysvallattomien omistajien osuus tuloksesta	2	-14		-9		30	-161	
Osakekohtainen tulos, laimennettu	-0,03	-0,02	50 %	-0,07	-57 %	-0,19	-0,25	-24 %
Nettokassa ja muut likvidit varat	2 731	5 539	-51 %	3 964	-31 %	2 731	5 539	-51 %

¹ Tulokset ovat raportoituja, ellei toisin mainittu. Tämän katsauksen taloudelliset tiedot ovat tilintarkastamattomia. Ei-IFRS-tulokset eivät sisällä Alcatel-Lucent-hankintaan ja -integraatioon liittyviä kuluja, eikä myöskään liikearvon arvonalentumiskuluja, aineettomien hyödykkeiden poistoja ja muita yrityskaupoista johtuvia hankintahinnan kohdentamiseen liittyviä eriä, uudelleenjärjestelykuluja ja muita niihin liittyviä kuluja sekä eräitä muita eriä, jotka eivät välttämättä ole merkityksellisiä Nokian liiketoiminnan toiminnallisen tuloksen arvioinnin kannalta. Yksityiskohtainen tarkastelu esitetään ei-IFRS-oikaisu-osoissa sekä viimeisen neljänneksen että vuoden 2016 alusta tapahtuneen tuloskehityksen kuvausten yhteydessä ja tämän taloudellisen katsauksen Tilinpäätöstiedot-osion ei-IFRS-täsmäytysliitetiedossa (liite 2). Liikevaihdon muutos ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta tarkoittaa liikevaihdon muutosta, johon ei sisälly Nokian raportointivaluutan euron ja muiden valuuttojen välisten valuuttakurssimuutosten vaikutusta. Lisätietoja valuuttakurssimuutosten vaikutuksista esitetään tämän katsauksen Tilinpäätöstiedot-osion liitetiedossa Laadintaperiaatteet (liite 1).

Osinkoa ja pääomarakennetta koskeva päivitys

Nokian hallitus suunnittelee ehdottavansa vuodelta 2017 jaettavaksi osinkoa 0,19 euroa osakkeelta. Osinko on Nokian pääasiallinen tapa palauttaa pääomaa osakkeenomistajille, ja Nokian tavoitteena on jakaa kasvavaa tulosperusteista osinkoa. Nokian pitkän tähtäimen tavoitteena on kasvattaa osinkoa palauttamalla osakkeenomistajille noin 40-70 % ei-IFRS-osakekohtaisesta tuloksesta ottaen huomioon Nokian kassa-aseman sekä odotetun kassavirtakehityksen.

Nokia julkisti 29.10.2015, että sen hallitus on tehnyt perusteellisen analyysin Nokian mahdollisista pitkän aikavälin pääomarakennevaatimuksista ja julkisti suunnitelmansa 7 miljardin euron pääomarakenteen tehokkuuden optimointiohjelmaksi. Ohjelma koostuu noin 4 miljardin euron pääoman palautuksesta osakkeenomistajille sekä velkojen ja muiden velkatyyppisten erien vähentämisestä noin 3 miljardilla eurolla. Vuoden 2017 kolmannen neljänneksen lopussa pääomarakenteen optimointiohjelmastamme oli toteutettu noin 6,9 miljardia euroa. Jäljelle jäävä noin 0,1 miljardia euroa liittyy suunniteltuihin omien osakkeiden ostoihin, ja arvioimme saavamme tämän päätöksen vuoden 2017 loppuun mennessä. Saatuamme tämän ohjelman päätökseen ja ottaen huomioon suunnitellun vuodelta 2017 jaettavan osingon Nokia on vakuuttunut siitä, että sen pääomarakenne on vahva ja tehokas.

Ei-IFRS-tunnusluvut antavat hyödyllistä täydentävää tietoa Nokian liiketoiminnan tuloksen kehityksestä

Annamme raportoitujen IFRS-tunnuslukujen lisäksi tiettyjä ei-IFRS-tietoja, jotka kuvaavat liiketoiminnan toiminnallista tulosta. Uskomme, että ei-IFRS-tunnuslukumme antavat sekä yhtiön johdolle että sijoittajille täydentävää tietoa Nokian liiketoiminnan tuloksen kehityksestä ilman alla kuvattuja eriä, jotka eivät välttämättä ole merkityksellisiä Nokian liiketoiminnan toiminnallisen tuloksen arvioinnin kannalta. Näitä ei-IFRS-tunnuslukuja ei pidä tarkastella erillään vastaavista IFRS-tunnusluvuista tai niiden sijasta, vaan niitä tulee tarkastella yhdessä niitä lähinnä vastaavien raportoitujen IFRS-tunnuslukujen kanssa.

Ei-IFRS-tulokset eivät sisällä Alcatel-Lucent-kauppaan ja integraatioon liittyviä kuluja, liikearvon arvonalentumiskuluja, aineettomien hyödykkeiden poistoja ja muita yrityskaupoista johtuvia hankintahinnan kohdentamiseen liittyviä eriä,

uudelleenjärjestelyihin ja muihin niihin kuluihin liittyviä kuluja sekä eräitä muita eriä, jotka eivät välttämättä ole merkityksellisiä Nokian liiketoiminnan toiminnallisen tuloksen arvioinnin kannalta. Ei-IFRS-oikaisut raportoidaan ainoastaan Nokian konsernitason eikä niitä kohdisteta segmenteille.

Taloudellisten pääkohtien tarkastelu

Tämän Nokian tulosta koskevan taloudellisen katsauksen sisältämä taloudellisten pääkohtien tarkastelu sisältää Nokian liiketoimintojen eli Nokian verkkoliiketoiminnan, Nokia Technologies -liiketoiminnan sekä Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion tulokset. Raportoitavista segmenteistä esitetään lisätietoa tämän katsauksen Tilinpäätöstiedot-osion liitetiedossa Segmentti-informaatio (liite 3).

Toimitusjohtajan katsaus

Nokian kolmannen neljänneksen 0,09 euron ei-IFRS-osakekohtainen tulos oli erinomainen. Konsernitason tulos oli vahva vuodentakaiseen verrattuna bruttokate- ja liikevoittoprosenttien kasvaessa merkittävästi ja strategiamme toteuttamisen edistyessä edelleen hyvin. Hyvän kehityksen ansiosta Nokian hallitus suunnittelee ehdottavansa, että vuodelta 2017 maksetaan osinkoa 0,19 euroa osakkeelta eli 2 eurosenttiä enemmän kuin vuosi sitten.

Patenttilisensointiliiketoimintamme tulos oli neljänneksen selkeä kohokohta. Saimme vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä myönteisen ratkaisun välimiesmenettelyssä LG:n kanssa, ja olemme sen jälkeen päässeet yhtiön kanssa sopimukseen lisenssistä, joka kattaa pidemmän ajanjakson kuin mitä välimiesmenettelyn ratkaisu edellytti. Toteuttamalla patenttilisensointistrategiaamme tehokkaasti ja nopeasti olemme noin kaksinkertaistaneet jatkuvan lisensointitulon vuodesta 2014, jolloin se oli 578 miljoonaa euroa. Olen myös erityisen tyytyväinen siihen, että patenttilisensointiliiketoimintamme kasvu on vuonna 2017 auttanut kompensoimaan verkkoliiketoimintamme liikevaihdon laskua. Edistymme erinomaisesti, ja meillä on hyvät mahdollisuudet kasvattaa tätä liiketoimintaa vuonna 2018 ja sen jälkeen.

Verkkoliiketoimintamme kehitys oli lisäksi neljänneksellä monilta osin vahvaa. Global Services -segmentin, IP-reititysliiketoiminnan sekä maantieteellisesti Lähi-idän ja Afrikan sekä Aasian ja Tyynenmeren alueen liikevaihto kasvoi vuodentakaiseen verrattuna ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta. Tilausten määrä kasvoi monilla alueilla, kuten Applications & Analytics -liiketoimintaryhmässä, jonka osalta tämä kehitys jatkui jo viidennen peräkkäisen neljänneksen ajan osoittaen edistystä strategiassamme rakentaa vahva ja itsenäinen ohjelmistoliiketoiminta.

Kannattavuuden osalta verkkoliiketoimintamme bruttokateprosentti kasvoi vuodentakaiseen verrattuna 38,6 %:iin, mikä on huomattava saavutus markkinatilanteessa, joka on edelleen haastava. Lisäksi sekä Global Services- että IP Networks and Applications -segmentin liikevoittoprosentit kasvoivat merkittävästi vuodentakaiseen verrattuna, ensimmäisen ollessa 8,1 % ja jälkimmäisen 10,7 %.

Edistyimme jälleen strategiassamme laajentaa asiakaskuntaamme viestintäpalvelujen tarjoajien markkinan ulkopuolelle. Tavoittelemillamme rinnakkaisilla segmenteillä tilausten määrä on kasvanut vuoden alusta kaksinumeroisilla prosenttiluvuilla ja liikevaihto kasvoi 8 % pois lukien entisen Alcatel-Lucentin kolmansien osapuolten integraatioon keskittyvä liiketoiminta, jota olemme parhaillaan lopettelemassa.

Olemme lisäksi hankkineet yli 60 uutta asiakasta näillä rinnakkaisilla segmenteillä tänä vuonna. Asiakkaisiin sisältyy China Pacific Insurance Company, joka on Nuage-liiketoiminnallemme ensimmäinen suuryritystason sopimus Kiinassa. Hankimme myös ensimmäisen kaapelioperaattoriasiakkaan WOW!-n Yhdysvalloissa Gainspeedin oston myötä valikoimaamme tulleille tuotteille. Testaamme lisäksi kyseisiä tuotteita lähes tusinan asiakkaan kanssa kattaen alan suurimpia toimijoita.

Nämä tulokset ovat osoitus kurinalaisen toimintamallimme voimasta ja kokonaisvaltaisen tuotevalikoimamme tuomasta edusta. Kovasti kilpaillulla markkinalla toiminnan kurinalaisuus on ehdottoman tärkeää, ja se on Nokian keskeisiä vahvuuksia. Uskon lisäksi tuotevalikoimamme hyötyjen näkyvän entistä selvemmin markkinan siirtyessä 5G:hen, joka on paljon muutakin kuin pelkästään radioverkkoteknologia. 5G-teknologia edellyttää muun muassa pilvipohjaisia runkoverkkoja, IP-reititystä, monenlaisia siirtoratkaisuja, kiinteitä langattomia laajakaistayhteyksiä ja ohjelmisto-ohjattuja verkkosovelluksia. Nokia on yksi harvoista yhtiöistä, joka pystyy vastaamaan näihin kaikkiin tarpeisiin.

Neljänneksellä saavuttamastamme edityksestä huolimatta Mobile Networks -liiketoimintaryhmämme kohtasi joitakin haasteita ja arvioimme ensisijaisen kohdemarkkinamme supistumisen jatkuvan vuonna 2018. Arvioimme laskun olevan 2-5 %:n luokkaa, ja se on seurausta useista meneillään olevista teknologisista siirtymistä, kovasta kilpailusta Kiinassa ja lyhyen aikavälin haasteista, jotka liittyvät operaattorien mahdollisiin yhdistymisiin eräissä maissa.

Mitä tulee Mobile Networks -liiketoimintaryhmän haasteisiin, olen maininnut aiemmillä neljänneksilläkin kyseisen liiketoimintaryhmän tutkimuksen ja kehityksen tiimin työkuorman olevan poikkeuksellisen suuri.

Tämän tilanteen vuoksi joidenkin tuotteiden yhtenäistämisessä on ollut viivästyksiä, jotka ovat valitettavasti vaikuttaneet pieneen määrään asiakkaitamme. Tämän seurauksena Mobile Networks -liiketoimintaryhmän liikevaihtoon on kohdistunut painetta, ja verkkolaitteiston vaihdoksiin liittyvät odotettavissa olevat kulut ovat kasvaneet.

Tiimini on täysin sitoutunut saamaan nämä asiat nopeasti takaisin raiteilleen ja näemme jo huomattavaa kehitystä. Uusien AirScale-tuotteidemme käyttöönotot lisääntyivät kaikilla maantieteellisillä toiminta-alueillamme mukaan lukien pohjoisamerikkalaisten avainasiakkaittemme keskuudessa. Kyseiset tuotteet auttavat parantamaan operaattorien kilpailukykyä sekä vastaamalla kustannushaasteisiin että nostamalla suorituskyvyn ja joustavuuden uudelle tasolle. Asiakastytyväisyytuloksemme paranivat myös merkittävästi.

Haluaisin lisäksi korostaa, että tietyistä Mobile Networks -liiketoimintaryhmämme tuotejohtajuuden säilyttämiseen tarvittavista lisäinvestoinneista huolimatta olemme sitoutuneita noin 1,2 miljardin euron kokonaiskustannussäästötavoitteeseemme koko vuoden 2018 aikana. Näihin säästöihin liittyvät kustannukset ovat hieman aiemmin arvioitua korkeammat, ja arvioimme edelleen mahdollisuuksia lisäsäästöjen saavuttamiseksi hankinnan ja valmistuksen kuluissa.

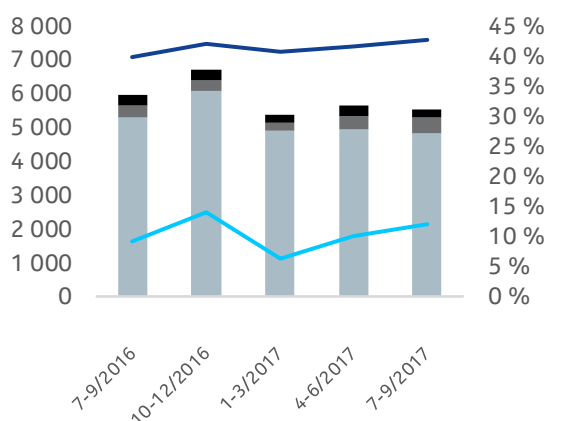
En ole tyytyväinen kassatilanteemme kehitykseen kolmannella neljänneksellä, ja olemme moninkertaistamassa ponnistelujamme tällä alueella. Vahvan taseemme säilyttäminen on ensisijaisen tärkeää.

Lyhyesti sanottuna, kohtasimme kolmannella neljänneksellä joitain haasteita, mutta monilla alueilla suoriuduimme hyvin, ja toteutimme strategiaamme tehokkaasti.

Rajeev Suri
Toimitusjohtaja

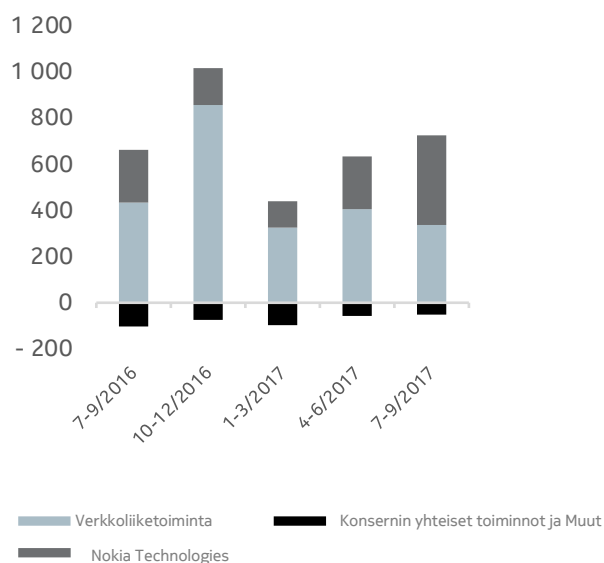
Nokia vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä (ei-IFRS)

Liikevaihto (ei-IFRS)
EUR milj.

■ Verkkoliiketoiminta — Liikevoittoprosentti (ei-IFRS)
■ Nokia Technologies — Bruttokateprosentti (ei-IFRS)
■ Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut

Liikevoiton osatekijät (ei-IFRS)
EUR milj.

■ Verkkoliiketoiminta ■ Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut
■ Nokia Technologies

Ei-IFRS-liikevaihto ja ei-IFRS-liikevoitto

Nokian ei-IFRS-liikevaihto laski 7 % vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ja 2 % edelliseen neljännekseen verrattuna. Ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta Nokian ei-IFRS-liikevaihto olisi laskenut 4 % vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ja kasvanut 2 % edelliseen neljännekseen verrattuna.

Nokian verkkoliiketoiminnan, Nokia Technologies -liiketoiminnan ja Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion tulosten tarkastelu esitetään ”Nokian verkkoliiketoiminta”, ”Nokia Technologies” ja ”Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut” -osioissa alla.

Vertailu vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon

EUR milj., ei-IFRS	Liikevaihto	% muutos	Bruttokate	Tutkimuksen ja kehityksen kulut	Myynnin ja hallinnon kulut	Muut tuotot ja kulut	Liikevoitto	Liikevoitto-prosentin muutos %
Verkkoliiketoiminta	-506	-9 %	-138	-17	11	43	-101	-130pp
Nokia Technologies	130	37 %	132	7	25	0	164	1 670pp
Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut	-46	-15 %	-10	11	15	31	49	1 310pp
Eliminoinnit	2		0	0	0	0	0	
Nokia	-419	-7 %	-16	3	51	75	112	280pp

Valuuttakurssimuutoksilla oli vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä negatiivinen vaikutus ei-IFRS-bruttokatteeseen, lievästi positiivinen vaikutus ei-IFRS-toimintakuluihin sekä lievästi positiivinen nettovaikutus ei-IFRS-liikevoittoon vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.

Vertailu edelliseen neljännekseen

EUR milj., ei-IFRS	Liikevaihto	% muutos	Bruttokate	Tutkimuksen ja kehityksen kulut	Myynnin ja hallinnon kulut	Muut tuotot ja kulut	Liikevoitto	Liikevoitto-prosentin muutos %
Verkkoliiketoiminta	-148	-3 %	-85	-2	6	8	-72	-130pp
Nokia Technologies	114	31 %	121	2	25	12	160	1 840pp
Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut	-56	-18 %	-22	7	3	17	6	-210pp
Eliminoinnit	-2		0	0	0	0	0	
Nokia	-92	-2 %	15	7	34	37	94	190pp

Valuuttakurssimuutoksilla oli vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä negatiivinen vaikutus ei-IFRS-bruttokatteeseen, lievästi positiivinen vaikutus ei-IFRS-toimintakuluihin sekä lievästi positiivinen nettovaikutus ei-IFRS-liikevoittoon edelliseen neljännekseen verrattuna.

Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva ei-IFRS-tulos

Vertailu vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon

EUR milj., ei-IFRS	Liikevoitto	Rahoitustuotot ja -kulut	Tuloverot	Tulos	Määräysvallattomien omistajien osuus tuloksesta	Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos
Nokia	112	15	126	252	4	256

Ei-IFRS-verot

Nokian tuloksen alueellinen jakauma vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä johti poikkeuksellisen alhaiseen 15 %:n ei-IFRS-verokantaan.

Ei-IFRS-rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuottojen ja -kulujen nettovaikutukseltaan positiivinen vaihtelu johtui ensisijaisesti venture fund -sijoitusten voitoista, mitä tiettyjen immateriaalioikeuksiin sijoittavien yksityisten rahastojen arvonkehitykseen liittyvä arvonalentumiskulu osin tasoitti.

Vertailu edelliseen neljännekseen

EUR milj., ei-IFRS	Liikevoitto	Rahoitustuotot ja -kulut	Tuloverot	Tulos	Määräysvallattomien omistajien osuus tuloksesta	Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos
Nokia	94	0	-16	75	-11	65

Ei-IFRS-verot

Nokian tuloksen alueellinen jakauma vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä johti poikkeuksellisen alhaiseen 15 %:n ei-IFRS-verokantaan.

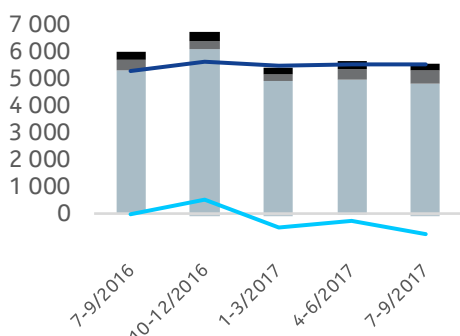
Ei-IFRS-rahoitustuotot ja -kulut

Muuttumattomana pysyneet rahoitustuotot ja -kulut johtuivat ensisijaisesti venture fund -sijoitusten voitoista ja valuuttakurssimuutoksista, minkä tiettyjen immateriaalioikeuksiin sijoittavien yksityisten rahastojen arvonkehitykseen liittyvä arvonalentumiskulu täysin tasoitti.

Nokia vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä (raportoitu)

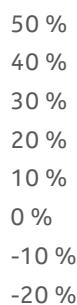
Liikevaihdon osatekijät

EUR milj.

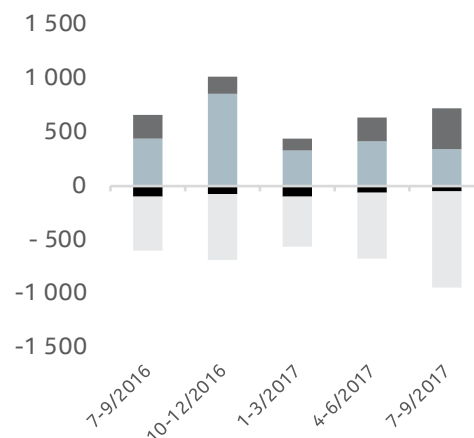
- Verkkoliiketoiminta
- Nokia Technologies
- Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut
- Ei-IFRS oikaisut
- Liikevoittoprosentti
- Bruttokateprosentti

Kannattavuus

Liikevoiton osatekijät

EUR milj.

- Verkkoliiketoiminta
- Nokia Technologies
- Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut
- Ei-IFRS oikaisut

Taloudellisten pääkohtien tarkastelu

Liikevaihto

Nokian liikevaihto laski 7 % vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ja 2 % edelliseen neljännekseen verrattuna. Ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta Nokian liikevaihto olisi laskenut 4 % vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ja olisi kasvanut 2 % edelliseen neljännekseen verrattuna.

Vertailu vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon

Nokian liikevaihdon lasku vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna johtui ensisijaisesti Nokian verkkoliiketoiminnasta ja Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osiosta, mitä Nokia Technologies -liiketoiminta ja alhaisemmat ei-IFRS-oikaisut, jotka liittyivät hankintalaskelman laatimiseen liittyvään oikaisuun osin tasoittivat. Tämä oikaisu liittyi Alcatel-Lucentin taseessa kaupan toteutumishetkellä olleiden myynnin jaksotusten arvostuksen alentamiseen.

Vertailu edelliseen neljännekseen

Nokian liikevaihdon lasku vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä edelliseen neljännekseen verrattuna johtui ensisijaisesti Nokian verkkoliiketoiminnasta, Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osiosta ja tuotevalikoimastrategiaan liittyvistä kuluista johtuvista korkeammista ei-IFRS-oikaisista, mitä Nokia Technologies -liiketoiminta osin tasoitti.

Liikevoitto

Vertailu vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon

Nokia kirjasi vuoden 2017 kolmannelta neljännekseltä liiketappion, kun se vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä kirjasi liikevoiton. Muutos johtui ensisijaisesti muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan negatiivisesta vaihtelusta sekä alhaisemmasta bruttokatteesta, mitä alhaisemmat myynnin ja hallinnon kulut osin tasoittivat.

Bruttokatteen lasku johtui ensisijaisesti Nokian verkkoliiketoiminnan alhaisemmasta bruttokatteesta, korkeammista ei-IFRS-oikaisista ja Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion alhaisemmasta bruttokatteesta, mitä Nokia Technologies -liiketoiminta osin tasoitti.

Myyntin ja hallinnon kulujen lasku johtui ensisijaisesti Nokia Technologies -liiketoiminnasta, Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osiosta sekä Nokian verkkoliiketoiminnasta.

Nokian muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan negatiivinen vaihtelu johtui ensisijaisesti korkeammista uudelleenjärjestely- ja muista niihin liittyvistä kuluista johtuneista korkeammista ei-IFRS-oikaisista sekä arvonalentumiskirjauksesta, mitä Nokian verkkoliiketoiminta ja Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osio osin tasoittivat.

Vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä Nokia kirjasi muihin tuottoihin ja kuluihin Nokia Technologies -liiketoimintaan kuuluvan digitaalisen terveydenhuollon liiketoiminnan liikearvon arvonalentumiskirjauksesta johtuvan 141 miljoonan euron kulun, jolla ei ollut rahavirtavaikutusta. Vuoden 2017 kolmannen neljänneksen tuloksen seurauksena Nokia oikaisi digitaalisen terveydenhuollon rahavirtaa tuottavan yksikkönsä pitkän aikavälin kassavirtaennusteitaan ja teki arvonalentumiskirjauksen. Arvonalentumiskirjausta ei sisällytetty ei-IFRS-tulokseen ja se kohdennettiin digitaalisen terveydenhuollon rahavirtaa tuottavan yksikön liikearvon kirjanpitoarvoon, joka kirjattiin nolnaan. Jatkossa Nokia Technologies aikoo kasvaa entistä merkittävämmäksi toimijaksi kuluttajien ja lääketieteen alan sidosryhmien keskuudessa entistä keskittyneemmän ja ketteremmän digitaalisen terveydenhuollon liiketoimintansa myötä.

Vertailu edelliseen neljännekseen

Nokian liiketappion kasvu vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä johtui ensisijaisesti muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan negatiivisesta vaihtelusta ja alhaisemmasta bruttokatteesta, mitä alhaisemmat myyntin ja hallinnon kulut osin tasoittivat.

Bruttokatteen lasku johtui ensisijaisesti Nokian verkkoliiketoiminnan alhaisemmasta bruttokatteesta, korkeammista tuotevalikoimastrategiaan liittyviin kuluihin liittyvistä ei-IFRS-oikaisista ja Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion alhaisemmasta bruttokatteesta, mitä Nokia Technologies -liiketoiminta osin tasoitti.

Myyntin ja hallinnon kulujen lasku johtui ensisijaisesti Nokia Technologies -liiketoiminnasta ja alhaisemmista transaktio- ja integraatiokuluihin liittyvistä ei-IFRS-oikaisista.

Nokian muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan negatiivinen vaihtelu johtui ensisijaisesti arvonalentumiskirjauksesta sekä korkeammista uudelleenjärjestely- ja muista niihin liittyvistä kuluista johtuneista korkeammista ei-IFRS-oikaisista, mitä Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osio ja Nokia Technologies -liiketoiminta osin tasoittivat.

Vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä Nokia kirjasi muihin tuottoihin ja kuluihin Nokia Technologies -liiketoimintaan kuuluvan digitaalisen terveydenhuollon liiketoiminnan liikearvon arvonalentumiskirjauksesta johtuvan 141 miljoonan euron kulun, jolla ei ollut rahavirtavaikutusta. Vuoden 2017 kolmannen neljänneksen tuloksen seurauksena Nokia oikaisi digitaalisen terveydenhuollon rahavirtaa tuottavan yksikkönsä pitkän aikavälin kassavirtaennusteitaan ja teki arvonalentumiskirjauksen. Arvonalentumiskirjausta ei sisällytetty ei-IFRS-tulokseen ja se kohdennettiin digitaalisen terveydenhuollon rahavirtaa tuottavan yksikön liikearvon kirjanpitoarvoon, joka kirjattiin nolnaan. Jatkossa Nokia Technologies aikoo kasvaa entistä merkittävämmäksi toimijaksi kuluttajien ja lääketieteen alan sidosryhmien keskuudessa entistä keskittyneemmän ja ketteremmän digitaalisen terveydenhuollon liiketoimintansa myötä.

Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos

Vertailu vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon

Nokian emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvan tappiollisen tuloksen kasvu vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä johtui ensisijaisesti siitä, että Nokia kirjasi vuoden 2017 kolmannelta neljännekseltä liiketappion verrattuna vuoden 2016 kolmannelta neljännekseltä kirjattuun liikevoittoon. Vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä kirjattu verotuotto verrattuna verokuluun vuoden 2016 vastaavana ajanjaksona sekä vähäisemmässä määrin rahoitustuottojen ja -kulujen nettovaikutukseltaan positiivinen vaihtelu tasoittivat tätä osin.

Rahoitustuottojen ja -kulujen nettovaikutukseltaan positiivinen vaihtelu johtui ensisijaisesti venture fund -sijoitusten voitoista, mitä tiettyjen yksityisten immateriaalioikeuksiin sijoittavien rahastojen arvonkehitykseen liittyvä arvonalentumiskulu osin tasoitti.

Vuoden 2016 kolmannen neljänneksen verokulun muutos verotuotoksi vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä johtui ensisijaisesti Nokian voiton alueellisen jakauman muutoksesta seuranneista alhaisemmista veroista.

Vertailu edelliseen neljännekseen

Nokian emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvan tappiollisen tuloksen pieneneminen vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä johtui ensisijaisesti vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä kirjatusta verotuotosta verrattuna verokuluun vuoden 2017 toisella neljänneksellä sekä rahoitustuottojen ja -kulujen nettovaikutukseltaan positiivisesta vaihtelusta. Liiketappion kasvu tasoitti tätä osin.

Rahoitustuottojen ja -kulujen nettovaikutukseltaan positiivinen vaihtelu johtui ensisijaisesti vuoden 2017 toiseen neljännekseen kielteisesti vaikuttaneiden Nokian ostotarjouksiin 15.1.2028 erääntyvien 6,50 %:n joukkovelkakirjalainojen, 15.3.2029 erääntyvien 6,45 %:n joukkovelkakirjalainojen ja 15.5.2019 erääntyvien 5,375 %:n joukkovelkakirjalainojen hankintaan liittyvien ei-IFRS-oikaisujen puuttumisesta sekä korkeammista voitoista venture fund -sijoituksista. Tätä osin tasoitti tiettyjen immateriaalioikeuksiin sijoittavien yksityisten rahastojen arvonkehitykseen liittyvä arvonalentumiskulu.

Vuoden 2017 toisen neljänneksen verokulun muutos verotuotoksi vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä johtui ensisijaisesti siitä, että vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä ei toisen neljänneksen tapaan kirjattu kertaluonteista muutosta tuloverovelkoihin, joihin liittyy epävarmuutta, eikä kertaluonteista verokulua liittyen laskennallisten verosaatavien alaskirjauksiin.

Ei-IFRS-oikaisujen tarkastelu vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä

Ei-IFRS-oikaisu sisältävät Alcatel-Lucent-kauppaan ja integraatioon liittyvät kulut, liikearvon arvonalentumiskulut, aineettomien hyödykkeiden poistot ja yrityskaupoista johtuvia hankintahinnan kohdentamiseen liittyviä eriä, uudelleenjärjestely- ja muita niihin liittyviä kuluja sekä eräitä muita eriä, jotka eivät välttämättä ole merkityksellisiä Nokian liiketoiminnan toiminnallisen tuloksen arvioinnin kannalta. Yksityiskohtainen tarkastelu esitetään tämän katsauksen Tilinpäätöstiedot-osion ei-IFRS-täsmäytysliitetiedossa (liite 2).

EUR milj.			Muutos		Muutos	
	7-9/2017	7-9/2016	7-9/2017 7-9/2016 vrt.	4-6/2017	7-9/2017 4-6/2017 vrt.	4-6/2017
Liikevaihto	-38	-60	-37 %	-11	245 %	
Bruttokate	-181	-149	21 %	-114	59 %	
Tutkimus- ja kehityskulut	-177	-179	-1 %	-172	3 %	
Myynnin ja hallinnon kulut	-139	-145	-4 %	-151	-8 %	
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	-401	-29	1283 %	-182	120 %	
Liiketappio/-voitto	-898	-501	79 %	-620	45 %	
Rahoitustuotot ja -kulut	0	-1	-100 %	-156	-100 %	
Tuloverot	192	105	83 %	-98	-296 %	
Tulos	-706	-397	78 %	-873	-19 %	
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos	-706	-378	87 %	-873	-19 %	
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus tuloksesta	0	-20	-100 %	-1	-100 %	

Liikevaihtoa koskevat ei-IFRS-oikaisut

Liikevaihtoa koskevat ei-IFRS-oikaisut olivat 38 miljoonaa euroa vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä, ja ne johtuivat tuotevalikoimastrategiaan liittyvistä kuluista sekä hankintalaskelman laatimiseen liittyvästä oikaisusta, joka liittyi Alcatel-Lucentin taseessa kaupan toteutumishetkellä olleiden myynnin jaksotusten arvostuksen alentamiseen.

Liikevoittoa koskevat ei-IFRS-oikaisut

Liikevoittoa koskevat ei-IFRS-oikaisut olivat 898 miljoonaa euroa vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä. Liikevoittoon liittyneet ei-IFRS-oikaisut johtuivat ensisijaisesti seuraavista bruttokatteeseen, tutkimuksen ja kehityksen kuluihin, myynnin ja hallinnon kuluihin sekä muihin tuottoihin ja kuluihin kielteisesti vaikuttaneista ei-IFRS-oikaisuksista:

Bruttokatetta koskevat ei-IFRS-oikaisut olivat 181 miljoonaa euroa vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä, ja ne johtuivat ensisijaisesti Alcatel-Lucent-kauppaan liittyvistä tuotevalikoimastrategiaan liittyvistä kuluista sekä myynnin jaksotuksista.

Tutkimuksen ja kehityksen kuluja koskevat ei-IFRS-oikaisut olivat 177 miljoonaa euroa vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä, ja ne johtuivat ensisijaisesti Alcatel-Lucent-kaupasta seuranneista aineettomien hyödykkeiden poistoista sekä vähäisemmässä määrin Alcatel-Lucent-kaupaan liittyvistä tuotevalikoimastrategiaan liittyvistä kuluista.

Myyntin ja hallinnon kuluja koskevat ei-IFRS-oikaisut olivat 139 miljoonaa euroa vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä, ja ne johtuivat ensisijaisesti Alcatel-Lucent-kaupasta seuranneista aineettomien hyödykkeiden poistoista ja integraatio- ja transaktiokuluista.

Muita tuottoja ja kuluja koskevat ei-IFRS-oikaisut olivat 401 miljoonaa euroa vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä, ja ne johtuivat ensisijaisesti uudelleenjärjestely- ja muista niihin liittyvistä kuluista, jotka johtuivat Nokian kustannusvähennyksiin ja tehokkuuden parantamiseen liittyvistä aloitteista sekä 141 miljoonan euron arvonalentumiskirjauksesta.

Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvaa tulosta koskevat ei-IFRS-oikaisut

Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvaa tulosta koskevat ei-IFRS-oikaisut olivat 706 miljoonaa euroa vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä, ja ne johtuivat ensisijaisesti liikevoittoa koskevista ei-IFRS-oikaisuista sekä seuraavista rahoitustuottoihin ja -kuluihin sekä veroihin kielteisesti vaikuttaneista ei-IFRS-oikaisuista:

Rahoitustuottoja- ja kuluja koskevat ei-IFRS-oikaisut olivat 0 euroa vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä.

Veroja koskevat ei-IFRS-oikaisut olivat 192 miljoonaa euroa vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä, ja ne johtuivat liikevoittoa koskevista ei-IFRS-oikaisuista.

Kustannussäästöohjelma

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto kustannussäästöohjelmaamme liittyvästä taloudellisesta tiedosta vuoden 2017 kolmannen neljänneksen lopussa. Nokian ja Alcatel-Lucentin aiemmat uudelleenjärjestely- ja kustannussäästöohjelmat sisältyvät tähän kokonaiskustannussäästöohjelmaan vuoden 2016 toisesta neljänneksestä alkaen.

Milj. EUR, arviolta	7-9/ 2017
Uudelleenjärjestely- ja muiden niihin liittyvien velkojen alkusaldo	750
+ Kulukirjaukset vuosineljänneksen aikana	260
- Ulosmenevät rahavirrat vuosineljänneksen aikana	130
= Uudelleenjärjestely- ja muiden niihin liittyvien velkojen loppusaldo	880
<i>Uudelleenjärjestelyvarausten osuus loppusaldosta</i>	<i>760</i>
<i>Muiden velkojen osuus loppusaldosta</i>	<i>120</i>
Odotettavissa olevat uudelleenjärjestely- ja muut niihin liittyvät kulut yhteensä	1 900
- Kumulatiiviset kulukirjaukset	1 260
= Tulevat kulukirjaukset	640
Odotettavissa olevat uudelleenjärjestely- ja muihin niihin liittyviin kuluihin liittyvät ulosmenevät kokonaisrahavirrat	2 250
- Maksetut rahavirrat	830
= Tulevat ulosmenevät rahavirrat	1 420

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto koko vuoden 2016 tuloksestamme sekä tulevaisuuden odotuksemme kustannussäästöohjelmaamme ja verkkolaitteiston vaihdoksiin liittyen.

Milj. EUR, arviolta, pyöristetty lähimpään 50 miljoonaan euroon	Toteutunut 2016	Arvioidut summat							
		Koko vuosi 2017		Koko vuosi 2018		Koko vuosi 2019 ja siitä eteenpäin		Yhteensä	
		4-6 2017 lopussa	7-9 2017 lopussa	4-6 2017 lopussa	7-9 2017 lopussa	4-6 2017 lopussa	7-9 2017 lopussa	4-6 2017 lopussa	7-9 2017 lopussa
Kokonaiskustannussäästöt	550	250	250	400	400	0	0	1 200	1 200
- Toimintakulut	350	100	150	350	300	0	0	800	800
- Hankinnan ja valmistuksen kulut	200	150	100	50	100	0	0	400	400
Uudelleenjärjestelykulut ja muut niihin liittyvät kulut	750	750	650	200	500	0	0	1 700	1 900
Uudelleenjärjestelykuluihin ja muihin niihin liittyviin kuluihin liittyvät ulosmenevät rahavirrat	400	750	600	550	650	450	600	2 150	2 250
Verkkolaitteiston vaihdoksiin liittyvät kulut	150	450	550	300	550	0	150	900	1 400
Verkkolaitteiston vaihdoksiin liittyvät ulosmenevät rahavirrat	150	450	600	300	500	0	150	900	1 400

Koko vuoden 2016 alhaisemmat tulospalkkiovelat vaikuttivat myönteisesti toteutuneisiin kustannussäästöihin, mikä johtui koko vuoden 2016 taloudellisesta tuloksesta. Vuoden 2016 kokonaiskustannukset laskivat aiemmin arvioitua enemmän, ja alhaisempien tulospalkkiovelkojen vaikutus oli yli puolet tästä laskusta. Tämän kehityksen odotetaan muuttuvan vuonna 2017 olettaen, että vuoden 2017 taloudellinen tulos on odotustemme mukainen. Nokia on edelleen aikataulussa kumulatiivisesti katsottuna koko vuoden 2018 aikana tavoittelemiensa 1,2 miljardin euron kokonaiskustannussäästöjen saavuttamisessa.

Uudelleenjärjestely- ja muiden niihin liittyvien kulujen kasvun arvioidaan olevan noin 200 miljoonaa euroa, josta noin puolet liittyy eläkejärjestelyiden supistamiseen, jolla ei ole rahavirtavaikutusta, ja toinen puoli liittyy pienempiin eriin, joilla arvioidaan olevan noin 100 miljoonan euron rahavirtavaikutus.

Noin 500 miljoonan euron lisäys arvioiduissa verkkolaitteiston vaihdoksiin liittyvissä kuluissa ja ulosmenevissä rahavirroissa johtui ensisijaisesti viivästyksistä yhdistettäessä pientä määrää tuotteita. Olemme siirtyneet verkkolaitteiston vaihdosohjelmassa täysin toimeenpanovaiheeseen. Sen lisäksi, että nostimme arviotamme arvioiduista kuluista ja ulosmenevistä rahavirroista, laajensimme myös ohjelmaa vuoteen 2019.

Näkymät

	Tarkastelukohde	Arvio	Kommentit
Nokia	Nokian vuotuiset kustannussäästöt, pois lukien Nokia Technologies	Noin 1,2 miljardin euron vuotuisten kokonais-kustannus-säästöjen saavuttaminen koko vuoden 2018 aikana ¹	Verrattuna Nokian ja Alcatel-Lucentin yhdistettyihin ei-IFRS-toimintakuluihin koko vuonna 2015, pois lukien Nokia Technologies. Nokia arvioi saavansa noin 800 miljoonan euron kustannussäästöt toimintakuluista ja noin 400 miljoonan euron kustannussäästöt hankinnan ja valmistuksen kuluista. Uudelleenjärjestely- ja muiden niihin liittyvien kulujen arvioidaan olevan yhteensä noin 1,9 miljardia euroa. Uudelleenjärjestelykuluja ja muita niihin liittyviä kuluja koskevien ulosmenevien rahavirtojen arvioidaan olevan yhteensä noin 2,25 miljardia euroa. (Tämä on päivitys aiempaan kommenttiimme, jonka mukaan arvioimme uudelleenjärjestely- ja muiden niihin liittyvien kulujen olevan yhteensä noin 1,7 miljardia euroa ja uudelleenjärjestelykuluja ja muita niihin liittyviä kuluja koskevien ulosmenevien rahavirtojen noin 2,15 miljardia euroa.)
	Verkkolaitteiston vaihdokset	Yhteensä noin 1,4 miljardia euroa ¹ (päivitys)	Verkkolaitteiston vaihdoksiin liittyvät kulut kirjataan ei-IFRS-oikaisuihin, ja ne eivät siten vaikuta Nokian ei-IFRS-liikevoittoon. (Tämä on päivitys aiempaan ohjeistukseemme, jonka mukaan arvioimme verkkolaitteiston vaihdoksien olevan yhteensä noin 900 miljoonaa euroa.)
	Ei-IFRS-rahoitustuotot ja -kulut	Noin 250 miljoonaa euroa kuluja koko vuoden 2017 aikana	Sisältää ensisijaisesti korollisiin velkoihin ja etuusperusteisiin eläkkeisiin ja muihin työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuusjärjestelyihin liittyvät nettokorkokulut sekä valuuttakurssimuutosten vaikutuksen tiettyihin tase-eriin. Nokia arvioi ei-IFRS-rahoitustuottoihin ja -kuluihin liittyvien ulosmenevien rahavirtojen olevan noin 200 miljoonaa euroa koko vuoden 2017 aikana.
	Ei-IFRS-verokanta	Noin 20 % koko vuonna 2017 (päivitys)	Nokia arvioi, että sen koko vuoden 2017 ei-IFRS-verokantaan vaikuttavat tekijät kuten tuloksen alueellinen jakauma. (Tämä on päivitys aiempaan ohjeistukseemme ja kommenttiimme, joiden mukaan arvioimme koko vuoden 2017 ei-IFRS-verokannan olevan 25 %:n ja 30 %:n välillä.) Nokia arvioi veroihin liittyvien ulosmenevien rahavirtojen olevan noin 800 miljoonaa euroa koko vuonna 2017.
	Käyttöomaisuusinvestoinnit	Noin 600 miljoonaa euroa koko vuonna 2017 (päivitys)	Liittyvät ensisijaisesti Nokian verkkoliiketoimintaan. (Tämä on päivitys aiempaan ohjeistukseemme, jonka mukaan arvioimme käyttöomaisuusinvestointien olevan noin 500 miljoonaa euroa koko vuonna 2017.)

Nokian verkkoliike-toiminta	Liikevaihto	Lasku vastaa ensisijaisen kohdemarkkinan laskua koko vuonna 2017	<p><u>Arvioimme tällä hetkellä markkinaolosuhteiden olevan hieman ennakoitua haastavampia koko vuonna 2017 ja esitämme uusia kommentteja koskien ensisijaisen kohdemarkkinamme kehitystä koko vuonna 2018. Suunnittelemme kertovamme Nokian verkkoliiketoiminnan vuoden 2018 näkymistä Nokian vuoden 2017 viimeisen neljänneksen ja koko vuoden 2017 katsauksen yhteydessä.</u></p> <p>Muun muassa seuraavien tekijöiden arvioidaan vaikuttavan Nokian verkkoliiketoiminnan liikevaihdon ja liikevoittoprosentin näkyymiin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nokian verkkoliiketoiminnan ensisijaisen kohdemarkkinan noin 4-5 %:n supistuminen koko vuonna 2017 ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta koko vuoteen 2016 verrattuna. (<u>Tämä on päivitys</u> aiempaan kommenttiimme, jonka mukaan arvioimme supistumisen olevan 3-5 %:n luokkaa); • Nokian verkkoliiketoiminnan ensisijaisen kohdemarkkinan noin 2-5 %:n supistuminen koko vuonna 2018 ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta verrattuna koko vuoteen 2017 (<u>uusi kommentti</u> koskien ensisijaisen kohdemarkkinamme näkymiä koko vuonna 2018); • Tiettyjen projektien valmistumisten ja hyväksymisten ajoituksiin liittyvä epävarmuus erityisesti vuoden 2017 toisella puoliskolla ja vuoden 2018 ensimmäisellä puoliskolla (<u>uusi kommentti</u> vuoden 2018 ensimmäistä puoliskoa koskien); • Kova kilpailu Kiinassa, minkä arvioidaan vaikuttavan kielteisesti erityisesti vuoden 2017 viimeiseen neljännekseen (<u>uusi kommentti</u>); • Mahdollisiin yrityskauppoihin liittyvä epävarmuus asiakkaidemme keskuudessa (<u>uusi kommentti</u>); • Toimialan kilpailudynamiikka; • Tuotevalikoiman painottuminen ja alueellinen jakauma; • Merkittävien verkkorakennushankkeiden ajoittuminen; • Kustannussäästö- ja jälleinvestointi-suunnitelmien toimeenpano toimintakulujen laskiessa koko vuonna 2017 edelliseen vuoteen verrattuna; ja • Tarvittavien tutkimus- ja kehitysinvestointien määrä tuotteiden kilpailukyvyyn ylläpitämiseksi ja 5G:n kehityksen nopeuttamiseksi.
	Liikevoittoprosentti	8-10 % koko vuonna 2017	
Nokia Technologies	Liikevaihto	Ei arviota	<p>Merkittävien lisensiointisopimusten ajoituksiin ja arvoon liittyvien riskien ja epävarmuustekijöiden takia Nokia katsoo, ettei ole tarkoituksenmukaista antaa arviota koko vuoden 2017 näkymistä.</p> <p>Nokia raportoi nykyään patenti- ja tavaramerkin lisensiointitoiminnan liikevaihdon neljännesvuosittain koko vuoden liikevaihdon ilman kertakorvauksia (run rate) sijasta.</p> <p>Nokia julkisti vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä suunnitelmansa keskittyä patenti-, tavaramerki- ja teknologialisensointiin ja tavoitella nopeampaa kasvua digitaalisen terveydenhuollon alueella ja markkinalla, samalla kun investointeja virtuaalitetellisuuteen</p>

kohdennetaan. Digitaalisen median liiketoiminnan painotuksen vähentämisen johdosta Nokia katsoo, ettei ole tarkoituksenmukaista antaa arviota digitaalisen terveydenhuollon ja digitaalisen median alueiden koko vuoden 2017 näkymistä ([uusi kommentti](#)).

([Tämä on päivitys](#) aiempaan kommenttiimme, jonka mukaan arvioimme digitaalisen terveydenhuollon ja digitaalisen median alueiden kokonaisliikevaihdon kasvavan vuonna 2017 vuoteen 2016 verrattuna johtuen ensisijaisesti digitaalisen terveydenhuollon ja digitaalisen median tuotteidemme lisääntyneestä käyttöönotosta kuluttajien keskuudessa.)

¹ Katso lisätietoja kustannussäästöjä ja verkkolaitteiston vaihdoksia koskevasta ohjeistuksesta yllä olevasta Kustannussäästöohjelma-osiosta.

Nokian verkkoliiketoiminta vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä

Toiminnalliset pääkohdat

Ultra Broadband Networks – Mobile Networks

Nokia laajensi huippunopeiden laajakaistatuotteiden valikoimaansa parantaakseen heterogeenisten verkkojen kapasiteettia ja nopeutta sekä pienentääkseen viivettä. Kehitetyt ratkaisut antavat operaattoreille uudenlaista joustavuutta niiden kehittäessä verkkojaan kohti 5G-teknologiaa. Nokia muun muassa toi uusia toiminnallisuuksia Nokia AirScale Remote Radio -tuotevalikoimaan auttaakseen operaattoreita kasvattamaan verkon huippunopeuksia ja solujen kapasiteettia.

Nokia laajensi kehitystyötään lukuisiin 5G-teknologian mobiilikäyttötapauksiin, joihin kuuluvat muun muassa tehokkaampi mobiililaajakaista ja erittäin luotettavat pienen viiveen viestintäpalvelut.

Nokia ja Telefonica solmivat sopimuksen teknologioiden kartoituksesta, jonka tavoitteena on tehokas ja Telefonican liiketoiminnallisia tavoitteita tukeva siirtymä 5G-teknologiaan.

Nokia kasvatti yksityisten langattomien verkkojen ratkaisuvälikoimaansa tukeakseen toimialojen ja yritysten digitaalista transformaatiota. Laajentunut tuotevalikoima kattaa uusia piensolu-, Wifi-yhteys-, Multi-access Edge Computing - ja Cloud Packet Core -ratkaisuja.

Nokia ja suomalainen verkko-operaattori Ukkoverkot solmivat sopimuksen maanlaajuisen yksityisen LTE-verkon modernisoinnista. Verkko palvelee yrityksiä ja viranomaisia.

Nokia Bell Labs julkisti johtavansa alan yhteenliittymää, jossa laitetoimittajat, operaattorit ja IT-yritykset kehittävät yhdessä seuraavan sukupolven Platform-as-a-Service -ratkaisua 5G-aikakautta varten.

Ultra Broadband Networks – Fixed Networks

Nokian Fixed Networks -liiketoimintaryhmä lanseerasi lokakuussa 2017 Intelligent Access -visionsa, joka tähtää nopeampiin, parempiin ja älykkäämpiin verkkoihin. Tämä pitää sisällään useita tuotelanseerauksia.

Kasvanut nopeus tulee markkinoiden kattavimman työkaluvalikoiman myötä, johon kuuluu kupari-, kuitu-, koaksiaali- ja kiinteän sekä langattoman yhteyden yhteen liittävät verkkoyhteyseratkaisut. Tuotelanseerauksiin kuuluu uutuuksia kupari- ja kuitutuotevalikoimiin, langaton PON-ratkaisu ja urauurtava virtualisoitu Distributed Architecture Access (DAA) -ratkaisu kaapelioperaattoreille.

Nokian Unified Cable Access -ratkaisun uusi tuotesukupolvi pyrkii perusteellisesti muuttamaan tavan, jolla kaapelioperaattorit ottavat käyttöön DAA-ratkaisuja. DAA-ratkaisut kasvattavat suoritustehoa, vähentävät kustannuksia ja nopeuttavat uusien palveluiden toimittamista tuomalla kaapeliverkon yhteyskerroksen toiminnot verkon yhteyspisteisiin, kun ne perinteisesti ovat sijainneet päävahvistimissa ja keskittimissä. Tehostettu ja virtualisoitu ratkaisu antaa kaapelioperaattoreille joustavuutta ottaa käyttöön sekä R-PHY (remote physical layer) - että R-MACPHY (remote media access control layer and physical layer) -laitteita samassa verkossa ja helpottaa vaihtelua niiden välillä riippuen verkon vaatimuksista ja strategisista linjauksista.

Nokian langaton PON-ratkaisu yhdistää toimialan edistyneimmän Passive Optical Network -teknologian langattomaan Wireless Gigabit Alliance (WiGig) -teknologiaan. Useita teknologioita hyödyntävät strategiat ovat avainasemassa operaattorien pyrkiessä tuomaan uusia laajakaistapalveluita nopeasti uusien asiakkaiden saataville. Hyödyntämällä langattomissa verkkoteknologioissa otettuja edistysaskeleita Nokia osoittaa, kuinka operaattorit voivat käyttää langatonta yhteyspisteen vaihtoa tuodakseen tehokkaasti kuitutason nopeuksia asiakkailleen. Nokian langaton PON-ratkaisu auttaa operaattoreita palvelemaan kilpailukykyisesti eri kohdealueita olivat ne sitten kaupunkiympäristössä tai maaseudulla ja mahdollistaa uusien asiakkaiden kytkemisen nopeasti verkkoon sekä helpottaa heidän siirtymistään korkeamman lisäarvon FTTP-pohjaisten palveluiden pariin tulevaisuudessa.

Verkon suorituskyky parantuu myös tuomalla gigabitin yhteysnopeudet kotitalouksiin. Nokian uusi operaattoritason WiFi-ratkaisu kotitalouksille tuo lyömättömän verkon kattavuuden kodin joka kolkkaan minimoiden katvealuita ja yhteyshäiriöitä. Nokian Wi-Fi-tuotevalikoima pitää sisällään uuden malliston Wi-Fi-portteja ja -laajentimia ja varmistaa ylivertaisen käyttäjäkokemuksen kaikille palveluille. Nokian Wi-Fi-tuotevalikoiman avulla viestintäpalveluiden tarjoajat voivat tuoda asiakkailleen kokonaisvaltaisia kodin Wi-Fi-ratkaisuja, jotka pienentävät asiakasvaihtuvuutta ja mahdollistavat uusien viestintäpalveluiden tarjoamisen.

Virtualisoinnin avulla verkoista saadaan aiempaa älykkäämpiä. Nokian uusi ohjelmisto-ohjattu yhteysverkkoratkaisu määrittelee uudelleen kiinteiden yhteyksien virtualisoinnin tarjoamalla kattavan valikoiman pilvinaatiiveja ohjelmistoja, vapaasti ohjelmitavaa laitteistoa, skaalattavia käyttöönottopalveluita ja automatisoituja operaatio- sekä integrointipalveluita. Nokian pilvinaatiivi ohjelmistoalusta Altiplano tarjoaa intuitiivista liiketoimintalogiikkaa läpi perinteisten verkonhallintasiilojen ja automatisoi verkon suorituskyvyn kohdentamista. Nokian Lightspan-tuoteperhe tarjoaa ohjelmitavia verkon liityntäpisteitä, jotka on erityisesti suunniteltu ohjelmisto-ohjatuille yhteysverkkoratkaisuille, jotka tuovat datakeskuskäytännöt keskustoimistoon ja pilvipalvelut sekä operatiivisen ketteryyden ulkokehän kupari- tai kuituyhteydelle. Nokian lähestymistapa verkkojen virtualisointiin on pragmaattinen, ja yhtiö työskentelee yhteistyössä yli 30 operaattoriaasiakkaan kanssa todellisten käyttötapausten parissa. Näihin asiakkaisiin kuuluvat muun muassa Chunghwa Telecom Laboratories, du, Etisalat, nbn ja SK Telecom.

Global Services

Nokia laajensi 5G Acceleration -palveluportfoliotaan operaattoreille suunnatuilla kattavilla anyhaul-siirtoratkaisuvalmiuksilla auttaakseen operaattoreita suunnittelemaan ja optimoimaan siirtymistään 5G:hen.

Nokia laajensi kriittisen viestinnän ViTrust-ratkaisuvalikoimaansa uusilla huoltopalveluilla ja laiteohjelmiston räätälöintipalvelulla, joiden avulla viranomaistoimijat voivat hyödyntää viiveettä kriittisiä LTE-laajakaistapalveluita.

Telia ja Telenor valitsivat Nokian hallinnoimaan yhteistä langatonta radioverkkoon Tanskassa tarjotakseen asiakkailleen parempaa verkon kattavuutta sekä kapasiteettia.

Nokia julkisti laajennuksen IoT-ratkaisuunsa WINGiin, jonka avulla operaattorit voivat suunnata uusille esineiden internetin markkinasegmenteille ja laajentaa maantieteellistä jalanjälkeään. Yhtiö myös lanseerasi Nokia TestHubin, jota hyödyntämällä operaattorit voivat koekäyttää sovelluksiaan ja laitteitaan laajalti eri ympäristöissä sekä teknologia-alustoilla ennen kaupallisia lanseerauksia.

Lokakuun alkupuolella Nokia julkisti uusia analytiikkapalveluita, joissa yhdistyvät lisätty älykkyys ja kognitiivisen palvelutoimitusala Nokia AVA:n teho.

IP Networks and Applications – IP/Optical Networks

BT ja TELUS lanseerasivat molemmat uusia SD-WAN-palveluita, jotka pohjautuvat Nuage Networksin ratkaisuihin. BT Agile Connect ja TELUS Network as a Service (NaaS) molemmat vahvistavat Nuage Networksin johtoasemaa ohjelmisto-ohjatuissa lähiverkoissa, ja ovat jatkoa aiemmin julkistetuille sopimuksille merkittävien palveluntarjoajien kuten China Telecomin ja Telefonican kanssa.

Intian Idea Cellular tarjoaa Nokian optisen tiedonsiirron teknologian avulla asiakkailleen parempaa verkon kattavuutta ja kapasiteettia alueilla, jossa kuituyhteyksien käyttöönotto on haastavaa.

WorldLink ja Nokia rakentavat Nepalin ensimmäisen 100 G:n optisen verkon ja uudistavat 650 kilometrin pituisen runkoverkon tarjotakseen huippunopeita kansainvälisiä yhteyksiä Nepalin ja muiden maiden kuten Intian välillä.

Pohjois-Kalifornian Placerin piirikunnan vesivirasto aikoo tukea vesivoiman tuotantoon ja vedenjakelupalveluitaan kriittisen viestinnän verkolla, jossa hyödynnetään Nokian IP/MPLS- ja pakettimikroaaltoteknologiaa.

Fresnon piirikunta Kaliforniassa vahvistaa toimintavalmiuksiaan hätätilanteissa ja parantaa yleistä turvallisuutta päivittämällä verkkonsa Nokian pakettimikroaaltoradio- ja IP/MPLS-teknologioilla, joilla mahdollistetaan turvalliset, kestävät ja luotettavat datayhteydet pelastushenkilökunnan ja piirikunnan infrastruktuurin välillä.

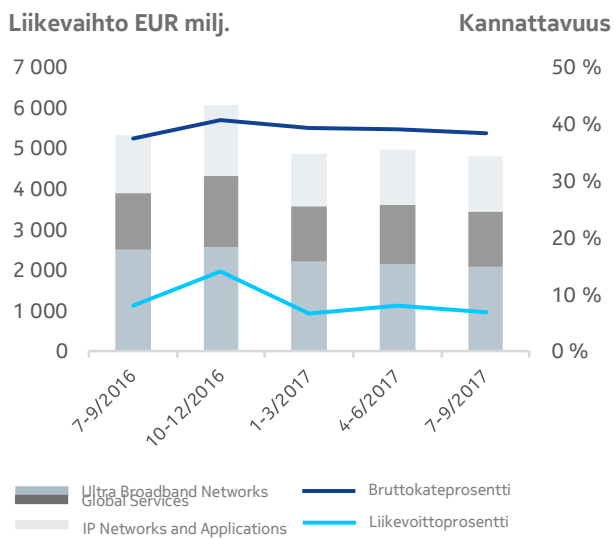
Nokia toimitti datakeskusten yhteenliittämISRatkaisunsa (DCI) Internet Thailand Public Companylle. Kyseessä on yksi Thaimaan ensimmäisistä pitkän matkan DCI-ratkaisuista.

IP Networks and Applications – Applications & Analytics

Nokia lanseerasi uuden pilvipohjaisen verkkoportaalin edistääkseen digitaalisten palveluiden luomista. Nokia Developer Portal mahdollistaa kolmansien osapuolten kehittäjien rakentaa ja testata verkkoratkaisuiden yhteentoimivuutta pilvipohjaisen Nokia AirGile -tuotepöerheen kanssa tarjoamalla turvallisen yhteyden sovellusohjelmointirajapintoja käyttäville tuotteille.

Nokia voitti 15 uutta analytiikka-asiakkuutta kolmannella neljänneksellä, joihin sisältyi kaksi sopimusta yhtiön uuden kognitiivisen analytiikan Crowd Insight -ratkaisun käyttöönotosta. Pohjoiseurooppalainen teleoperaattori ja merkittävä ostoskeskuksia hallinnoiva yritys hyödyntävät sovellusta taltioimaan asiakasdataa ja analysoimaan mistä ihmiset tulevat, kuinka kauan he viipyvät paikalla ja minne he ovat seuraavaksi suuntaamassa.

Hiljattain hankitun Comptelin tuotevalikoima tuotti Nokialle yhdeksän uutta asiakkuutta. Asiakkaat ovat ottaneet hyvin vastaan yhtenäiset varmuus- ja toteutusvalmiudet sekä Data Refinery -ratkaisun, joka mahdollistaa digitaalisten datalähteiden integroinnin ja useiden verkkoalueiden sekä systeemien yhdistämisen yhden kontrolliratkaisun alle.

* Palveluliiketoiminta sisältää kaikki Nokian verkkoliiketoiminnan palvelut mukaan lukien Global Services -liiketoimintaryhmän palvelut sekä Fixed Networks-, IP/Optical Networks- ja Applications & Analytics -liiketoimintaryhmien palvelut.

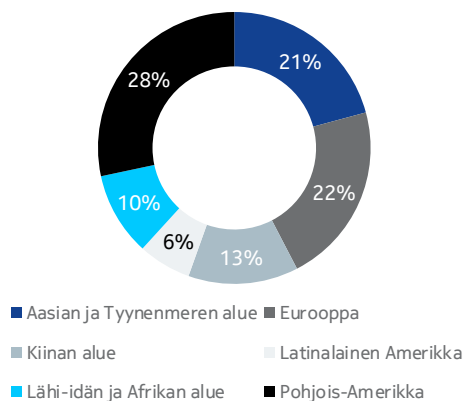
Taloudelliset pääkohdat

EUR milj.	7-9/2017	7-9/2016	Muutos 7-9/2017 vrt. 7-9/2016	4-6/2017	Muutos 7-9/2017 vrt. 4-6/2017
<i>Liikevaihto - ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta</i>					
Liikevaihto	4 823	5 329	-9 %	4 971	-3 %
Bruttokate	1 860	1 998	-7 %	1 945	-4 %
<i>Bruttokateprosentti</i>	38,6 %	37,5 %	110pp	39,1 %	-50pp
Tutkimus- ja kehityskulut	-918	-901	2 %	-916	0 %
Myynnin ja hallinnon kulut	-646	-657	-2 %	-652	-1 %
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	38	-5		30	
Liikevoitto	334	435	-23 %	406	-18 %
<i>Liikevoittoprosentti</i>	6,9 %	8,2 %	-130pp	8,2 %	-130pp

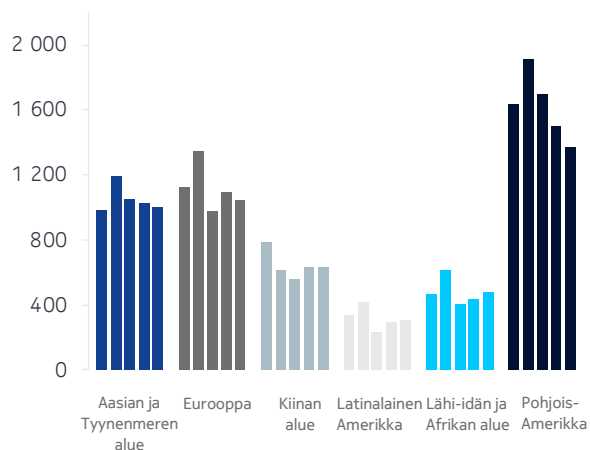
Liikevaihto alueittain

EUR milj.	7-9/2017	7-9/2016	Muutos 7-9/2017 vrt. 7-9/2016	4-6/2017	Muutos 7-9/2017 vrt. 4-6/2017
Aasian ja Tyynenmeren alue	1 003	981	2 %	1 026	-2 %
Eurooppa	1 042	1 126	-7 %	1 091	-4 %
Kiinan alue	630	784	-20 %	627	0 %
Latinalainen Amerikka	304	337	-10 %	298	2 %
Lähi-idän ja Afrikan alue	478	469	2 %	431	11 %
Pohjois-Amerikka	1 367	1 631	-16 %	1 498	-9 %
Yhteensä	4 823	5 329	-9 %	4 971	-3 %

Liikevaihto alueittain –6-9/2017

Liikevaihto (EUR milj.) – 6-9/2016 – 6-9/2017

Taloudellisten pääkohtien tarkastelu

Liikevaihto ja liikevoitto

Nokian verkkoliiketoiminnan liikevaihto laski 9 % vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ja 3 % edelliseen neljännekseen verrattuna. Ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta Nokian verkkoliiketoiminnan liikevaihto olisi laskenut 6 % vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ja kasvanut 1 % edelliseen neljännekseen verrattuna. Nokian verkkoliiketoimintaan vaikuttivat edelleen kielteisesti heikot markkinaolosuhteet viestintäpalveluiden tarjoajien keskuudessa vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä.

Ultra Broadband Networks-, Global Services- ja IP Networks and Applications -segmenttien tulosten tarkastelu esitetään kyseisiä segmenttejä koskeissa osioissa.

Vertailu vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon

EUR milj.	Liikevaihto	% muutos	Bruttokate	Tutkimuksen ja kehityksen kulut	Myynnin ja hallinnon kulut	Muut tuotot ja kulut	Liikevoitto	Liikevoitto-prosentin muutos %
Ultra Broadband Networks	-420	-17 %	-233	-6	11	27	-200	-730pp
Global Services	-30	-2 %	49	3	13	7	71	530pp
IP Networks and Applications	-56	-4 %	45	-13	-13	8	27	230pp
Verkkoliiketoiminta	-506	-9 %	-138	-17	11	43	-101	-130pp

Valuuttakurssimuutoksilla oli vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä negatiivinen vaikutus ei-IFRS-bruttokatteeseen, lievästi positiivinen vaikutus ei-IFRS-toimintakuluihin sekä lievästi positiivinen nettovaikutus ei-IFRS-liikevoittoon vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.

Vertailu edelliseen neljännekseen

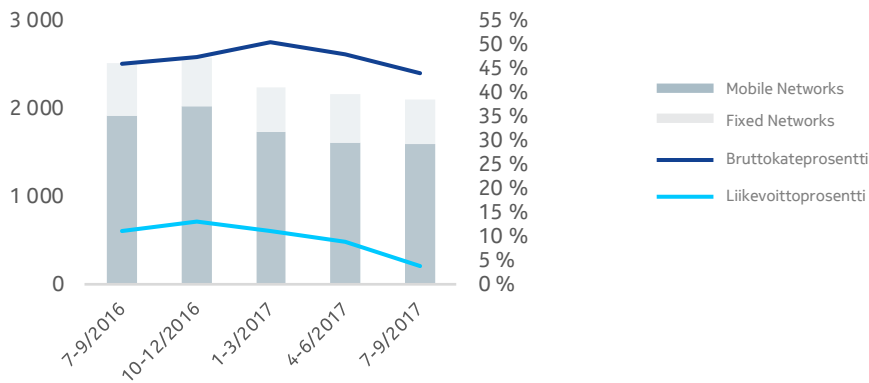
EUR milj.	Liikevaihto	% muutos	Bruttokate	Tutkimuksen ja kehityksen kulut	Myynnin ja hallinnon kulut	Muut tuotot ja kulut	Liikevoitto	Liikevoitto-prosentin muutos %
Ultra Broadband Networks	-66	-3 %	-112	0	3	-5	-113	-510pp
Global Services	-89	-6 %	-25	1	4	7	-13	-40pp
IP Networks and Applications	7	1 %	52	-2	-2	5	55	400pp
Verkkoliiketoiminta	-148	-3 %	-85	-2	6	8	-72	-130pp

Valuuttakurssimuutoksilla oli vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä negatiivinen vaikutus ei-IFRS-bruttokatteeseen, lievästi positiivinen vaikutus ei-IFRS-toimintakuluihin sekä lievästi positiivinen nettovaikutus ei-IFRS-liikevoittoon edelliseen neljännekseen verrattuna.

Ultra Broadband Networks vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä

Liikevaihto (EUR milj.)

Kannattavuus

Taloudelliset pääkohdat

EUR milj.	7-9/2017	7-9/2016	Muutos 7-9/2017 vrt. 7-9/2016	4-6/2017	Muutos 7-9/2017 vrt. 4-6/2017
<i>Liikevaihto - ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta</i>					
Liikevaihto	2 099	2 519	-17 %	2 165	-3 %
Mobile Networks	1 598	1 924	-17 %	1 619	-1 %
Fixed Networks	501	595	-16 %	546	-8 %
Bruttokate	928	1 161	-20 %	1 040	-11 %
<i>Bruttokateprosentti</i>	44,2 %	46,1 %	-190pp	48,0 %	-380pp
Tutkimus- ja kehityskulut	-581	-575	1 %	-581	0 %
Myynnin ja hallinnon kulut	-290	-301	-4 %	-293	-1 %
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	20	-7		25	
Liikevoitto	78	278	-72 %	191	-59 %
<i>Liikevoittoprosentti</i>	3,7 %	11,0 %	-730pp	8,8 %	-510pp

Liikevaihto alueittain

EUR milj.	7-9/2017	7-9/2016	Muutos	
			7-9/2017 vrt. 7-9/2016	4-6/2017 vrt. 4-6/2017
Aasian ja Tyynenmeren alue	453	437	4 %	437
Eurooppa	390	407	-4 %	417
Kiinan alue	325	473	-31 %	275
Latinalainen Amerikka	90	121	-26 %	101
Lähi-idän ja Afrikan alue	159	171	-7 %	149
Pohjois-Amerikka	681	910	-25 %	786
Yhteensä	2 099	2 519	-17 %	2 165

Verrattuna vuoden takaiseen neljännekseen	Mobile Networks	Fixed Networks	Verrattuna edelliseen neljännekseen	Mobile Networks	Fixed Networks
Aasian ja Tyynenmeren alue	↑	↓	Aasian ja Tyynenmeren alue	↑	↑
Eurooppa	●	↓	Eurooppa	●	↓
Kiinan alue	↓	↓	Kiinan alue	↑	↓
Latinalainen Amerikka	↓	↓	Latinalainen Amerikka	↓	↓
Lähi-idän ja Afrikan alue	↓	↑	Lähi-idän ja Afrikan alue	↑	●
Pohjois-Amerikka	↓	↓	Pohjois-Amerikka	↓	●

● muutos alle 3%

Taloudellisten pääkohtien tarkastelu

Liikevaihto

Ultra Broadband Networks -segmentin liikevaihto laski 17 % vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ja 3 % edelliseen neljännekseen verrattuna. Ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta Ultra Broadband Networks -segmentin liikevaihto olisi laskenut 13 % vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ja kasvanut 1 % edelliseen neljännekseen verrattuna. Ultra Broadband Networks -segmenttiin vaikuttivat edelleen kielteisesti heikot markkinaolosuhteet viestintäpalveluiden tarjoajien keskuudessa vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä.

Vertailu vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon

Ultra Broadband Networks -segmentin liikevaihdon lasku vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna johtui sekä Mobile Networks- että Fixed Networks -liiketoimintaryhmästä.

Mobile Networks -liiketoimintaryhmän liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti radioverkoista, mihin vaikuttivat markkinaolosuhteisiin ja tiettyihin projekteihin liittyvät haasteet. Radioverkkojen liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Pohjois-Amerikasta ja Kiinan alueesta, mitä kasvu Aasian ja Tyynenmeren alueella osin tasoitti.

Fixed Networks -liiketoimintaryhmän liikevaihto oli erityisen vahva vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä, mikä vaikuttaa vertailulukuihin. Fixed Networks -liiketoimintaryhmän liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti laajakaistayhteyksistä sekä vähäisemmässä määrin palveluista, mitä digitaaliseen kotiin liittyvät järjestelmät osin tasoittivat. Laajakaistayhteyksien liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Aasian ja Tyynenmeren alueesta, Pohjois-Amerikasta ja Euroopasta. Palveluiden liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Pohjois-Amerikasta ja Euroopasta, mitä Lähi-idän ja Afrikan alue osin tasoitti. Digitaaliseen kotiin liittyvien järjestelmien liikevaihdon hienoinen kasvu johtui ensisijaisesti Pohjois-Amerikasta, mitä Latinalainen Amerikka ja Aasian ja Tyynenmeren alue osin tasoittivat.

Vertailu edelliseen neljännekseen

Ultra Broadband Networks -segmentin liikevaihdon lasku vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä edelliseen neljännekseen verrattuna johtui sekä Fixed Networks- että Mobile Networks -liiketoimintaryhmästä.

Fixed Networks -liiketoimintaryhmän liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti laajakaistayhteyksistä ja palveluista, mitä digitaaliseen kotiin liittyvät järjestelmät osin tasoittivat. Laajakaistayhteyksien liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti

Euroopasta. Palvelujen liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Kiinan alueesta ja Pohjois-Amerikasta. Digitaaliseen kotiin liittyvien järjestelmien liikevaihdon kasvu johtui ensisijaisesti Pohjois-Amerikasta.

Mobile Networks -liiketoimintaryhmän liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti radioverkoista, mitä edistykselliset mobiiliverkkoratkaisut ja konvergoituneet runkoverkot osin tasoittivat. Radioverkkojen liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Pohjois-Amerikasta sekä vähäisemmässä määrin Euroopasta, mitä kasvu Kiinan alueella osin tasoitti. Edistyksellisten mobiiliverkkoratkaisujen liikevaihdon kasvu johtui ensisijaisesti Pohjois-Amerikasta ja Kiinan alueesta. Konvergoitujen runkoverkkojen liikevaihdon kasvu johtui ensisijaisesti Aasian ja Tyynenmeren alueesta. Ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta Mobile Networks -liiketoimintaryhmän liikevaihto olisi kasvanut vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä edelliseen neljännekseen verrattuna.

Liikevoitto

Vertailu vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon

Ultra Broadband Networks -segmentin liikevoitto laski vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna johtuen ensisijaisesti alhaisemmasta bruttokatteesta, mitä muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan positiivinen vaihtelu ja alhaisemmat myynnin ja hallinnon kulut osin tasoittivat.

Ultra Broadband Networks -segmentin bruttokatteen lasku johtui sekä Mobile Networks- että Fixed Networks -liiketoimintaryhmästä.

Mobile Networks -liiketoimintaryhmän bruttokatteen lasku johtui ensisijaisesti alhaisemmasta liikevaihdosta sekä vähäisemmässä määrin alhaisemmasta bruttokateprosentista. Näistä molemmat johtuivat ensisijaisesti Pohjois-Amerikasta. Fixed Networks -liiketoimintaryhmän bruttokatteen lasku johtui ensisijaisesti alhaisemmasta liikevaihdosta sekä vähäisemmässä määrin alhaisemmasta bruttokateprosentista.

Ultra Broadband Networks -segmentin tutkimus- ja kehityskulujen kasvu johtui Fixed Networks -liiketoimintaryhmästä, mitä Mobile Networks -liiketoimintaryhmä osin tasoitti. Fixed Networks -liiketoimintaryhmän korkeammat tutkimuksen ja kehityksen kulut johtuivat ensisijaisesti investoinneista tämänhetkisellemme kohdemarkkinallemme kasvun ja parempien tuottojen turvaamiseksi sekä investoinneista toiminnan laajentamiseksi rinnakkaisille markkinoille. Nämä ovat molemmat Fixed Networks -liiketoimintaryhmälle ensisijaisia tavoitteita. Tämänhetkisellemme kohdemarkkinallaan Fixed Networks -liiketoimintaryhmä on kasvattanut investointejaan parantaakseen tarjontaansa digitaaliseen kotiin liittyvien järjestelmien ja ohjelmisto-ohjattujen verkkojen markkinoilla. Rinnakkaisilla markkinoilla Fixed Networks -liiketoimintaryhmä on kasvattanut investointejaan kaapeliverkkomarkkinoille ja vastataakseen operaattorien yksilöllisiin verkkotarpeisiin Fixed Networks -liiketoimintaryhmä tarjoaa nyt uudenlaista kaapeliratkaisua, joka antaa operaattorien valita joustavasti laajasta valikoimasta sekä valokuitu- että kaapelivaihtoehtoja. Mobile Networks -liiketoimintaryhmän tutkimus- ja kehityskulujen lasku johtui ensisijaisesti alhaisemmista henkilöstökuluista. Tätä tasoitti osin 5G:hen liittyvät korkeammat kulut.

Ultra Broadband Networks -segmentin myynnin ja hallinnon kulujen lasku johtui sekä Mobile Networks- että Fixed Networks -liiketoimintaryhmästä. Mobile Networks -liiketoimintaryhmän myynnin ja hallinnon kulujen lasku johtui ensisijaisesti alhaisemmista liiketoimintaa tukevien toimintojen kuluista ja konsultointikuluista. Fixed Networks -liiketoimintaryhmän myynnin ja hallinnon kulujen lasku johtui ensisijaisesti alhaisemmista henkilöstökuluista.

Muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan positiivinen vaihtelu johtui ensisijaisesti valuuttakurssisuojauksista.

Valuuttakurssimuutoksilla oli vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä negatiivinen vaikutus ei-IFRS-bruttokatteeseen, lievästi positiivinen vaikutus ei-IFRS-toimintakuluihin sekä lievästi positiivinen nettovaikutus ei-IFRS-liikevoittoon vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.

Vertailu edelliseen neljännekseen

Ultra Broadband Networks -segmentin liikevoitto laski vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä edelliseen neljännekseen verrattuna johtuen ensisijaisesti alhaisemmasta bruttokatteesta.

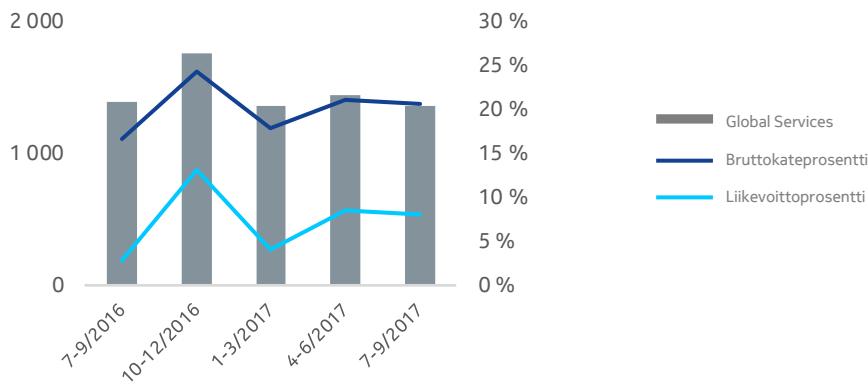
Ultra Broadband Networks -segmentin bruttokatteen lasku johtui sekä Mobile Networks- että Fixed Networks -liiketoimintaryhmästä. Mobile Networks -liiketoimintaryhmän bruttokatteen lasku johtui alhaisemmasta bruttokateprosentista sekä vähäisemmässä määrin alhaisemmasta liikevaihdosta. Näistä molemmat johtuivat ensisijaisesti Pohjois-Amerikasta. Fixed Networks -liiketoimintaryhmän bruttokatteen lasku johtui ensisijaisesti alhaisemmasta liikevaihdosta sekä vähäisemmässä määrin alhaisemmasta bruttokateprosentista.

Valuuttakurssimuutoksilla oli vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä negatiivinen vaikutus ei-IFRS-bruttokatteeseen, positiivinen vaikutus ei-IFRS-toimintakuluihin sekä positiivinen nettovaikutus ei-IFRS-liikevoittoon edelliseen neljännekseen verrattuna.

Global Services vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä

Liikevaihto (EUR milj.)

Kannattavuus

Taloudelliset pääkohdat

EUR milj.	7-9/2017	7-9/2016	Muutos 7-9/2017 vrt. 7-9/2016	4-6/2017	Muutos 7-9/2017 vrt. 4-6/2017
<i>Liikevaihto - ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta</i>					
Liikevaihto	1 359	1 389	-2 %	1 448	-6 %
Bruttokate	280	231	21 %	305	-8 %
<i>Bruttokateprosentti</i>	20,6 %	16,6 %	400pp	21,1 %	-50pp
Tutkimus- ja kehityskulut	-20	-23	-13 %	-21	-5 %
Myyntin ja hallinnon kulut	-155	-168	-8 %	-159	-3 %
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	6	-1		-1	
Liikevoitto	110	39	182 %	123	-11 %
<i>Liikevoitto-%</i>	8,1 %	2,8 %	530pp	8,5 %	-40pp

Liikevaihto alueittain

EUR milj.	7-9/2017	7-9/2016	Muutos 7-9/2017 vrt. 7-9/2016	4-6/2017	Muutos 7-9/2017 vrt. 4-6/2017
Aasian ja Tyynenmeren alue	294	304	-3 %	321	-8 %
Eurooppa	293	323	-9 %	301	-3 %
Kiinan alue	192	196	-2 %	232	-17 %
Latinalainen Amerikka	114	105	9 %	110	4 %
Lähi-idän ja Afrikan alue	196	199	-2 %	180	9 %
Pohjois-Amerikka	269	262	3 %	303	-11 %
Yhteensä	1 359	1 389	-2 %	1 448	-6 %

Taloudellisten pääkohtien tarkastelu

Liikevaihto

Global Services -segmentin liikevaihto laski vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä 2 % vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ja 6 % edelliseen neljännekseen verrattuna. Global Services -segmenttiin vaikuttivat edelleen kielteisesti heikot markkinaolosuhteet viestintäpalvelujen tarjoajien keskuudessa vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä. Tästä haasteesta huolimatta Global Services -segmentin liikevaihto olisi kasvanut 2 % vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta. Tämän takana oli Global Services -segmentin keskittyminen korkeaa arvoa tuottaviin asiantuntijapalveluihin, mikä onnistui hyvin. Ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta Global Services -segmentin liikevaihto olisi laskenut 2 % edelliseen neljännekseen verrattuna, mikä vastaa normaalia kausiluonteista vaihtelua.

Vertailu vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon

Global Services -segmentin liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti järjestelmäintegraatiopalveluista, mitä verkkojen asennuspalvelut osin tasoittivat. Järjestelmäintegraatiopalveluiden liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Euroopasta ja Pohjois-Amerikasta, ja se liittyi tiettyjen entisen Alcatel-Lucentin sopimusten päättymiseen. Verkkojen asennuspalveluiden liikevaihdon kasvu johtui ensisijaisesti Pohjois-Amerikasta ja Latinalaisesta Amerikasta, mitä liikevaihdon lasku Kiinan alueella ja Lähi-idän ja Afrikan alueella osin tasoitti.

Vertailu edelliseen neljännekseen

Global Services -segmentin liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti verkon asennuspalveluista, verkkojen suunnittelu- ja optimointipalveluista sekä verkonhallintapalveluista. Verkkojen asennuspalvelujen liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Pohjois-Amerikasta, Kiinan alueesta ja Aasian ja Tyynenmeren alueesta. Verkkojen suunnittelu- ja optimointipalvelujen liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Aasian ja Tyynenmeren alueesta. Verkonhallintapalvelujen liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Aasian ja Tyynenmeren alueesta. Edelliseen neljännekseen verrattuna tiettyjen projektien ajoitus vaikutti kielteisesti sekä verkkojen asennuspalveluiden että verkkojen suunnittelu- ja optimointipalveluiden kehitykseen vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä, kun näiden vaikutus vuoden 2017 toisella neljänneksellä oli positiivinen.

Liikevoitto

Vertailu vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon

Global Services -segmentin liikevoitto kasvoi vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä verrattuna vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon johtuen ensisijaisesti bruttokatteen kasvusta ja alhaisemmista myynnin ja hallinnon kuluista.

Global Services -segmentin bruttokatteen kasvu johtui ensisijaisesti verkkojen ylläpitopalveluista ja verkkojen asennuspalveluista, mitä verkkojen suunnittelu- ja optimointipalvelut osin tasoittivat.

Global Services -segmentin myynnin ja hallinnon kulujen lasku johtui ensisijaisesti alhaisemmista henkilöstökuluista, mikä on osoitus Nokian kustannussäästöohjelman etenemisestä.

Valuuttakurssimuutoksilla oli vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä negatiivinen vaikutus ei-IFRS-bruttokatteeseen, lievästi positiivinen vaikutus ei-IFRS-toimintakuluihin sekä lievästi negatiivinen nettovaikutus ei-IFRS-liikevoittoon vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.

Vertailu edelliseen neljännekseen

Global Services -segmentin liikevoiton lasku vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä johtui ensisijaisesti alhaisemmasta bruttokatteesta.

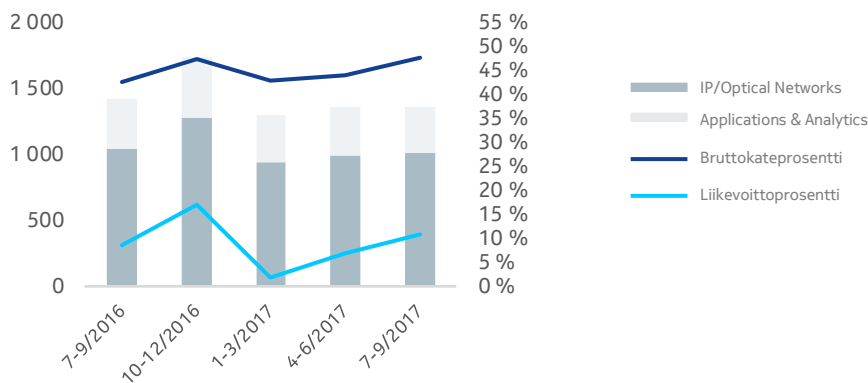
Global Services -segmentin bruttokatteen lasku johtui ensisijaisesti verkkojen asennuspalveluista, verkkojen suunnittelu- ja optimointipalveluista sekä verkonhallintapalveluista, mitä verkkojen ylläpitopalvelut ja järjestelmäintegraatiopalvelut osin tasoittivat. Edelliseen neljännekseen verrattuna tiettyjen projektien ajoitus vaikutti kielteisesti sekä verkkojen asennuspalveluiden että verkkojen suunnittelu- ja optimointipalveluiden kehitykseen vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä, kun näiden vaikutus vuoden 2017 toisella neljänneksellä oli positiivinen.

Valuuttakurssimuutoksilla oli vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä negatiivinen vaikutus ei-IFRS-bruttokatteeseen, lievästi positiivinen vaikutus ei-IFRS-toimintakuluihin sekä lievästi negatiivinen nettovaikutus ei-IFRS-liikevoittoon edelliseen neljännekseen verrattuna.

IP Networks and Applications vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä

Liikevaihto (EUR milj.)

Kannattavuus

Taloudelliset pääkohdat

EUR milj.	7-9/2017	7-9/2016	Muutos 7-9/2017 vrt. 7-9/2016	4-6/2017	Muutos 7-9/2017 vrt. 4-6/2017
<i>Liikevaihto - ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta</i>					
Liikevaihto	1 365	1 421	-4 %	1 358	1 %
IP/Optical Networks	1 011	1 048	-4 %	993	2 %
IP Routing	682	696	-2 %	654	4 %
Optical Networks	329	352	-7 %	339	-3 %
Applications & Analytics	354	373	-5 %	365	-3 %
Bruttokate	652	607	7 %	600	9 %
<i>Bruttokateprosentti</i>	47,8 %	42,7 %	510pp	44,2 %	360pp
Tutkimus- ja kehityskulut	-316	-303	4 %	-314	1 %
Myynnin ja hallinnon kulut	-201	-188	7 %	-199	1 %
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	11	3		6	
Liikevoitto	146	119	23 %	91	60 %
<i>Liikevoittoprosentti</i>	10,7 %	8,4 %	230pp	6,7 %	400pp

Liikevaihto alueittain

EUR milj.	7-9/2017	7-9/2016	Muutos	
			7-9/2017 vrt. 7-9/2016	4-6/2017 vrt. 4-6/2017
Aasian ja Tyynenmeren alue	255	241	6 %	268
Eurooppa	360	395	-9 %	373
Kiinan alue	112	115	-3 %	120
Latinalainen Amerikka	99	112	-12 %	87
Lähi-idän ja Afrikan alue	122	99	23 %	103
Pohjois-Amerikka	417	459	-9 %	408
Yhteensä	1 365	1 421	-4 %	1 358

Verrattuna vuoden takaiseen neljännekseen	IP/Optical Networks	Applications & Analytics	Verrattuna edelliseen neljännekseen	IP/Optical Networks	Applications & Analytics
Aasian ja Tyynenmeren alue	●	↑	Aasian ja Tyynenmeren alue	↓	●
Eurooppa	↓	↓	Eurooppa	●	↓
Kiinan alue	●	↓	Kiinan alue	↓	↓
Latinalainen Amerikka	↓	↑	Latinalainen Amerikka	↑	↑
Lähi-idän ja Afrikan alue	↑	↑	Lähi-idän ja Afrikan alue	↑	↑
Pohjois-Amerikka	↓	↓	Pohjois-Amerikka	↑	↓

● muutos alle 3%

Taloudellisten pääkohtien tarkastelu

Liikevaihto

IP Networks and Applications -segmentin liikevaihto laski 4 % vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä verrattuna vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon ja kasvoi noin 1 % edelliseen neljännekseen verrattuna. Ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta IP Networks and Applications -segmentin liikevaihto olisi laskenut 1 % vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ja kasvanut 5 % edelliseen neljännekseen verrattuna. IP Networks and Applications -segmenttiin vaikuttivat edelleen kielteisesti heikot markkinaolosuhteet viestintäpalvelujen tarjoajien keskuudessa vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä.

Vertailu vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon

IP Networks and Applications -segmentin liikevaihdon lasku vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna johtui sekä IP/Optical Networks- että Applications & Analytics -liiketoimintaryhmästä.

IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmän liikevaihdon lasku johtui sekä optisista verkoista että IP-reitityksestä, ja se johtui ensisijaisesti heikoista markkinaolosuhteista viestintäpalvelujen tarjoajien keskuudessa sekä IP-reititystuotevalikoiman muutoksista. Optisten verkkojen liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Euroopasta ja Pohjois-Amerikasta, mitä Lähi-idän ja Afrikan alue osin tasoitti. IP-reitityksen liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Latinalaisesta Amerikasta, mitä Lähi-idän ja Afrikan alue osin tasoitti. Ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmän liikevaihto olisi pysynyt suunnilleen muuttumattomana vuodentakaiseen verrattuna.

Applications & Analytics -liiketoimintaryhmän liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti palveluntoimitusaloitukseen, liiketoiminnan tukijärjestelmiin ja palveluihin keskittyvistä yksiköistä. Applications & Analytics -liiketoimintaryhmän liikevaihdon kehitykseen vaikutti kielteisesti tiettyjen projektien ajoitus Pohjois-Amerikassa ja Euroopassa. Kasvun ja paremman tuoton turvaamiseksi itsenäisen ja mittavan ohjelmistoliiketoiminnan rakentaminen on edelleen Nokialle ensisijaisen tärkeää. Näin ollen Applications & Analytics -liiketoimintaryhmä jatkoi myynnin, palveluiden sekä tutkimuksen ja kehityksen alueidensa uudistamista vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä seuraavilla toimenpiteillä: a) lisäämällä panostustaan ohjelmistomyyntiin liittyvään rekrytointiin ja koulutukseen, b) standardisoimalla valtaosan palvelutuotevalikoimastaan, mikä johti toimituskulujen vähentymiseen, lisääntyneeseen ketteryteen ja markkinoillepääsyn nopeutumiseen ja c) tekemällä uudelleenlinjauksia pitkän aikavälin tuotesuunnitelmaansa, minkä seurauksena maaliskuussa 2017 hankitun Comptelin integraatio vauhdittui. Ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta Applications & Analytics -liiketoimintaryhmän liikevaihto olisi laskenut noin 2 % vuodentakaiseen verrattuna.

Vertailu edelliseen neljännekseen

IP Networks and Applications -segmentin liikevaihdon kasvu vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä edelliseen neljännekseen verrattuna johtui ensisijaisesti IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmästä, mitä Applications & Analytics -liiketoimintaryhmä osin tasoitti.

IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmän liikevaihdon kasvu johtui ensisijaisesti IP-reitityksestä. IP-reitityksen liikevaihdon kasvu johtui ensisijaisesti Euroopasta. IP-reitityksen liikevaihto kasvoi vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä johtuen ensisijaisesti vakaasta kasvusta tavoittelemallamme yritysasiakkuuksien vertikaalimarkkinalla, mikä enemmän kuin tasoitti liikevaihdon laskun viestintäpalveluiden tarjoajien markkinoilla.

Applications & Analytics -liiketoimintaryhmän liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti palveluista. Ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta Applications & Analytics -liiketoimintaryhmän liikevaihto olisi kasvanut edelliseen neljännekseen verrattuna.

Liikevoitto

Vertailu vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon

IP Networks and Applications -segmentin liikevoitto kasvoi vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna johtuen ensisijaisesti korkeammasta bruttokatteesta, mitä korkeammat tutkimuksen ja kehityksen sekä myynnin ja hallinnon kulut osin tasoittivat.

IP Networks and Applications -segmentin bruttokatteen kasvu johtui sekä IP/Optical Networks- että Applications & Analytics -liiketoimintaryhmästä. IP/Optical Networks- sekä Applications & Analytics -liiketoimintaryhmän bruttokatteen kasvu johtui ensisijaisesti korkeammasta bruttokateprosentista, mitä alhaisempi liikevaihto osin tasoitti.

IP Networks and Applications -segmentin tutkimuksen ja kehityksen kulujen kasvu johtui ensisijaisesti IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmästä. IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmän tutkimuksen ja kehityksen kulujen kasvu johtui ensisijaisesti lisääntyneistä investoinneista seuraavan sukupolven FP4 IP-reititysalustaan kasvun ja parempien tuottojen turvaamiseksi tämänhetkellä kohdemarkkinallamme sekä toiminnan laajentamiseksi rinnakkaisille markkinoille, mukaan lukien suurten internettoimijoiden markkina ja suuryritysten vertikaalinen kohdemarkkina.

IP Networks and Applications -segmentin myynnin ja hallinnon kulujen kasvu johtui ensisijaisesti Applications & Analytics -liiketoimintaryhmästä. Applications & Analytics -liiketoimintaryhmän myynnin ja hallinnon kulujen kasvu johtui ensisijaisesti maaliskuussa 2017 tehdystä Comptel-kaupasta sekä panostuksista itsenäisen, ohjelmistoihin keskittyvän myyntiorganisaation perustamiseen.

Valuuttakurssimuutoksilla oli vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä negatiivinen vaikutus ei-IFRS-bruttokatteeseen, lievästi positiivinen vaikutus ei-IFRS-toimintakuluihin sekä lähes neutraali vaikutus ei-IFRS-liikevoittoon vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.

Vertailu edelliseen neljännekseen

IP Networks and Applications -segmentin liikevoitto kasvoi vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä edelliseen neljännekseen verrattuna johtuen ensisijaisesti bruttokatteen kasvusta.

IP Networks and Applications -segmentin bruttokatteen kasvu johtui sekä IP/Optical Networks- että Applications & Analytics -liiketoimintaryhmästä. IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmän bruttokatteen kasvu johtui ensisijaisesti bruttokateprosentin kasvusta sekä vähäisemmässä määrin liikevaihdon kasvusta. Applications & Analytics -liiketoimintaryhmän bruttokatteen kasvu johtui ensisijaisesti bruttokateprosentin kasvusta, mitä liikevaihdon lasku osin tasoitti.

Valuuttakurssimuutoksilla oli vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä negatiivinen vaikutus ei-IFRS-bruttokatteeseen, positiivinen vaikutus ei-IFRS-toimintakuluihin sekä lievästi positiivinen nettovaikutus ei-IFRS-liikevoittoon edelliseen neljännekseen verrattuna.

Nokia Technologies vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä

Toiminnalliset pääkohdat

Lisensointi

Nokia julkisti Kansainvälisen kauppakamarin kansainvälisen välitystuomioistuimen (The International Court of Arbitration of the International Chamber of Commerce) antaneen suotuisan ratkaisun Nokian ja LG Electronicsin välisessä molempia osapuolia sitovassa välimiesmenettelyssä. Ratkaisun saamisen jälkeen Nokia ja LG Electronics ovat sittemmin päässeet sopimukseen lisenssistä, joka kattaa pidemmän ajanjakson kuin mitä välimiesmenettelyn ratkaisu edellytti.

Tämä sopimus on jälleen uusi osoitus Nokian immateriaalioikeuksien portfolion vahvuudesta. Välimiesmenettelyn ratkaisua ja lisenssisopimusta koskevat tarkemmat yksityiskohdat ovat luottamuksellisia, mutta Nokia jatkaa käytäntöään julkistaa lisensointiliiketoiminnan liikevaihto osavuositarkastuksissaan.

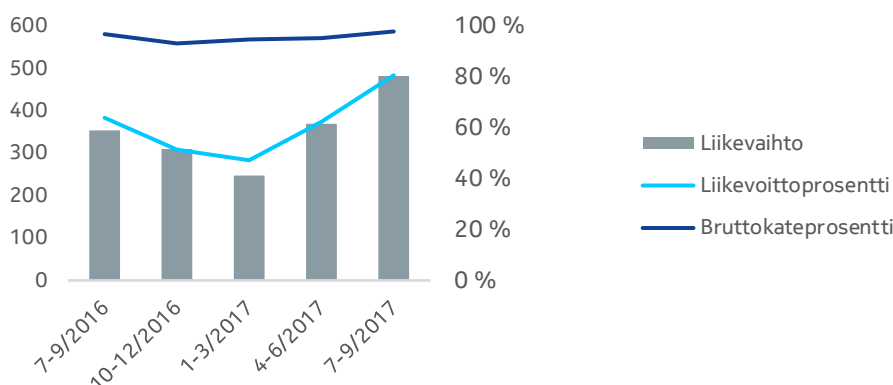
HMD Global, joka lisensoi yksinoikeudella Nokian tuotemerkkiä matkapuhelin- ja tablettimarkkinoilla, julkisti ensimmäisen lippulaivamallinsa Nokia 8:n.

Digital Media- ja Digital Health -liiketoimintayksiköt

Nokia julkisti 10.10.2017 suunnitelmansa keskittyä Nokia Technologies -liiketoimintaryhmässä patenti-, tavaramerkki- ja teknologialisensointiin sekä nopeamman kasvun tavoittelemiseen digitaalisessa terveydenhuollossa. Digitaalisen median saralla virtuaaliodellisuusmarkkinan odotettua hitaampi kehitys johtaa siihen, että Nokia Technologies suunnittelee vähentävänsä investointejaan tällä alueella kunnioittaen kuitenkin sitoumuksiaan nykyisille asiakkailleen.

Liikevaihto (EUR milj.)

Kannattavuus

Taloudelliset pääkohdat

EUR milj.	7-9/2017	7-9/2016	Muutos 7-9/2017 vrt. 7- 9/2016	4-6/2017	Muutos 7-9/2017 vrt. 4- 6/2017
<i>Liikevaihto - ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta</i>			37 %		32 %
Liikevaihto	483	353	37 %	369	31 %
Bruttokate	473	341	39 %	352	34 %
<i>Bruttokateprosentti</i>	97,9 %	96,6 %	130pp	95,4 %	250pp
Tutkimus- ja kehityskulut	-58	-65	-11 %	-60	-3 %
Myynnin ja hallinnon kulut	-25	-50	-50 %	-50	-50 %
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	0	0		-12	
Liikevoitto	390	226	73 %	230	70 %
<i>Liikevoittoprosentti</i>	80,7 %	64,0 %	1 670pp	62,3 %	1 840pp

Taloudellisten pääkohtien tarkastelu

Vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä kansainvälisen kauppakamarin kansainvälinen välitystuomioistuin (The International Court of Arbitration of the International Chamber of Commerce) on antanut ratkaisun Nokian ja LG Electronicsin välisessä molempia osapuolia sitovassa välimiesmenettelyssä. Yhtiöt olivat sopineet, että kesäkuussa 2015 julkistettua älypuhelimien liittyvää Nokia Technologiesin patenttilisenssiä koskevien rojaltilkorvausten suuruus määräytyy välimiesmenettelyn perusteella. Ratkaisun saamisen jälkeen Nokia ja LG Electronics ovat sittemmin päässeet sopimukseen lisenssistä, joka kattaa pidemmän ajanjakson kuin mitä välimiesmenettelyn ratkaisu edellytti. Vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä Nokia kirjasi välimiesmenettelyn ratkaisun johdosta kertaluonteista liikevaihtoa, jatkuvan liikevaihdon lisäyksen sekä myynnin ja hallinnon kulujen korvauksen. Aikaisempiin kausiin kohdistuva kertaluonteinen liikevaihto oli noin 180 miljoonaa euroa. Kertaluonteinen liikevaihto oli noin 100 miljoonaa euroa vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä ja noin 70 miljoonaa euroa vuoden 2017 toisella neljänneksellä.

Vuoden 2017 toisella neljänneksellä Nokia Technologies solmi patenttilisensointi- ja liiketoimintayhteistyösopimuksen Xiaomin kanssa. Nokia odottaa tulouttavansa lisensointituloja tähän sopimukseen liittyen vuoden 2017 viimeisestä neljänneksestä alkaen.

Liikevaihto

Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevaihto kasvoi 37 % vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ja 31 % edelliseen neljännekseen verrattuna. Ilman valuuttakurssimuutosten

vaikutusta Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevaihto olisi kasvanut 37 % vuodentakaiseen verrattuna ja 32 % edelliseen neljännekseen verrattuna. Vuoden 2017 kolmannen neljänneksen 483 miljoonan euron liikevaihdosta 474 miljoonaa euroa liittyi patentti- ja tavaramerkin lisensointitoimintaan ja 9 miljoonaa euroa liittyi digitaaliseen terveydenhuoltoon ja digitaaliseen mediaan.

Vertailu vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon

Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevaihto kasvoi vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna johtuen ensisijaisesti vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä saatuun välimiesmenettelyn ratkaisuun liittyvästä kertaluonteisesta ja jatkuvasta liikevaihdosta sekä vähäisemmässä määrin vuoden 2017 toisella neljänneksellä solmittuun lisensointisopimukseen liittyvästä korkeammasta liikevaihdosta sekä brändikumppanuudestamme HMD Globalin kanssa. Tätä osin tasoitti vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä laajennettuun lisensointisopimukseen liittyvän kertaluonteisen liikevaihdon puttumisen sekä vähäisemmässä määrin alhaisempi lisensointitulo tietyiltä jo aiemmin olemassa olleilta lisenssinsaajilta. Nokia Technologies -liiketoiminnan vuoden 2017 kolmannen neljänneksen liikevaihto sisälsi kertaluonteisen noin 180 miljoonan euron aikaisempiin kausiin liittyvän osuuden, josta noin 30 miljoonaa euroa liittyi vuoden 2017 ensimmäiseen vuosipuoliskoon ja 150 miljoonaa euroa aikaisempiin vuosiin. Kertaluonteinen liikevaihto vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä oli noin 100 miljoonaa euroa.

Vertailu edelliseen neljännekseen

Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevaihdon kasvu vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä edelliseen neljännekseen verrattuna johtui ensisijaisesti vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä saatuun välimiesmenettelyn ratkaisuun liittyvästä kertaluonteisesta ja jatkuvasta liikevaihdosta, mitä vuoden 2017 toisella neljänneksellä solmittuun uuteen lisensointisopimukseen sekä vähäisemmässä määrin divestoituihin immateriaalioikeuksiin liittyvän kertaluonteisen liikevaihdon puuttuminen osin tasoitti. Nokia Technologies -liiketoiminnan vuoden 2017 kolmannen neljänneksen liikevaihto sisälsi kertaluonteisen noin 180 miljoonan euron aikaisempiin kausiin liittyvän osuuden, josta noin 30 miljoonaa euroa liittyi vuoden 2017 ensimmäiseen vuosipuoliskoon ja 150 miljoonaa euroa aikaisempiin vuosiin. Kertaluonteinen liikevaihto vuoden 2017 toisella neljänneksellä oli noin 70 miljoonaa euroa.

Liikevoitto

Vertailu vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon

Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevoiton kasvu vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna johtui ensisijaisesti korkeammasta bruttokatteesta sekä vähäisemmässä määrin alhaisemmista myynnin ja hallinnon kuluista.

Nokia Technologies -liiketoiminnan bruttokatteen kasvu johtui ensisijaisesti korkeammasta liikevaihdosta.

Nokia Technologies -liiketoiminnan myynnin ja hallinnon kulujen lasku johtui ensisijaisesti saadusta välimiesmenettelyn antamaan ratkaisuun liittyvästä korvauksesta, joka vaikutti myönteisesti vuoden 2017 kolmannen neljänneksen tulokseen, sekä alhaisemmista lisensointiin liittyvistä oikeudenkäyntikuluista.

Valuuttakurssimuutoksilla oli vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä lievästi negatiivinen vaikutus ei-IFRS-bruttokatteeseen, lievästi positiivinen vaikutus ei-IFRS-toimintakuluihin sekä lähes neutraali nettovaikutus ei-IFRS-liikevoittoon vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.

Vertailu edelliseen neljännekseen

Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevoiton kasvu vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä edelliseen neljännekseen verrattuna johtui ensisijaisesti korkeammasta bruttokatteesta sekä vähäisemmässä määrin alhaisemmista myynnin ja hallinnon kuluista ja muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan positiivisesta vaihtelusta.

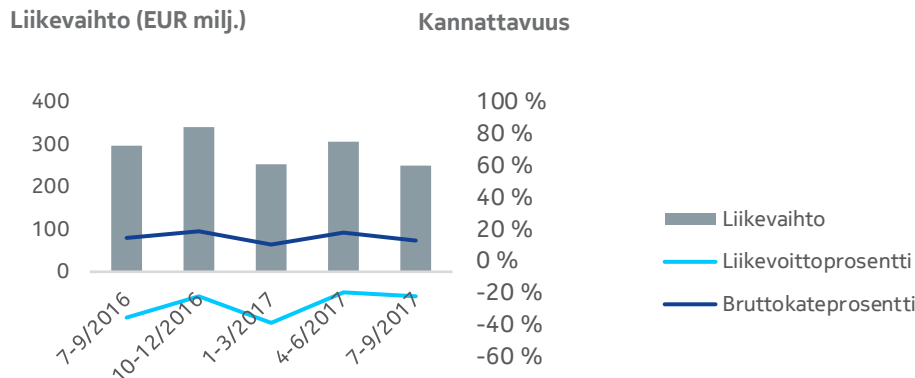
Nokia Technologies -liiketoiminnan bruttokatteen kasvu johtui ensisijaisesti korkeammasta liikevaihdosta.

Nokia Technologies -liiketoiminnan myynnin ja hallinnon kulujen lasku johtui ensisijaisesti välimiesmenettelyn antamaan ratkaisuun liittyvästä korvauksesta, joka vaikutti myönteisesti vuoden 2017 kolmannen neljänneksen, sekä alhaisemmista lisensointiin liittyvistä oikeudenkäyntikuluista.

Nokia Technologies -liiketoiminnan muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan positiivinen vaihtelu johtui ensisijaisesti vuoden 2017 toiseen neljännekseen kielteisesti vaikuttaneen valuuttakurssisuojausten nettovaikutukseltaan negatiivisen vaihtelun puuttumisesta.

Valuuttakurssimuutoksilla oli vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä lievästi negatiivinen vaikutus ei-IFRS-bruttokatteeseen, lievästi positiivinen vaikutus ei-IFRS-toimintakuluihin sekä lähes neutraali nettovaikutus ei-IFRS-liikevoittoon edelliseen neljännekseen verrattuna.

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä

Taloudelliset pääkohdat

EUR milj.	7-9/2017	7-9/2016	Muutos 7-9/2017 vrt. 7- 9/2016	4-6/2017	Muutos 7-9/2017 vrt. 4- 6/2017
<i>Liikevaihto - ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta</i>			-16 %		-17 %
Liikevaihto	251	297	-15 %	307	-18 %
Bruttokate	32	42	-24 %	54	-41 %
<i>Bruttokateprosentti</i>	12,7 %	14,1 %	-140pp	17,6 %	-490pp
Tutkimus- ja kehityskulut	-59	-70	-16 %	-66	-11 %
Myynnin ja hallinnon kulut	-50	-65	-23 %	-53	-6 %
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	20	-11		3	
Liiketappio	-56	-105	-47 %	-62	-10 %
<i>Liikevoittoprosentti</i>	-22,3 %	-35,4 %	1 310pp	-20,2 %	-210pp

Taloudellisten pääkohtien tarkastelu

Liikevaihto

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion liikevaihto laski 15 % vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ja 18 % edelliseen neljännekseen verrattuna. Ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion liikevaihto olisi laskenut 16 % vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ja 17 % edelliseen neljännekseen verrattuna.

Vertailu vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion liikevaihdon lasku vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna johtui ensisijaisesti Alcatel Submarine Networks- sekä Radio Frequency Systems -yksiköstä.

Vertailu edelliseen neljännekseen

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion liikevaihdon lasku vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä edelliseen neljännekseen verrattuna johtui ensisijaisesti Alcatel Submarine Networks- sekä Radio Frequency Systems -yksiköstä.

Liikevoitto

Vertailu vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion liiketappio pieneni vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna johtuen ensisijaisesti muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan positiivisesta vaihtelusta sekä alhaisemmista myynnin ja hallinnon sekä tutkimuksen ja kehityksen kuluista, mitä alhaisempi bruttokate osin tasoitti.

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion bruttokatteen lasku johtui ensisijaisesti Radio Frequency Systems -yksiköstä. Tutkimuksen ja kehityksen kulujen lasku johtui ensisijaisesti alhaisemmista henkilöstökuluista.

Myynnin ja hallinnon kulujen lasku johtui ensisijaisesti alhaisemmista osakepohjaisista kannustimista.

Muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan positiivinen vaihtelu johtui ensisijaisesti jälleenvakuutus sopimuksen purkamisesta, mitä Nokian venture fund -sijoitusten tappiot sekä korkeammat myyntisaamisten arvonalentumiskirjaukset osin tasoittivat.

Vertailu edelliseen neljännekseen

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion liiketappio pieneni vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä edelliseen neljännekseen verrattuna johtuen ensisijaisesti muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan positiivisesta vaihtelusta sekä alhaisemmista tutkimuksen ja kehityksen kuluista, mitä alhaisempi bruttokate osin tasoitti.

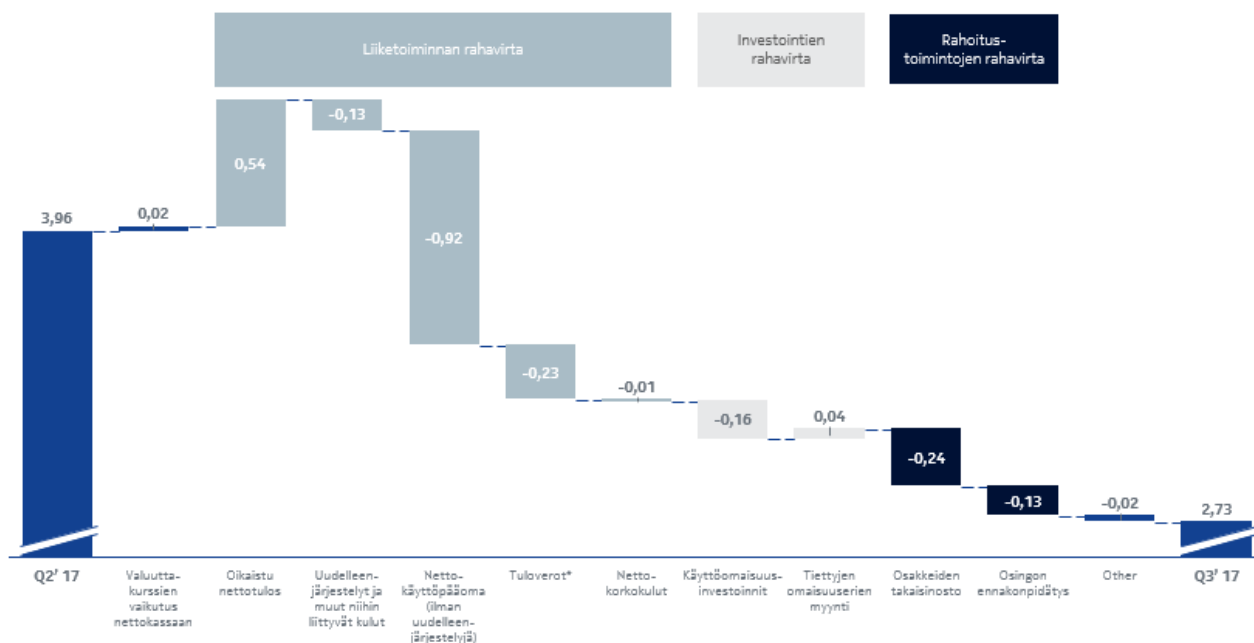
Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion bruttokatteen lasku johtui ensisijaisesti Alcatel Submarine Networks- ja Radio Frequency Systems -yksiköstä.

Tutkimuksen ja kehityksen kulujen lasku johtui ensisijaisesti alhaisemmista henkilöstökuluista.

Muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan positiivinen vaihtelu johtui ensisijaisesti jälleenvakuutus sopimuksen purkamisesta, mitä Nokian venture fund -sijoitusten tappiot sekä korkeammat myyntisaamisten arvonalentumiskirjaukset osin tasoittivat.

Kassa ja kassavirta vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä

Nokian nettokassan ja muiden likvidien varojen muutos (miljardia euroa)

* Tuloveroihin liittyvä ulosmenevä rahavirta oli noin 230 miljoonaa euroa, josta noin 180 miljoonaa euroa oli kertaluonteista ja liittyi aikaisemman Alcatel-Lucentin Railway Signaling -liiketoiminnan myyntiin Thalesille vuonna 2006.

EUR milj.	30.9.2017	30.9.2016	Muutos 30.9.2017 vrt. 30.9.2016	30.6.2017	Muutos 30.9.2017 vrt. 30.6.2017
Kassa ja muut likvidit varat ¹	6 577	9 392	-30 %	7 917	-17 %
Nettokassa ja muut likvidit varat ¹	2 731	5 539	-51 %	3 964	-31 %

¹ Kassa ja muut likvidit varat koostuvat seuraavista konsernitaseen riveistä: rahavarat, available-for-sale sijoitukset, likvidit varat ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatut sijoitukset, likvidit varat. Nettokassaan ja muihin likvideihin varoihin sisältyvät kassa ja muut likvidit varat vähennettynä pitkäaikaisilla korollisilla veloilla ja lyhytaikaisilla korollisilla veloilla. Yksityiskohtainen tarkastelu esitetään tämän taloudellisen katsauksen Tilinpäätöstiedot-osion liitetiedossa Konsernin rahavirtalaskelman liitetiedot (liite 14).

Vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä Nokian kassa ja muut likvidit varat laskivat 1 340 miljoonalla eurolla, ja Nokian nettokassa ja muut likvidit varat laskivat 1 233 miljoonalla eurolla.

Valuuttakurssilla oli noin 20 miljoonan euron positiivinen vaikutus nettokassaan.

Edelliseen neljännekseen verrattuna nettokassaan ja muihin likvideihin varoihin vaikuttivat seuraavat tekijät:

Vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä Nokian liiketoiminnan nettorahavirta oli 744 miljoonaa euroa negatiivinen:

- Nokian oikaistu nettovoitto ennen nettokäyttöpääoman muutoksia oli 542 miljoonaa euroa vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä.
- Nettokäyttöpääomaan liittyvä ulosmenevä kokonaisrahavirta oli noin 1,05 miljardia euroa.
 - Nokialla oli vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä noin 130 miljoonaa euroa uudelleenjärjestely- ja muita niihin liittyviä kuluja koskevaa ulosmenevää rahavirtaa. Tämä pois luettuna nettokäyttöpääoman muutoksista aiheutui noin 920 miljoonan euron nettokassan vähennys. Tämä johtui ensisijaisesti

saamisten ja vaihto-omaisuuden lisääntymisestä, mitä lyhytaikaisten velkojen lisääntyminen osin tasoitti.

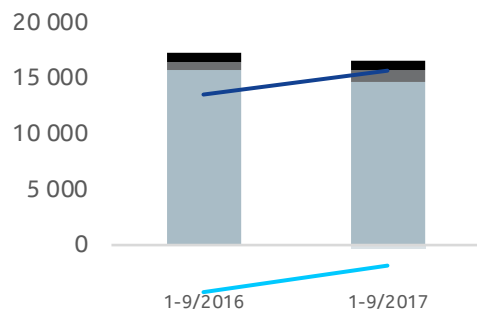
- Saamisten lisääntymiseen liittyvä ulosmenevä rahavirta oli noin 880 miljoonaa euroa, ja se johtui ensisijaisesti väliaikaisesta saamisten myynnin vähentymisestä, välimiesmenettelyn ratkaisuun liittyvän liikevaihdon kirjaamisesta sekä siirtosaamisten sekä erääntyneiden saamisten kasvusta.
 - Vaihto-omaisuuden lisääntymiseen liittyvä ulosmenevä rahavirta oli noin 140 miljoonaa euroa, ja se johtui ensisijaisesti päätöksestämme varmistaa riittävä joustavuus kasvattaaksemme verkkolaitteiden myyntiä sekä verkkolaitteiston vaihdoksista, jotka eivät toteutuneet odotetusti.
 - Lyhytaikaisten velkojen lisääntymiseen liittyvä sisääntuleva rahavirta oli noin 100 miljoonaa euroa.
- Lisäksi Nokialla oli noin 230 miljoonaa euroa tuloveroihin liittyvää ulosmenevää rahavirtaa, josta noin 180 miljoonaa euroa oli kertaluonteista ja liittyi aikaisemman Alcatel-Lucentin Railway Signaling -liiketoiminnan myyntiin Thalesille vuonna 2006. Nettokorkoihin liittyvä ulosmenevä rahavirta oli lisäksi noin 10 miljoonaa euroa.

Vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä Nokialla oli investointitoiminnan ulosmenevää nettorahavirtaa, joka johtui ensisijaisesti noin 160 miljoonan euron käyttöomaisuusinvestoinneista. Tätä osin tasoitti noin 40 miljoonan euron sisääntuleva nettorahavirta, joka liittyi tiettyjen omaisuuserien myyntiin.

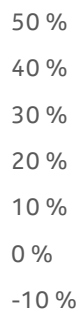
Vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä Nokialla oli rahoitustoiminnan ulosmenevää nettorahavirtaa, joka johtui ensisijaisesti noin 240 miljoonan euron omien osakkeiden hankinnasta sekä noin 130 miljoonan euron ennakonpidätyksestä, joka liittyi vuoden 2017 toisella neljänneksellä maksettua tavanomaiseen osinkoon.

Nokian tuloskehitys vuoden 2017 alusta

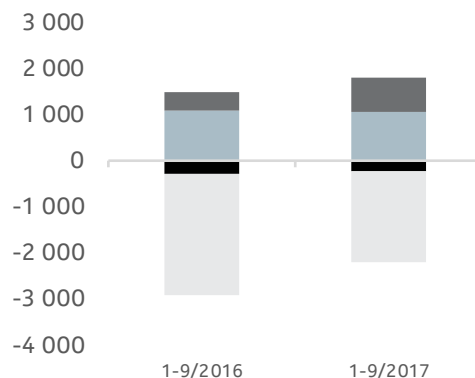
Liikevaihdon osatekijät (EUR milj.)

Kannattavuus

Liikevoiton osatekijät (EUR milj.)

■ Verkkoliiketoiminta
■ Nokia Technologies
■ Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut
■ Ei-IFRS-oikaisut
— Bruttokateprosentti
— Liikevoittoprosentti

■ Verkkoliiketoiminta
■ Nokia Technologies
■ Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut
■ Ei-IFRS-oikaisut

Taloudelliset pääkohdat¹

EUR milj. (paitsi osakekohtainen tulos, EUR)	1-9/2017	1-9/2016	Muutos 1-9/2017 vrt. 1-9/2016
<i>Liikevaihto - ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta</i>			
Liikevaihto	16 496	16 984	-3 %
Nokian verkkoliiketoiminta	14 696	15 744	-7 %
Ultra Broadband Networks	6 500	7 171	-9 %
Global Services	4 168	4 277	-3 %
IP Networks and Applications	4 028	4 295	-6 %
Nokia Technologies	1 099	745	48 %
Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut	812	803	1 %
Ei-IFRS-oikaisut	-59	-258	-77 %
Bruttokate	6 546	5 841	12 %
<i>Bruttokateprosentti</i>	39,7 %	34,4 %	530pp
Liiketappio	-403	-1 417	-72 %
Nokian verkkoliiketoiminta	1 064	1 085	-2 %
Ultra Broadband Networks	514	589	-13 %
Global Services	289	175	65 %
IP Networks and Applications	260	321	-19 %
Nokia Technologies	736	421	75 %
Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut	-217	-274	-21 %
Ei-IFRS-oikaisut	-1 986	-2 650	-25 %
<i>Liikevoittoprosentti</i>	-2,4 %	-8,3 %	590pp
Rahoitustuotot ja -kulut	-427	-215	99 %
Tuloverot	-223	56	
Tulos	-1 058	-1 570	-33 %

Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos	-1 088	-1 410	-23 %
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus tuloksesta	30	-161	
Osakekohtainen tulos, laimennettu, euroa	-0,19	-0,25	-24 %

¹ Tulokset ovat raportoituja, ellei toisin mainittu

Taloudellisten pääkohtien tarkastelu

Liikevaihto

Nokian liikevaihto laski 3 % vuoden 2017 tammi-syyskuussa vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna sekä raportoituna että ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta.

Nokian liikevaihdon lasku vuoden 2017 tammi-syyskuussa vuodentakaiseen verrattuna johtui ensisijaisesti Nokian verkkoliiketoiminnasta, mitä Nokia Technologies -liiketoiminta sekä alhaisemmat ei-IFRS-oikaisut liittyen Alcatel-Lucentin taseessa kaupan toteutumishetkellä olleiden myynnin jaksotusten arvostuksen alentamiseen osin tasoittivat.

Liiketulos

Liiketappion pieneneminen vuoden 2017 tammi-syyskuussa johtui ensisijaisesti korkeammasta bruttokatteesta ja vähäisemmässä määrin muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan positiivisesta vaihtelusta sekä alhaisemmista myynnin ja hallinnon sekä tutkimuksen ja kehityksen kuluista.

Bruttokatteiden kasvu johtui ensisijaisesti alhaisemmista ei-IFRS-oikaisuksista liittyen vaihto-omaisuuden arvostukseen ja myynnin tuloutukseen sekä Nokia Technologies -liiketoiminnan korkeammasta bruttokatteesta, mitä Nokian verkkoliiketoiminta osin tasoitti.

Tutkimuksen ja tuotekehityksen kulujen lasku johtui ensisijaisesti Nokian verkkoliiketoiminnasta sekä Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osiosta, mitä aineettomien hyödykkeiden poistoja ja tuotevalikoimastrategiaan liittyviä kuluja koskevat korkeammat ei-IFRS-oikaisut osin tasoittivat.

Myynnin ja hallinnon kulujen lasku johtui ensisijaisesti alhaisemmista transaktio- ja integraatiokuluihin liittyvistä ei-IFRS-oikaisuksista sekä vähäisemmässä määrin Nokian verkkoliiketoiminnasta ja Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osiosta, mitä Nokia Technologies -liiketoiminta osin tasoitti.

Nokian muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan positiivinen vaihtelu johtui ensisijaisesti alhaisemmista uudelleenjärjestely- ja muista niihin liittyvistä kuluista sekä Nokian verkkoliiketoiminnan ja Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion nettovaikutukseltaan positiivisesta vaihtelusta, mitä arvonalentumiskulu osin tasoitti.

Vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä Nokia kirjasi muihin tuottoihin ja kuluihin Nokia Technologies -liiketoimintaan kuuluvan digitaalisen terveydenhuollon liiketoiminnan liikearvon arvonalentumiskirjauksesta johtuvan 141 miljoonan euron kulun, jolla ei ollut rahavirtavaikutusta. Vuoden 2017 kolmannen neljänneksen tuloksen seurauksena Nokia oikaisi digitaalisen terveydenhuollon rahavirtaa tuottavan yksikkönsä pitkän aikavälin kassavirtaennusteitaan ja teki arvonalentumiskirjauksen. Arvonalentumiskirjausta ei sisällytetty ei-IFRS-tulokseen ja se kohdennettiin digitaalisen terveydenhuollon rahavirtaa tuottavan yksikön liikearvon kirjanpitoarvoon, joka kirjattiin nolnaan. Jatkossa Nokia Technologies aikoo kasvaa entistä merkittävämmäksi toimijaksi kuluttajien ja lääketieteen alan sidosryhmien keskuudessa entistä keskittyneemmän ja ketteremmän digitaalisen terveydenhuollon liiketoimintansa myötä.

Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos

Nokian emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvan tappion pieneneminen vuoden 2017 tammi-syyskuussa johtui ensisijaisesti alhaisemmasta liiketappiosta, mitä tuloverokulu (verrattuna verotuottoon vuoden 2016 tammi-syyskuussa) sekä rahoitustuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan negatiivinen vaihtelu osin tasoitti.

Rahoitustuottojen ja -kulujen nettovaikutukseltaan negatiivinen vaihtelu vuoden 2017 tammi-syyskuussa johtui ensisijaisesti ei-IFRS-oikaisuksista, jotka liittyivät Nokian ostotarjouksiin liittyen 15.1.2028 erääntyvien 6,50 %:n joukkovelkakirjalainojen, 15.3.2029 erääntyvien 6,45 %:n joukkovelkakirjalainojen, 4.2.2019 erääntyvien 6,75 %:n joukkovelkakirjalainojen ja 15.5.2019 erääntyvien 5,375 %:n joukkovelkakirjalainojen hankintaan sekä valuuttakurssimuutoksiin liittyvistä tappioista. Tätä osin tasoitti Alcatel-Lucentin korkeatuottoisten velkakirjojen

aikaistettuun lunastukseen liittyvien ei-IFRS-oikaisujen puuttuminen, mikä vaikutti kielteisesti vuoden 2016 tammi-syyskuun tulokseen.

Tuloverot muuttuivat tuloverotuotosta vuoden 2016 tammi-syyskuussa tuloverokuluksi vuoden 2017 tammi-syyskuussa johtuen ensisijaisesti Alcatel-Lucentin ja Nokian toimintamallien yhdistämiseen liittyneestä kertaluonteisesta verokulusta, kertaluonteisesta muutoksesta tuloverovelkoihin, joihin liittyy epävarmuutta sekä alhaisemmasta verohyödydestä, joka on seurausta alhaisemmista liikevoittoa koskevista ei-IFRS-oikaisista. Tätä tasoittivat osin alhaisemmat tuloverot, jotka olivat seurausta Nokian tuloksen alueellisesta jakaumasta vuoden 2017 tammi-syyskuussa. Vuoden 2017 toisella neljänneksellä Nokia kirjasi Saksassa 206 miljoonan euron tuloverovelan, johon liittyy epävarmuutta. Tämä liittyy aikaisemman Alcatel-Lucentin Railway Signaling -liiketoiminnan myyntiin vuonna 2006 Thalesille (lisätietoa Nokian vuoden 2016 vuosikertomuksen liitteessä 12, Tuloverot).

Ei-IFRS-oikaisujen tarkastelu vuoden 2017 tammi-syyskuussa

Ei-IFRS-oikaisu sisältävät Alcatel-Lucent-kauppaan ja integraatioon liittyviä kuluja, liikearvon arvonalentumiskuluja, aineettomien hyödykkeiden poistoja ja muita yrityskaupoista johtuvia hankintahinnan kohdentamiseen liittyviä eriä, uudelleenjärjestely- ja muita niihin liittyviä kuluja sekä eräitä muita eriä, joilla ei välttämättä ole merkitystä Nokian liiketoiminnan toiminnallisen tuloksen kannalta. Yksityiskohtainen tarkastelu esitetään tämän katsauksen Tilinpäätöstiedot-osion tilintarkastamattomassa jatkuvia toimintoja koskevassa ei-IFRS-täsmäytysliitetiedossa (liite 2).

EUR milj.	1-9/2017	1-9/2016	Muutos 1-9/2017 vrt. 1-9/2016
Liikevaihto	-59	-258	-77 %
Bruttokate	-366	-974	-62 %
Tutkimus- ja kehityskulut	-534	-498	7 %
Myynnin ja hallinnon kulut	-428	-523	-18 %
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	-658	-656	0 %
Liiketappio/-voitto	-1 986	-2 650	-25 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-220	-41	437 %
Tuloverot	-12	547	-102 %
Tulos	-2 218	-2 144	3 %
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos	-2 248	-2 014	12 %
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus tuloksesta	30	-130	

Liikevaihtoa koskevat ei-IFRS-oikaisu

Liikevaihtoa koskevat ei-IFRS-oikaisu olivat 59 miljoonaa euroa vuoden 2017 tammi-syyskuussa, ja ne liittyivät hankintalaskelman laatimiseen liittyvään oikaisuun, joka liittyi Alcatel-Lucentin taseessa kaupan toteutumishetkellä olleiden myynnin jaksotusten arvostuksen alentamiseen, sekä tuotevalikoimastrategiaan liittyviin kuluihin.

Liikevoittoa koskevat ei-IFRS-oikaisu

Liikevoittoa koskevat ei-IFRS-oikaisu olivat 1 986 miljoonaa euroa vuoden 2017 tammi-syyskuussa, ja ne johtuivat seuraavista bruttokatteeseen, tutkimuksen ja kehityksen kuluihin, myynnin ja hallinnon kuluihin ja muihin tuottoihin ja kuluihin negatiivisesti vaikuttaneista ei-IFRS oikaisista:

Bruttokatetta koskevat ei-IFRS-oikaisu olivat 366 miljoonaa euroa vuoden 2017 tammi-syyskuussa, ja ne liittyivät ensisijaisesti tuotevalikoimastrategiaan liittyviin kuluihin sekä vähäisemmässä määrin liikevaihtoa koskeviin ei-IFRS-oikaisuihin ja transaktio- ja integraatiokuluihin.

Tutkimuksen ja kehityksen kuluja koskevat ei-IFRS-oikaisu olivat 534 miljoonaa euroa vuoden 2017 tammi-syyskuussa, ja ne liittyivät ensisijaisesti aineettomien hyödykkeiden poistoihin sekä vähäisemmässä määrin tuotevalikoimastrategiaan liittyviin kuluihin.

Myynnin ja hallinnon kuluja koskevat ei-IFRS-oikaisu olivat 428 miljoonaa euroa vuoden 2017 tammi-syyskuussa, ja ne liittyivät ensisijaisesti aineettomien hyödykkeiden poistoihin sekä transaktio- ja integraatiokuluihin.

Muita tuottoja ja kuluja koskevat ei-IFRS-oikaisut olivat 658 miljoonaa euroa kuluja vuoden 2017 tammi-syyskuussa, ja ne johtuivat ensisijaisesti 499 miljoonan euron uudelleenjärjestely- ja muista niihin liittyvistä kuluista sekä 141 miljoonan euron arvonalentumiskuluista.

Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvaa tulosta koskevat ei-IFRS-oikaisut

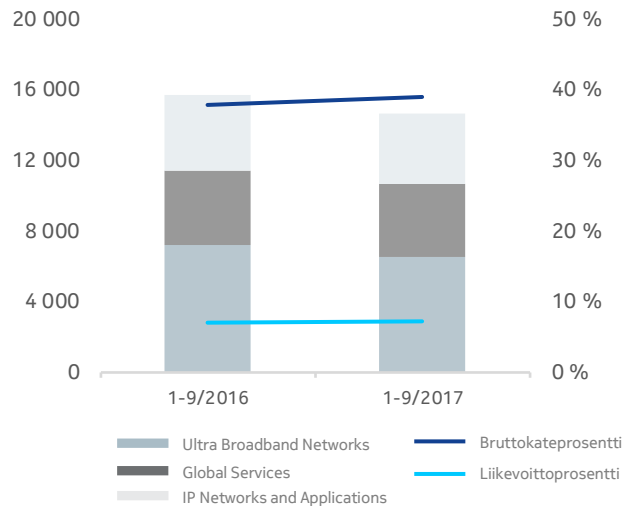
Nokian emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvaan tulokseen liittyvät ei-IFRS-oikaisut olivat 2 248 miljoonaa euroa vuoden 2017 tammi-syyskuussa, ja ne liittyivät ensisijaisesti liikevoittoon sisältyviin ei-IFRS-oikaisuihin. Lisäksi ei-IFRS-oikaisut vaikuttivat rahoitustuottoihin ja -kuluihin sekä tuloveroihin seuraavasti:

Rahoitustuottoja ja -kuluja koskevat ei-IFRS-oikaisut olivat 220 miljoonaa euroa rahoituskuluja vuoden 2017 tammi-syyskuussa, ja ne liittyivät Nokian ostotarjouksiin liittyen 15.1.2028 erääntyvien 6,50 %:n joukkovelkakirjalainojen, 15.3.2029 erääntyvien 6,45 %:n joukkovelkakirjalainojen, 4.2.2019 erääntyvien 6,75%:n joukkovelkakirjalainojen ja 15.5.2019 erääntyvien 5,375 %:n joukkovelkakirjalainojen hankintaan.

Tuloveroja koskevat ei-IFRS-oikaisut olivat 12 miljoonaa euroa verokuluja vuoden 2017 tammi-syyskuussa, ja ne liittyivät ensisijaisesti kertaluonteiseen verokuluun, joka oli seurausta Alcatel-Lucentin ja Nokian toimintamallien yhdistämisestä ja kertaluonteiseen tuloverovelkaan, johon liittyy epävarmuutta sekä laskennallisen verosaatavan alaskirjaukseen liittyvään kertaluonteiseen verokuluun, mitä liikevoittoa koskeviin ei-IFRS-oikaisuihin liittyvä verohyöty osin tasoitti.

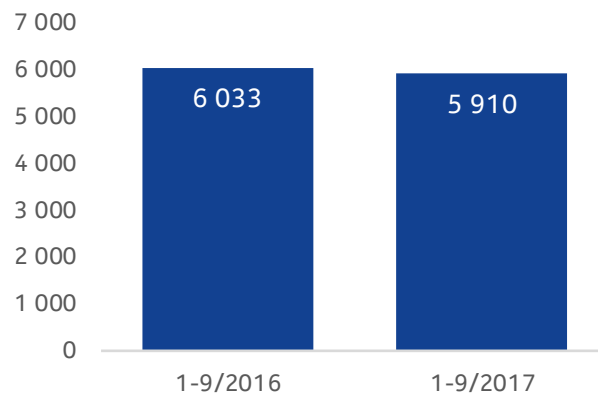
Nokian verkkoliiketoiminta

Liikevaihto (EUR milj.)

Kannattavuus

**Palveluliiketoiminta –
Liikevaihto (EUR milj.)**

* Palveluliiketoiminta sisältää kaikki Nokian verkkoliiketoiminnan palvelut mukaan lukien Global Services -liiketoimintaryhmän palvelut sekä Fixed Networks-, IP/Optical Networks- ja Applications & Analytics -liiketoimintaryhmien palvelut.

Taloudelliset pääkohdat¹

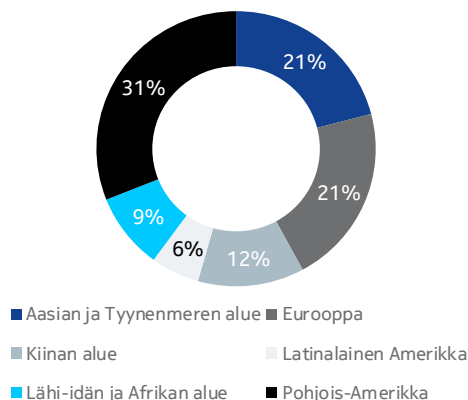
EUR milj.	1-9/2017	1-9/2016	Muutos 1-9/2017 vrt. 1-9/2016
<i>Liikevaihto - ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta</i>			-6 %
Liikevaihto	14 696	15 744	-7 %
Bruttokate	5 739	5 970	-4 %
<i>Bruttokateprosentti</i>	39,1 %	37,9 %	120pp
Tutkimus- ja kehityskulut	-2 777	-2 826	-2 %
Myynnin ja hallinnon kulut	-1 965	-1 990	-1 %
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	67	-68	
Liikevoitto	1 064	1 085	-2 %
<i>Liikevoittoprosentti</i>	7,2 %	6,9 %	30pp

¹ Tulokset ovat raportoituja, ellei toisin mainittu

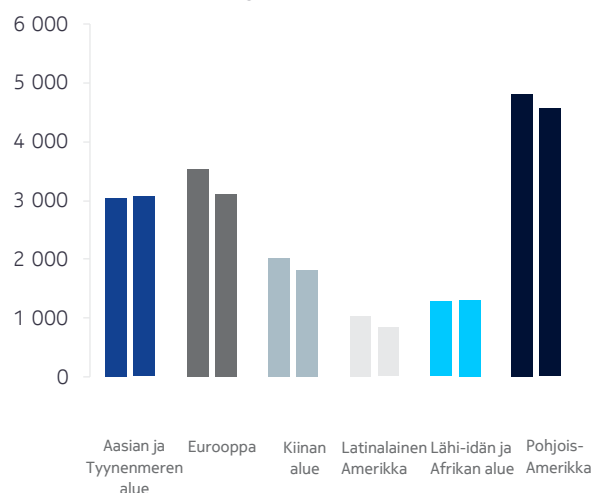
Liikevaihto alueittain

EUR milj.	1-9/2017	1-9/2016	Muutos 1-9/2017 vrt. 1-9/2016
Aasian ja Tyynenmeren alue	3 075	3 052	1 %
Eurooppa	3 109	3 536	-12 %
Kiinan alue	1 812	2 027	-11 %
Latinalainen Amerikka	829	1 032	-20 %
Lähi-idän ja Afrikan alue	1 311	1 275	3 %
Pohjois-Amerikka	4 559	4 822	-5 %
Yhteensä	14 696	15 744	-7 %

Liikevaihto alueittain – 1-9/2017

Liikevaihto (EUR milj.) – 1-9/2016 vrt 1-9/2017

Taloudellisten pääkohtien tarkastelu

Segmenttikohtainen liikevaihto

Nokian verkkoliiketoiminnan liikevaihto laski 7 % vuoden 2017 tammi-syyskuussa vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta Nokian verkkoliiketoiminnan liikevaihto olisi laskenut 6 % vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Heikot markkinaolosuhteet viestintäpalvelujen tarjoajien keskuudessa vaikuttivat yhä kielteisesti Nokian verkkoliiketoimintaan vuoden 2017 tammi-syyskuussa.

Nokian verkkoliiketoiminnan liikevaihdon lasku vuoden 2017 tammi-syyskuussa vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna johtui ensisijaisesti Ultra Broadband Networks -segmentistä sekä vähäisemmässä määrin IP Networks and Applications- ja Global Services -segmenteistä.

Liikevoitto

Nokian verkkoliiketoiminnan liikevoitto laski vuoden 2017 tammi-syyskuussa vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna johtuen ensisijaisesti bruttokatteen laskusta, mitä muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan positiivinen vaihtelu sekä vähäisemmässä määrin tutkimuksen ja kehityksen sekä myynnin ja hallinnon kulujen lasku osin tasoitti. Vuodentakaiseen verrattuna vuoden 2017 tammi-syyskuun tulokseen vaikutti myönteisesti latinalaisamerikkalaisen asiakkaan vuoden 2016 toiseen neljännekseen kielteisesti vaikuttaneen käynnissä olleen oikeudellisen maksukyvyttömyysmenettelyn puuttuminen.

Alhaisempi bruttokate johtui ensisijaisesti Ultra Broadband Networks -segmentistä sekä vähäisemmässä määrin IP Networks and Applications -segmentistä, mitä Global Services -segmentin korkeampi bruttokate osin tasoitti.

Alhaisemmat tutkimuksen ja kehityksen kulut johtuivat ensisijaisesti Ultra Broadband Networks -segmentistä, mitä IP Networks and Applications -segmentti osin tasoitti.

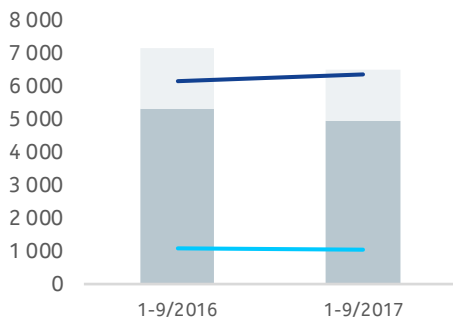
Alhaisemmat myynnin ja hallinnon kulut johtuivat ensisijaisesti Global Services- ja Ultra Broadband Networks -segmenteistä, mitä IP Networks and Applications -segmentti osin tasoitti.

Nokian verkkoliiketoiminnan muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan positiivinen vaihtelu johtui ensisijaisesti valuuttakurssisuojausten nettovaikutukseltaan positiivisesta vaihtelusta sekä alhaisemmista myyntisaamisten arvonalentumiskirjauksista.

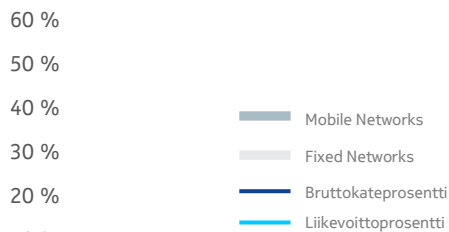
Valuuttakurssimuutoksilla oli vuoden 2017 tammi-syyskuussa lievästi negatiivinen vaikutus ei-IFRS-bruttokatteeseen, lähes neutraali vaikutus ei-IFRS-toimintakuluihin ja lievästi positiivinen nettovaikutus ei-IFRS-liikevoittoon vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.

Ultra Broadband Networks

Liikevaihto (EUR milj.)

Kannattavuus

Taloudelliset pääkohdat¹

EUR milj.	1-9/2017	1-9/2016	Muutos 1-9/2017 vrt. 1-9/2016
<i>Liikevaihto - ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta</i>			
Liikevaihto	6 500	7 171	-9 %
Mobile Networks	4 951	5 328	-7 %
Fixed Networks	1 549	1 843	-16 %
Bruttokate	3 100	3 317	-7 %
<i>Bruttokateprosentti</i>	47,7 %	46,3 %	140pp
Tutkimus- ja kehityskulut	-1 745	-1 801	-3 %
Myynnin ja hallinnon kulut	-883	-904	-2 %
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	43	-24	
Liikevoitto	514	589	-13 %
<i>Liikevoittoprosentti</i>	7,9 %	8,2 %	-30pp

¹ Tulokset ovat raportoituja, ellei toisin mainittu

Liikevaihto alueittain

EUR milj.	1-9/2017	1-9/2016	Muutos 1-9/2017 vrt. 1-9/2016
Aasian ja Tyynenmeren alue	1 347	1 400	-4 %
Eurooppa	1 165	1 312	-11 %
Kiinan alue	841	1 101	-24 %
Latinalainen Amerikka	256	364	-30 %
Lähi-idän ja Afrikan alue	433	419	3 %
Pohjois-Amerikka	2 457	2 576	-5 %
Yhteensä	6 500	7 171	-9 %

Taloudellisten pääkohtien tarkastelu

Liikevaihto

Ultra Broadband Networks -segmentin liikevaihto laski 9 % vuoden 2017 tammi-syyskuussa vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna sekä raportoitu että ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta. Heikot markkinaolosuhteet viestintäpalvelujen tarjoajien keskuudessa vaikuttivat yhä kielteisesti Ultra Broadband Networks -segmenttiin vuoden 2017 tammi-syyskuussa.

Ultra Broadband Networks -segmentin liikevaihdon lasku vuoden 2017 tammi-syyskuussa vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna johtui sekä Mobile Networks- että Fixed Networks -liiketoimintaryhmästä.

Haastavat markkinaolosuhteet vaikuttivat kielteisesti Mobile Networks -liiketoimintaryhmän liikevaihtoon vuoden 2017 tammi-syyskuussa. Mobile Networks -liiketoimintaryhmän liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti radioverkoista ja vähäisemmässä määrin konvergoituista runkoverkoista, mitä edistysellisten mobiiliverkkoratkaisuiden liikevaihdon kasvu osin tasoitti. Piensolujen liikevaihto kasvoi edelleen vahvasti vuodentakaiseen verrattuna. Radioverkkojen liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Kiinan alueesta, Euroopasta, Pohjois-Amerikasta ja vähäisemmässä määrin Latinalaisesta Amerikasta, mitä liikevaihdon kasvu Aasian ja Tyynenmeren alueella osin tasoitti. Konvergoitujen runkoverkkojen liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Pohjois-Amerikasta ja Latinalaisesta Amerikasta, mitä liikevaihdon kasvu Aasian ja Tyynenmeren alueella osin tasoitti. Edistysellisten mobiiliverkkoratkaisujen liikevaihdon kasvu johtui ensisijaisesti Pohjois-Amerikasta ja Kiinan alueesta, mitä liikevaihdon lasku Euroopassa osin tasoitti.

Fixed Networks -liiketoimintaryhmän liikevaihto oli erityisen vahva vuoden 2016 tammi-syyskuussa, millä on vaikutusta vertailulukuihin. Fixed Networks -liiketoimintaryhmän liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti laajakaistayhteyksistä sekä vähäisemmässä määrin palveluista ja digitaaliseen kotiin liittyvistä järjestelmistä. Lasku vuodentakaiseen verrattuna johtui ensisijaisesti kahdesta yksittäisestä asiakkaasta, joista toinen päätti suuren projektin Aasian ja Tyynenmeren alueella vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä ja toinen vähensi kulutustasoaan Latinalaisessa Amerikassa. Laajakaistayhteyksien liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Aasian ja Tyynenmeren alueesta sekä vähäisemmässä määrin Pohjois-Amerikasta ja Latinalaisesta Amerikasta, mitä liikevaihdon kasvu Euroopassa osin tasoitti. Palveluiden liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Euroopasta ja Pohjois-Amerikasta, mitä liikevaihdon kasvu Lähi-idän ja Afrikan sekä Kiinan alueella osin tasoitti. Digitaaliseen kotiin liittyvien järjestelmien liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Latinalaisesta Amerikasta sekä Aasian ja Tyynenmeren alueesta, mitä liikevaihdon kasvu Pohjois-Amerikassa ja Kiinan alueella osin tasoitti.

Liikevoitto

Ultra Broadband Networks -segmentin liikevoitto laski vuoden 2017 tammi-syyskuussa verrattuna vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon johtuen ensisijaisesti alhaisemmasta bruttokatteesta, mitä muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan positiivinen vaihtelu sekä alhaisemmat tutkimuksen ja kehityksen sekä myynnin ja hallinnon kulut osin tasoittivat. Verrattuna vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon vuoden 2017 tammi-syyskuun tulokseen vaikuttivat myönteisesti latinalaisamerikkalaisen asiakkaan vuoden 2016 toiseen neljänneksen kielteisesti vaikuttaneen käynnissä olleen oikeudellisen maksukyvyttömyysmenettelyn puuttuminen.

Ultra Broadband Networks -segmentin bruttokatteen lasku johtui sekä Fixed Networks- että Mobile Networks -liiketoimintaryhmästä. Fixed Networks -liiketoimintaryhmän bruttokatteen lasku johtui ensisijaisesti alhaisemmasta

liikevaihdosta. Mobile Networks -liiketoimintaryhmän bruttokatteen lasku johtui ensisijaisesti alhaisemmasta liikevaihdosta, mitä osin tasoitti korkeampi bruttokateprosentti, mikä on osoitus Nokian kustannussäästöohjelman etenemisestä.

Ultra Broadband Networks -segmentin tutkimuksen ja kehityksen kulujen lasku johtui ensisijaisesti Mobile Networks -liiketoimintaryhmästä, mitä Fixed Networks -liiketoimintaryhmä osin tasoitti. Mobile Networks -liiketoimintaryhmän alhaisemmat tutkimuksen ja kehityksen kulut johtuivat ensisijaisesti alhaisemmista henkilöstökuluista, mikä on osoitus Nokian kustannussäästöohjelman etenemisestä. 5G:hen liittyvät korkeammat kulut tasoittivat tätä osin. Fixed Networks -liiketoimintaryhmän korkeammat tutkimuksen ja kehityksen kulut johtuivat ensisijaisesti investoinneista tämänhetkiselle kohdemarkkinallemme kasvun ja parempien tuottojen turvaamiseksi sekä investoinneista toiminnan laajentamiseksi rinnakkaisille markkinoille. Nämä ovat molemmat Fixed Networks -liiketoimintaryhmälle ensisijaisia tavoitteita. Tämänhetkisellä kohdemarkkinallaan Fixed Networks -liiketoimintaryhmä on kasvattanut investointejaan parantaakseen tarjontaansa digitaaliseen kotiin liittyvien järjestelmien ja ohjelmisto-ohjattujen verkkojen markkinoilla. Rinnakkaisilla markkinoilla Fixed Networks -liiketoimintaryhmä on kasvattanut investointejaan kaapeliverkkomarkkinoille ja vastataakseen operaattorien yksilöllisiin verkkotarpeisiin Fixed Networks -liiketoimintaryhmä tarjoaa nyt uudenlaista kaapeliratkaisua, joka antaa operaattorien valita joustavasti laajasta valikoimasta sekä valokuitu- että kaapelivaihtoehtoja.

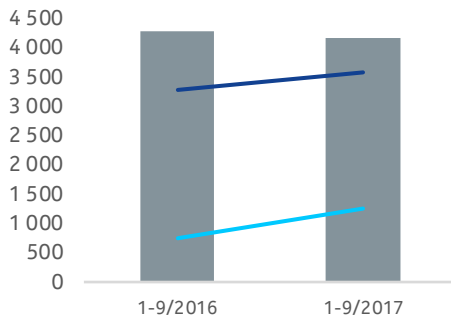
Ultra Broadband Networks -segmentin myynnin ja hallinnon kulujen lasku johtui ensisijaisesti Mobile Networks -liiketoimintaryhmästä. Mobile Networks -liiketoimintaryhmän myynnin ja hallinnon kulujen lasku johtui ensisijaisesti alhaisemmista liiketoimintaa tukevien toimintojen kuluista ja alhaisemmista konsultointikuluista.

Ultra Broadband Networks -segmentin muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan positiivinen vaihtelu johtui ensisijaisesti valuuttakurssisuojuksista.

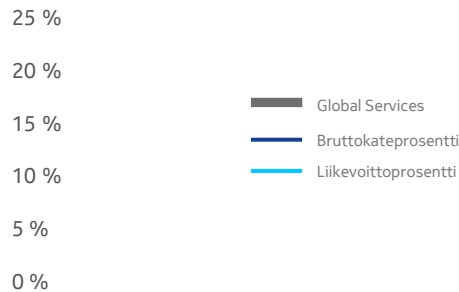
Valuuttakurssimuutoksilla oli vuoden 2017 tammi-syyskuussa lähes neutraali vaikutus ei-IFRS-bruttokatteeseen, lievästi positiivinen vaikutus ei-IFRS-toimintakuluihin ja merkittävästi positiivinen nettovaikutus ei-IFRS-liikevoittoon vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.

Global Services

Liikevaihto (EUR milj.)

Kannattavuus

Taloudelliset pääkohdat¹

EUR milj.	1-9/2017	1-9/2016	Muutos 1-9/2017 vrt. 1-9/2016
<i>Liikevaihto - ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta</i>			-2 %
Liikevaihto	4 168	4 277	-3 %
Bruttokate	828	781	6 %
<i>Bruttokateprosentti</i>	19,9 %	18,3 %	160pp
Tutkimus- ja kehityskulut	-64	-72	-11 %
Myynnin ja hallinnon kulut	-478	-511	-6 %
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	3	-23	
Liikevoitto	289	175	65 %
<i>Liikevoittoprosentti</i>	6,9 %	4,1 %	280pp

¹ Tulokset ovat raportoituja, ellei toisin mainittu

Liikevaihto alueittain

EUR milj.	1-9/2017	1-9/2016	Muutos 1-9/2017 vrt. 1-9/2016
Aasian ja Tyynenmeren alue	942	945	0 %
Eurooppa	865	983	-12 %
Kiinan alue	632	607	4 %
Latinalainen Amerikka	311	306	2 %
Lähi-idän ja Afrikan alue	551	568	-3 %
Pohjois-Amerikka	868	869	0 %
Yhteensä	4 168	4 277	-3 %

Taloudellisten pääkohtien tarkastelu

Liikevaihto

Global Services -segmentin liikevaihto laski 3 % vuoden 2017 tammi-syyskuussa verrattuna vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon. Ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta Global Services -segmentin liikevaihto olisi laskenut 2 % verrattuna vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon. Heikot markkinaolosuhteet viestintäpalvelujen tarjoajien keskuudessa vaikuttivat yhä kielteisesti Global Services -segmenttiin vuoden 2017 tammi-syyskuussa.

Global Services -segmentin liikevaihdon lasku vuoden 2017 tammi-syyskuussa vuodentakaiseen verrattuna johtui ensisijaisesti järjestelmäintegraatiopalveluista, verkkojen ylläpitopalveluista, verkkojen suunnittelu- ja optimointipalveluista sekä verkonhallintapalveluista, mitä verkkojen asennuspalvelut osin tasoittivat. Järjestelmäintegraatiopalveluiden liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Euroopasta sekä vähäisemmässä määrin Aasian ja Tyynenmeren sekä Kiinan alueesta. Järjestelmäintegraatiopalveluiden liikevaihdon lasku vuodentakaiseen verrattuna johtui ensisijaisesti tietyn entisen Alcatel-Lucentin sopimusryhmän päättymisestä. Verkkojen ylläpitopalveluiden liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Pohjois-Amerikasta, Euroopasta sekä Aasian ja Tyynenmeren alueesta, mitä liikevaihdon kasvu Kiinan alueella osin tasoitti. Verkkojen suunnittelu- ja optimointipalveluiden liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Pohjois-Amerikasta. Verkkojen asennuspalveluiden liikevaihdon kasvu johtui ensisijaisesti Pohjois-Amerikasta, Aasian ja Tyynenmeren alueesta sekä Latinalaista Amerikasta, mitä liikevaihdon lasku Lähi-idän ja Afrikan alueella sekä Euroopassa osin tasoitti.

Liikevoitto

Global Services -segmentin liikevoitto kasvoi vuoden 2017 tammi-syyskuussa vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna johtuen ensisijaisesti korkeammasta bruttokatteesta, alhaisemmista myynnin ja hallinnon kuluista sekä muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan positiivisesta vaihtelusta. Vuodentakaiseen verrattuna vuoden 2017 tammi-syyskuun tulokseen vaikutti myönteisesti latinalaisamerikkalaisen asiakkaan vuoden 2016 toiseen neljännekseen kielteisesti vaikuttaneen käynnissä olleen oikeudellisen maksukyvyttömyysmenettelyn puuttuminen.

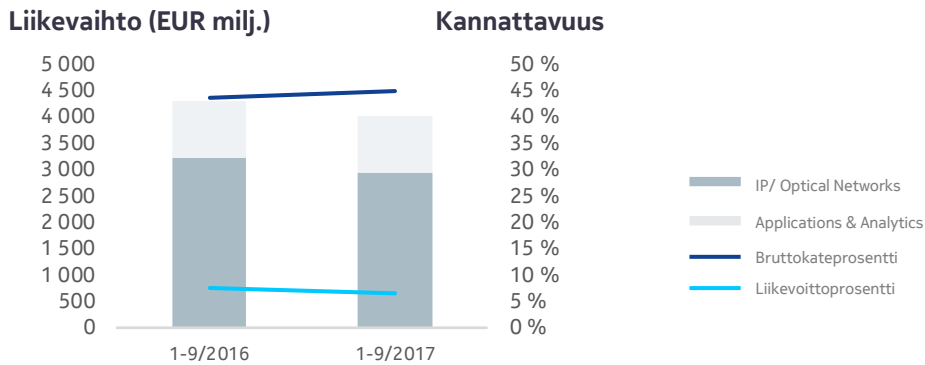
Global Services -segmentin bruttokatteen kasvu johtui ensisijaisesti järjestelmäintegraatiopalveluista ja verkkojen asennuspalveluista, mitä verkkojen suunnittelu- ja optimointipalvelut osin tasoittivat.

Global Services -segmentin myynnin ja hallinnon kulujen lasku johtui ensisijaisesti alhaisemmista henkilöstökuluista, mikä on osoitus Nokian kustannussäästöohjelman etenemisestä.

Global Services -segmentin muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan positiivinen vaihtelu johtui ensisijaisesti valuuttakurssisuojuuksista ja alhaisemmista myyntisaamisten arvonalentumiskirjauksista.

Valuuttakurssimuutoksilla oli vuoden 2017 tammi-syyskuussa lievästi negatiivinen vaikutus ei-IFRS-bruttokatteeseen, lähes neutraali vaikutus ei-IFRS-toimintakuluihin ja lievästi negatiivinen nettovaikutus ei-IFRS-liikevoittoon vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.

IP Networks and Applications

Taloudelliset pääkohdat¹

EUR milj.	1-9/2017	1-9/2016	Muutos 1-9/2017 vrt. 1-9/2016
<i>Liikevaihto - ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta</i>			
Liikevaihto	4 028	4 295	-6 %
IP/Optical Networks	2 949	3 230	-9 %
IP Routing	1 957	2 125	-8 %
Optical Networks	992	1 104	-10 %
Applications & Analytics	1 079	1 065	1 %
Bruttokate	1 812	1 872	-3 %
<i>Bruttokateprosentti</i>	45,0 %	43,6 %	140pp
Tutkimus- ja kehityskulut	-969	-953	2 %
Myynnin ja hallinnon kulut	-604	-576	5 %
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	21	-22	
Liikevoitto	260	321	-19 %
<i>Liikevoittoprosentti</i>	6,5 %	7,5 %	-100pp

¹ Tulokset ovat raportoituja, ellei toisin mainittu

Liikevaihto alueittain

EUR milj.	1-9/2017	1-9/2016	Muutos 1-9/2017 vrt. 1-9/2016
Aasian ja Tyynenmeren alue	786	707	11 %
Eurooppa	1 078	1 241	-13 %
Kiinan alue	340	319	7 %
Latinalainen Amerikka	262	362	-28 %
Lähi-idän ja Afrikan alue	327	288	14 %
Pohjois-Amerikka	1 235	1 377	-10 %
Yhteensä	4 028	4 295	-6 %

Taloudellisten pääkohtien tarkastelu

Liikevaihto

IP Networks and Applications -segmentin liikevaihto laski 6 % vuoden 2017 tammi-syyskuussa verrattuna vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon sekä raportoituina että ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta. Heikot markkinaolosuhteet viestintäpalvelujen tarjoajien keskuudessa vaikuttivat yhä kielteisesti IP Networks and Applications -segmenttiin vuoden 2017 tammi-syyskuussa.

IP Networks and Applications -segmentin liikevaihdon lasku vuoden 2017 tammi-syyskuussa verrattuna vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon johtui ensisijaisesti IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmästä, mitä Applications & Analytics -liiketoimintaryhmä osin tasoitti.

IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmän liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti sekä IP-reitityksestä että optisista verkoista, mikä oli ensisijaisesti seurausta heikoista markkinaolosuhteista viestintäpalvelujen tarjoajien keskuudessa sekä IP-reitityksen tuotevalikoiman muutoksista. IP-reitityksen liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Pohjois-Amerikasta, Euroopasta ja Latinalaisesta Amerikasta, mitä liikevaihdon kasvu Kiinan sekä Lähi-idän ja Afrikan alueella osin tasoitti. IP-reitityksen liikevaihtoon vaikutti lisäksi kielteisesti kolmansien osapuolten IP-reitittimien alhaisempi jälleenmyynti. Optisten verkkojen liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Euroopasta, Latinalaisesta Amerikasta ja Pohjois-Amerikasta, mitä liikevaihdon kasvu Aasian ja Tyynenmeren sekä Lähi-idän ja Afrikan alueella osin tasoitti.

Applications & Analytics -liiketoimintaryhmän liikevaihdon kasvu johtui ensisijaisesti palveluihin, verkonhallintaan ja uusiin liiketoimintoihin liittyviin ratkaisuihin keskittyvien yksikköjen liikevaihdon kasvusta, mitä palvelutoimitusalueet sekä operatiiviset tukijärjestelmät osin tasoittivat. Comptel-kauppa vaikutti Applications & Analytics -liiketoimintaryhmän tulokseen myönteisesti vuodentakaiseen verrattuna. Kasvun ja paremman tuoton turvaamiseksi itsenäisen ja mittavan ohjelmistoliiketoiminnan rakentaminen on edelleen Nokialle ensisijaisen tärkeää. Näin ollen Applications & Analytics -liiketoimintaryhmä jatkoi myynnin, palveluiden sekä tutkimuksen ja kehityksen alueidensa uudistamista vuoden 2017 tammi-syyskuussa seuraavilla toimenpiteillä: a) perustamalla itsenäisen myyntiorganisaation, b) lisäämällä panostustaan ohjelmistomyyntiin liittyvään rekrytointiin ja koulutukseen, c) standardisoimalla valtaosan palvelutuotevalikoimastaan, mikä johti toimituskulujen vähentymiseen, lisääntyneeseen ketteryyteen ja markkinoillepääsyn nopeutumiseen, ja d) tekemällä uudelleenlinjauksia pitkän aikavälin tuotesuunnitelmaansa, minkä seurauksena maaliskuussa 2017 hankitun Comptelin integraatio vauhdittui.

Liikevoitto

IP Networks and Applications -segmentin liikevoitto laski vuoden 2017 tammi-syyskuussa verrattuna vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon johtuen ensisijaisesti alhaisemmasta bruttokatteesta sekä korkeammista myynnin ja hallinnon sekä tutkimuksen ja kehityksen kuluista, mitä muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan positiivinen vaihtelu osin tasoitti. Vuodentakaiseen verrattuna vuoden 2017 tammi-syyskuun tulokseen vaikutti myönteisesti latinalaisamerikkalaisen asiakkaan vuoden 2016 toiseen neljännekseen kielteisesti vaikuttaneen käynnissä olleen oikeudellisen maksukyvyttömyysmenettelyn puuttuminen.

IP Networks and Applications -segmentin bruttokatteen lasku johtui ensisijaisesti IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmästä, mitä Applications & Analytics -liiketoimintaryhmä osin tasoitti. IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmän alhaisempi bruttokate johtui ensisijaisesti alhaisemmasta liikevaihdosta, mitä korkeampi

bruttokateprosentti osin tasoitti. Applications & Analytics -liiketoimintaryhmän korkeampi bruttokate johtui ensisijaisesti korkeammasta bruttokateprosentista ja korkeammasta liikevaihdosta.

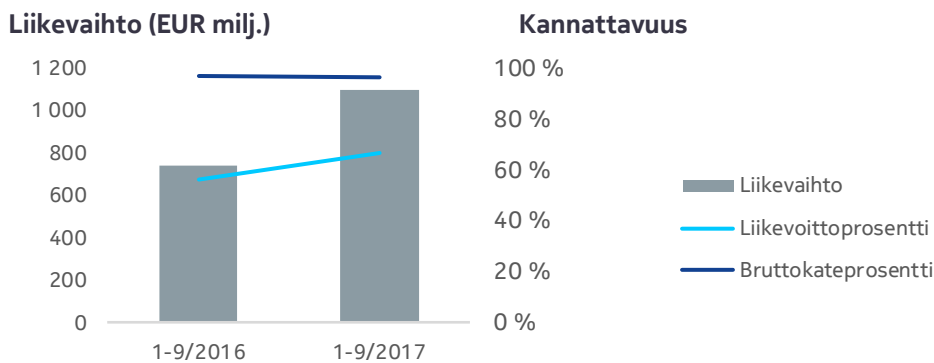
IP Networks and Applications -segmentin tutkimuksen ja kehityksen kulujen kasvu johtui ensisijaisesti IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmästä. IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmän tutkimuksen ja kehityksen kulujen kasvu johtui ensisijaisesti lisääntyneistä investoinneista seuraavan sukupolven FP4 IP-reititysalustaan kasvun ja parempien tuottojen turvaamiseksi tämänhetkellä kohdemarkkinallamme sekä toiminnan laajentamiseksi rinnakkaisille markkinoille, mukaan lukien suurten internettoimijoiden markkina ja suuryritysten vertikaalinen kohdemarkkina.

IP Networks and Applications -segmentin myynnin ja hallinnon kulujen kasvu johtui ensisijaisesti Applications & Analytics -liiketoimintaryhmästä. Applications & Analytics -liiketoimintaryhmän myynnin ja hallinnon kulujen kasvu johtui ensisijaisesti maalikuussa 2017 tehdystä Comptel-kaupasta sekä investoinneista itsenäisen ohjelmistomyyntiin keskittyvän organisaation perustamiseksi.

IP Networks and Applications -segmentin muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan positiivinen vaihtelu johtui ensisijaisesti alhaisemmista myyntisaamisten arvonalentumiskirjauksista ja sopimuksesta komponenttitoimittajan kanssa.

Valuuttakurssimuutoksilla oli vuoden 2017 tammi-syyskuussa lähes neutraali vaikutus ei-IFRS-bruttokatteeseen, lievästi negatiivinen vaikutus ei-IFRS-toimintakuluihin ja lähes neutraali nettovaikutus ei-IFRS-liikevoittoon vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.

Nokia Technologies

Taloudelliset pääkohdat¹

EUR milj.	1-9/2017	1-9/2016	Muutos 1-9/2017 vrt. 1-9/2016
<i>Liikevaihto - ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta</i>			
Liikevaihto	1 099	745	48 %
Bruttokate	1 059	724	46 %
<i>Bruttokateprosentti</i>	96,4 %	97,2 %	-80pp
Tutkimus- ja kehityskulut	-178	-180	-1 %
Myynnin ja hallinnon kulut	-133	-120	11 %
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	-12	-3	300 %
Liikevoitto	736	421	75 %
<i>Liikevoittoprosentti</i>	67,0 %	56,5 %	1 050pp

¹ Tulokset ovat raportoituja, ellei toisin mainittu

Taloudellisten pääkohtien tarkastelu

Liikevaihto

Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevaihto kasvoi 48 % vuoden 2017 tammi-syyskuussa verrattuna vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon sekä raportoituna että ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta. Vuoden 2017 tammi-syyskuun 1 099 miljoonan euron liikevaihdosta 1 062 miljoonaa euroa liittyi patentti- ja tavaramerkin lisensointitoimintaan ja 37 miljoonaa euroa digitaaliseen terveydenhuoltoon ja digitaaliseen mediaan.

Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevaihdon kasvu vuoden 2017 tammi-syyskuussa vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna johtui ensisijaisesti kertaluonteisesta noin 150 miljoonan euron liikevaihdosta ja jatkuvan liikevaihdon kasvusta vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä saadun välimiesmenettelyn ratkaisun seurauksena, vuoden 2017 toisella neljänneksellä solmittuun uuteen lisensointisopimukseen liittyvästä korkeammasta liikevaihdosta, brändikumppanuudestamme HMD:n kanssa sekä vähäisemmässä määrin immateriaalioikeuksien divestoinneista, vuoden 2017 ensimmäisellä neljänneksellä solmittuun uuteen lisensointisopimukseen liittyvästä kertaluonteisesta noin 20 miljoonan euron liikevaihdosta sekä vuoden 2016 toisella neljänneksellä tehdystä Withings-kaupasta. Tätä osin tasoitti alhaisempi lisenssitulo tietyiltä jo aiemmin olemassa olleilta lisenssinsajilta. Vuoden 2017 tammi-syyskuussa Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevaihtoon sisältyi noin 170 miljoonaa euroa kertaluonteista aiempiin kausiin kohdistuvaa liikevaihtoa.

Liikevoitto

Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevoiton kasvu vuoden 2017 tammi-syyskuussa vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna johtui ensisijaisesti korkeammasta bruttokatteesta, mitä korkeammat myynnin ja hallinnon kulut osin tasoittivat.

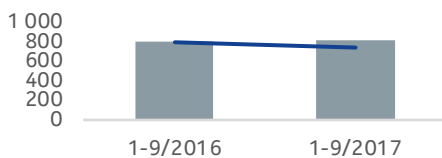
Nokia Technologies -liiketoiminnan korkeampi bruttokate johtui ensisijaisesti korkeammasta liikevaihdosta.

Nokia Technologies -liiketoiminnan myynnin ja hallinnon kulujen kasvu johtui ensisijaisesti uusien liiketoimien aloituksesta digitaalisen terveydenhuollon alueella ja lisensiointitoimintaan liittyvien oikeudenkäyntikulujen kasvusta, mitä välimiesmenettelyn ratkaisuun liittyvä saatu korvaus osin tasoitti. Korkeammat myynnin ja hallinnon kulut digitaalisen terveydenhuollon alueella johtuivat ensisijaisesti Withingsin hankinnasta vuoden 2016 toisella neljänneksellä.

Valuuttakurssimuutoksilla oli vuoden 2017 tammi-syyskuussa lievästi negatiivinen vaikutus ei-IFRS-bruttokatteeseen, lähes neutraali vaikutus ei-IFRS-toimintakuluihin ja lievästi negatiivinen nettovaikutus ei-IFRS-liikevoittoon vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut

Liikevaihto (EUR milj.)

Kannattavuus

Taloudelliset pääkohdat¹

EUR milj.	1-9/2017	1-9/2016	Muutos 1-9/2017 vrt. 1-9/2016
<i>Liikevaihto - ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta</i>			
Liikevaihto	812	803	1 %
Bruttokate	113	121	-7 %
<i>Bruttokateprosentti</i>	13,9 %	15,1 %	-120pp
Tutkimus- ja kehityskulut	-201	-213	-6 %
Myynnin ja hallinnon kulut	-158	-174	-9 %
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	29	-7	
Liiketappio	-217	-274	-21 %
<i>Liikevoittoprosentti</i>	-26,7 %	-34,1 %	740pp

¹ Tulokset ovat raportoituja, ellei toisin mainittu

Taloudellisten pääkohtien tarkastelu

Liikevaihto

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion liikevaihto kasvoi 1 % vuoden 2017 tammi-syyskuussa vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion liikevaihto olisi laskenut 2 % vuodentakaiseen verrattuna.

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion liikevaihdon kasvu vuoden 2017 tammi-syyskuussa vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna johtui ensisijaisesti Radio Frequency Systems -yksiköstä, mitä Alcatel Submarine Networks -yksikkö osin tasoitti.

Liikevoitto

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion liiketappion pieneneminen vuoden 2017 tammi-syyskuussa vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna johtui ensisijaisesti muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan positiivisesta vaihtelusta sekä myynnin ja hallinnon sekä tutkimuksen ja kehityksen kulujen laskusta.

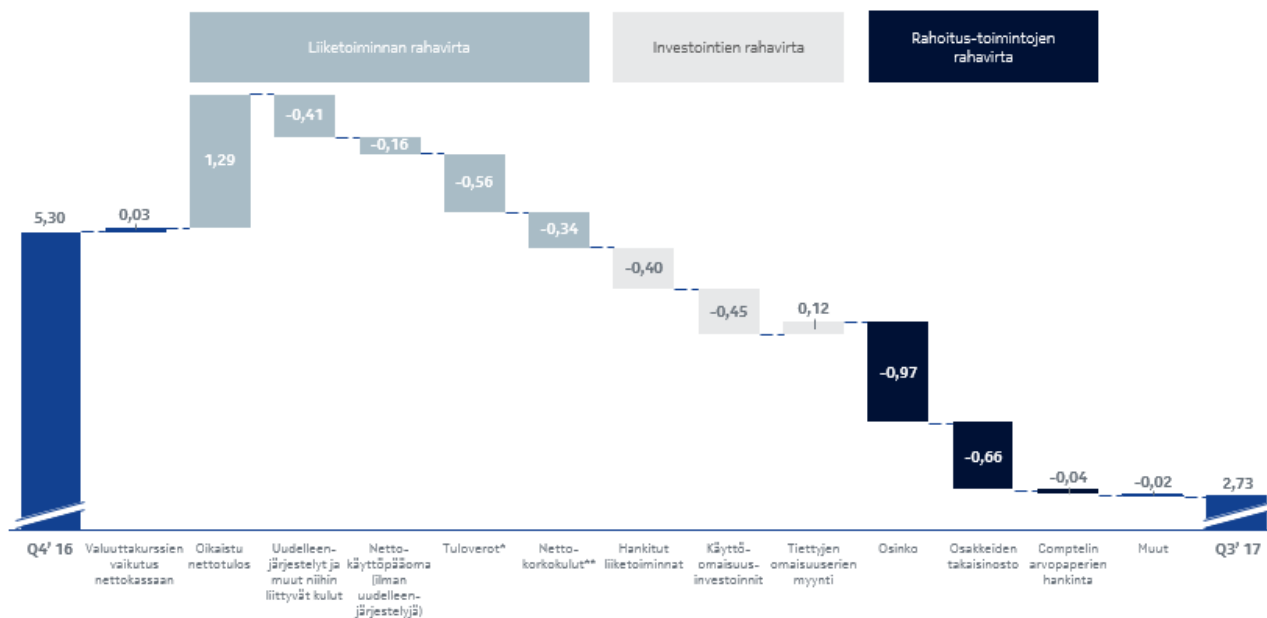
Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion tutkimuksen ja kehityksen kulujen lasku johtui ensisijaisesti alhaisemmista henkilöstökuluista, mikä on osoitus Nokian kustannussäästöohjelman etenemisestä.

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion myynnin ja hallinnon kulujen lasku johtui ensisijaisesti alhaisemmista henkilöstökuluista mukaan lukien alhaisemmat osakepohjaiset tulospalkkiot.

Muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan positiivinen vaihtelu johtui ensisijaisesti jälleenvakuutus sopimuksen purkamisesta, mitä Nokian venture fund -sijoituksiin liittyvät tappiot ja korkeammat myyntisaamisten arvonalentumiskirjaukset osin tasoittivat.

Kassa ja kassavirta

Nokian nettokassan ja muiden likvidien varojen muutos (miljardia euroa)

* Tuloveroihin liittyvä ulosmenevä rahavirta oli noin 560 miljoonaa euroa, josta noin 290 miljoonaa euroa oli kertaluonteista ja liittyi entisen Alcatel-Lucentin Railway Signaling -liiketoiminnan myyntiin Thalesille vuonna 2006 sekä Alcatel-Lucentin ja Nokian toimintamallien yhdistämiseen.

** Nettokorkoihin liittyvä ulosmenevä rahavirta oli noin 340 miljoonaa euroa, josta noin 220 miljoonaa euroa oli kertaluonteista ja liittyi Nokian ostarjouksiin tiettyjen joukkovelkakirjalainojen hankkimiseksi.

EUR milj.	30.9.2017	31.12.2016	Muutos 1-9/2017
Kassa ja muut likvidit varat ¹	6 577	9 327	-29 %
Nettokassa ja muut likvidit varat ¹	2 731	5 299	-48 %

¹ Kassa ja muut likvidit varat koostuvat seuraavista konsernitaseen riveistä: rahavarat, available-for-sale sijoitukset, likvidit varat ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatut sijoitukset, likvidit varat. Nettokassaan ja muihin likvideihin varoihin sisältyvät kassa ja muut likvidit varat vähennettynä pitkäaikaisilla korollisilla veloilla ja lyhytaikaisilla korollisilla veloilla. Yksityiskohtainen tarkastelu esitetään tämän taloudellisen katsauksen Tilinpäätöstiedot-osion liitetiedoissa Konsernin rahavirtalaskelman liitetiedot (liite 14).

Vuoden 2017 tammi-syyskuussa Nokian kassa ja muut likvidit varat laskivat 2 750 miljoonalla eurolla, ja Nokian nettokassa ja muut likvidit varat laskivat 2 568 miljoonalla eurolla. Vuoden 2017 tammi-syyskuussa Nokia laski liikkeeseen pääomaltaan noin 2,1 miljardin euron arvosta uusia joukkovelkakirjalainoja ja hankki ostarjouksen myötä pääomaltaan noin 1,9 miljardin euron arvosta tiettyjä joukkovelkakirjalainoja.

Valuuttakursseilla oli noin 30 miljoonan euron positiivinen vaikutus nettokassaan.

Nettokassaan ja muihin likvideihin varoihin vaikuttivat seuraavat tekijät vuoden 2016 lopun tilanteeseen verrattuna:

Vuoden 2017 tammi-syyskuussa Nokian liiketoiminnan nettorahavirta oli 178 miljoonaa euroa negatiivinen:

- Nokian oikaistu nettovoitto ennen nettokäyttöpääoman muutoksia oli 1 292 miljoonaa euroa vuoden 2017 tammi-syyskuussa.
- Käyttöpääomaan liittyvä ulosmenevä nettokokonaisrahavirta oli noin 580 miljoonaa euroa
 - Nokialla oli vuoden 2017 tammi-syyskuussa noin 410 miljoonaa euroa uudelleenjärjestelyihin liittyvää ulosmenevää rahavirtaa. Tämä pois luettuna Nokian nettokäyttöpääoman muutoksista aiheutui noin 160 miljoonan euron nettokassan vähennys. Tämä johtui ensisijaisesti vaihto-omaisuuden kasvamisesta ja saamisten lisääntymisestä, mitä lyhytaikaisten velkojen lisääntyminen osin tasoitti.
 - Vaihto-omaisuuden kasvamiseen liittyvä ulosmenevä rahavirta oli noin 670 miljoonaa euroa ja se johtui ensisijaisesti päätöksestämme varmistaa riittävä joustavuus kasvattaaksemme verkkolaitteiden myyntiä sekä verkkolaitteiston vaihdoksista, jotka eivät toteutuneet odotetusti.

- Saamisten lisääntymiseen liittyvä ulosmenevä rahavirta oli noin 490 miljoonaa euroa, ja se johtui ensisijaisesti välimiesmenettelyn ratkaisuun liittyvän liikevaihdon kirjaamisesta, saamisten myynnin vähentymisestä, siirtosaamisten lisääntymisestä ja erääntyneiden saamisten kasvusta.
 - Lyhytaikaisten velkojen lisääntymiseen liittyvä sisääntuleva rahavirta oli noin 1,0 miljardia euroa, ja siihen vaikutti ensisijaisesti noin 1,7 miljardin euron ennakkomaksu, josta osa kirjattiin vuoden 2017 toisen neljänneksen tulokseen. Tätä osin tasoitti Nokian vuoden 2016 tulokseen liittyvien tulospalkkioiden maksut sekä ostovelkojen väheneminen.
- Lisäksi Nokialla oli noin 560 miljoonaa euroa tuloveroihin liittyvää ulosmenevää rahavirtaa, josta noin 290 miljoonaa euroa oli kertaluonteista ja liittyi entisen Alcatel-Lucentin Railway Signaling -liiketoiminnan myyntiin Thalesille vuonna 2006 sekä Alcatel-Lucentin ja Nokian toimintamallien yhdistämiseen. Lisäksi nettokorkoihin liittyvä ulosmenevä rahavirta oli noin 340 miljoonaa euroa, josta noin 220 miljoonaa euroa oli kertaluonteista ja liittyi Nokian ostotarjouksiin 15.1.2018 erääntyvien 6,50 %:n joukkovelkakirjalainojen, 15.3.2019 erääntyvien 6,45 %:n joukkovelkakirjalainojen, 4.2.2019 erääntyvien 6,75 % joukkovelkakirjalainojen ja 15.5.2019 erääntyvien 5,375 %:n joukkovelkakirjalainojen hankintaan. Näiden transaktioiden tarkoituksena oli optimoida Nokian kokonaisvelkaantuneisuutta, alentaa vuotuisia korkokuluja ja poistaa tytäryhtiötason ulkoisia velkoja.

Vuoden 2017 tammi-syyskuussa Nokialla oli investointitoiminnan ulosmenevää nettorahavirtaa, joka liittyi ensisijaisesti noin 400 miljoonan euron yritysostoihin, jotka johtuivat ensisijaisesti Comptelin hankinnasta, ja noin 450 miljoonan euron käyttöomaisuusinvestointeihin. Tätä osin tasoitti noin 120 miljoonan euron sisääntuleva nettorahavirta, joka liittyi tiettyjen omaisuuserien myyntiin.

Vuoden 2017 tammi-syyskuussa Nokialla oli rahoitustoiminnan ulosmenevää nettorahavirtaa, joka liittyi ensisijaisesti osingonmaksuun liittyvään 970 miljoonan euron erään sekä noin 660 miljoonan euron omien osakkeiden hankintaan sekä vähäisemmässä määrin Comptelin arvopaperien hankintaan noin 40 miljoonalla eurolla.

Osakkeet

Nokian osakkeiden kokonaismäärä 30.9.2017 oli 5 839 381 803. Näistä Nokian ja sen tytäryhtiöiden hallussa 30.9.2017 oli 233 671 455 Nokian osaketta, joiden osuus yhtiön kaikkien osakkeiden lukumäärästä ja yhteenlasketusta äänimäärästä oli noin 4,0 %.

Tilinpäätöstiedot

Konsernin tuloslaskelma (lyhennetty, tilintarkastamaton)

EUR milj.	Raportoitu	Raportoitu	Raportoitu	Raportoitu	Raportoitu	Ei-IFRS	Ei-IFRS	Ei-IFRS	Ei-IFRS	Ei-IFRS
	7-9/2017	7-9/2016	4-6/2017	1-9/2017	1-9/2016	7-9/2017	7-9/2016	4-6/2017	1-9/2017	1-9/2016
Liikevaihto (liitteet 2, 3, 4) ¹	5 500	5 896	5 619	16 496	16 984	5 537	5 956	5 629	16 555	17 241
Hankinnan ja valmistuksen kulut ¹	-3 315	-3 663	-3 383	-9 950	-11 143	-3 172	-3 575	-3 279	-9 643	-10 427
Bruttokate (liitteet 2, 3) ¹	2 185	2 233	2 236	6 546	5 841	2 365	2 381	2 350	6 911	6 814
Tutkimus- ja kehityskulut ¹	-1 212	-1 216	-1 214	-3 690	-3 716	-1 034	-1 037	-1 041	-3 156	-3 219
Myyntin ja hallinnon kulut ¹	-860	-916	-906	-2 685	-2 808	-721	-772	-755	-2 257	-2 285
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut ¹	-343	-45	-162	-573	-734	58	-17	21	84	-78
Liiketappio/-voitto (liitteet 2, 3)	-230	55	-45	-403	-1 417	668	556	574	1 583	1 233
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksesta (liite 12)	1	3	3	-5	6	1	3	3	-5	6
Rahoitustuotot ja -kulut (liite 9)	-63	-80	-218	-427	-215	-63	-78	-63	-207	-174
Tappio/voitto ennen veroja (liite 2)	-292	-22	-261	-835	-1 626	605	480	514	1 370	1 065
Tuloverot	102	-111	-172	-223	56	-90	-216	-74	-211	-491
Jatkuvien toimintojen tappio/voitto (liite 2)	-190	-133	-433	-1 058	-1 570	516	264	441	1 159	574
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tappio/voitto	-192	-119	-423	-1 088	-1 410	514	258	449	1 160	605
Määräysvallattomille osakkeenomistajille kuuluva osuus voitosta/tappiosta	2	-14	-9	30	-161	2	6	-9	0	-31
Lopetettujen toimintojen voitto/tappio	9	-6	-14	-19	11	0	0	0	0	0
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva voitto/tappio	9	-6	-14	-19	11	0	0	0	0	0
Määräysvallattomille osakkeenomistajille kuuluva osuus voitosta/tappiosta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Katsauskauden tappio/voitto	-181	-139	-447	-1 078	-1 559	516	264	441	1 159	574
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tappio/voitto	-183	-125	-437	-1 108	-1 399	514	258	449	1 160	605
Määräysvallattomille osakkeenomistajille kuuluva osuus voitosta/tappiosta	2	-14	-9	30	-161	2	6	-9	0	-31
Osakekohtainen tulos (emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvasta voitosta/tappiosta), EUR										
Laimentamaton										
Jatkuvat toiminnot	-0,03	-0,02	-0,07	-0,19	-0,25	0,09	0,04	0,08	0,20	0,11
Lopetetut toiminnot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Katsauskauden tappio/voitto	-0,03	-0,02	-0,08	-0,20	-0,24	0,09	0,04	0,08	0,20	0,11
Laimennettu										
Jatkuvat toiminnot	-0,03	-0,02	-0,07	-0,19	-0,25	0,09	0,04	0,08	0,20	0,11
Lopetetut toiminnot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Katsauskauden tappio/voitto	-0,03	-0,02	-0,08	-0,20	-0,25	0,09	0,04	0,08	0,20	0,11
Osakkeita keskimäärin (1000 osaketta)										
Laimentamaton	5 636 547	5 773 119	5 670 332	5 671 764	5 723 206	5 636 547	5 773 119	5 670 332	5 671 764	5 723 206
Laimennettu	5 636 547	5 773 119	5 670 332	5 671 764	5 734 888	5 652 491	5 791 792	5 687 058	5 687 867	5 749 763
Jatkuvat toiminnot:										
Poistot yhteensä (liitteet 2, 3)	-400	-375	-407	-1 211	-1 191	-142	-135	-146	-429	-432

¹ Vuoden 2017 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokia on ottanut käyttöön enemmän toimintaan perustuvan kohdistusmenetelmän, mistä seurasi muutoksia eräiden kulujen kohdistamiseen ja esittämiseen. Lisäksi Nokia muutti eräiden suojautusten tulosten esittämistä. Vuodelta 2016 esitettävät vertailutiedot on oikaistu nämä muutokset huomioiden. Katso liitetieto 1, Laadintaperiaatteet.

Liitetiedot ovat tämän konsernitilinpäätöksen olennainen osa.

Konsernin laaja tuloslaskelma (lyhennetty, tilintarkastamaton)

EUR milj.	Raportoitu 7-9/2017	Raportoitu 7-9/2016	Raportoitu 4-6/2017	Raportoitu 1-9/2017	Raportoitu 1-9/2016
Katsauskauden tappio	-181	-139	-447	-1 078	-1 559
Muut laajan tuloksen erät					
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi					
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen uudelleen määrittäminen	178	278	70	475	-95
Tuloverot eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi	-67	-107	-7	-180	-7
Erät, jotka voidaan siirtää myöhemmin tulosvaikutteisiksi					
Muuntoerot	-489	-94	-991	-1 626	-460
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus	124	19	260	400	38
Rahavirtojen suojaus	9	-3	83	82	-19
Available-for-sale -sijoitukset (liite 9)	-46	18	-29	-69	-91
Muut lisäykset/vähennykset, netto	1	0	1	7	-1
Tuloverot eristä, jotka voidaan siirtää myöhemmin tulosvaikutteisiksi	-22	-5	-65	-91	0
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	-312	106	-678	-1 002	-635
Laaja tulos	-493	-33	-1 125	-2 080	-2 194
Laajan tuloksen jakautuminen:					
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos	-492	-19	-1 073	-2 059	-1 974
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus tuloksesta	0	-14	-52	-20	-220
	-493	-33	-1 125	-2 080	-2 194
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvan laajan tuloksen jakautuminen:					
Jatkuvat toiminnot	-502	-13	-1 059	-2 040	-1 985
Lopetetut toiminnot	10	-6	-14	-19	11
	-492	-19	-1 073	-2 059	-1 974
Määräysvallattomille omistajille kuuluvan laajan tuloksen jakautuminen:					
Jatkuvat toiminnot	0	-14	-52	-20	-220
Lopetetut toiminnot	0	0	0	0	0
	0	-14	-52	-20	-220

Liitetiedot ovat tämän konsernitilinpäätöksen olennainen osa.

Konsernitase, raportoitu (lyhennetty, tilintarkastamaton)

EUR milj.	30.9.2017	30.9.2016	31.12.2016
VASTAAVAA			
Liikearvo	5 302	5 466	5 724
Muut aineettomat hyödykkeet	4 289	5 282	5 236
Aineelliset hyödykkeet	1 824	1 899	1 981
Osuudet osakkuusyhtiöissä ja yhteisyrityksissä	112	101	116
Available-for-sale -sijoitukset (liite 9)	848	1 064	1 040
Laskennalliset verosaamiset (liite 8)	5 457	5 057	5 701
Muut rahoitusvarat (liite 9)	267	225	254
Etuuspohjaiset eläkevarat (liite 7)	3 892	3 653	3 802
Muut pitkäaikaiset varat	319	327	327
Pitkäaikaiset varat	22 309	23 075	24 182
Vaihto-omaisuus	3 028	2 668	2 506
Myyntisaamiset oikaistuna arvonalentumiskirjauksilla (liite 9)	6 833	6 435	6 972
Siirtosaamiset ja ennakkomaksut	1 426	1 305	1 296
Sosiaaliturvamaksusaatavat, ALV- ja muut välilliset verosaatavat	558	564	560
Divestointiin liittyvät saatavat	81	90	90
Muut	786	651	645
Tuloverosaamiset	315	327	279
Muut lyhytaikaiset rahoitusvarat (liite 9)	307	195	296
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset, likvidit varat (liite 9)	0	481	327
Available-for-sale -sijoitukset, likvidit varat (liite 9)	1 182	2 023	1 502
Rahavarat (liite 9)	5 394	6 887	7 497
Lyhytaikaiset varat	18 485	20 322	20 674
Myytäväinä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät	40	70	44
Vastaavaa yhteensä	40 833	43 467	44 901

	30.9.2017	30.9.2016	31.12.2016
VASTATTAVAA			
Osakepääoma	246	246	246
Ylikurssirahasto	439	427	439
Omat osakkeet	-1 369	-696	-881
Muuntoerot	-773	-96	483
Arvonmuutosrahasto ja muut rahastot	783	0	488
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	15 616	15 765	15 731
Kertyneet voittovarot	1 646	2 950	3 588
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	16 588	18 595	20 094
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus	74	867	881
Oma pääoma yhteensä	16 662	19 462	20 975
Pitkäaikaiset korolliset velat (liitteet 9, 13)	3 501	3 518	3 657
Laskennalliset verovelat (liite 8)	498	408	403
Etuuspohjaiset eläkkeet ja muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet (liite 7)	4 536	5 440	5 000
Myynnin jaksotukset ja muut pitkäaikaiset velat	3 156	1 431	1 453
Saadut ennakot ja myynnin jaksotukset	2 349	1 118	1 171
Muut (liite 9)	807	312	282
Varaukset (liite 10)	845	644	808
Pitkäaikainen vieras pääoma	12 535	11 440	11 321
Lyhytaikaiset korolliset velat (liitteet 9, 13)	344	335	371
Muut lyhytaikaiset rahoitusvelat (liite 9)	226	213	236
Tuloverovelat	515	505	634
Ostovelat (liite 9)	3 541	3 386	3 781
Siirtovelat, myynnin jaksotukset ja muut velat	5 983	6 644	6 412
Saadut ennakot ja myynnin jaksotukset	3 182	3 163	3 178
Palkat, palkkiot ja sosiaalikulut	1 419	1 396	1 576
Muut	1 382	2 085	1 659
Varaukset (liite 10)	1 027	1 480	1 172
Lyhytaikainen vieras pääoma	11 636	12 564	12 605
Vastattavaa yhteensä	40 833	43 467	44 901
Korolliset velat, EUR milj.	3 845	3 853	4 027
Oma pääoma/osake, EUR	2,96	3,22	3,51
Osakkeiden määrä (1 000 osaketta, ei sisällä konserniyhtiöiden omistamia osakkeita)	5 605 710	5 772 135	5 720 503

Vuoden 2016 kolmannen neljänneksen konsernitasetta on muutettu vastaamaan Alcatel-Lucentin hankintalaskelmaan vuoden 2016 toisen neljänneksen jälkeen tehtyjä merkittäviä päivityksiä.

Liitetiedot ovat tämän konsernitilinpäätöksen olennainen osa.

Konsernin rahavirtalaskelma, raportoitu (lyhennetty, tilintarkastamaton)

EUR milj.	7-9/2017	7-9/2016	4-6/2017	1-9/2017	1-9/2016
Liiketoiminnan rahavirta					
Katsauskauden tappio	-181	-139	-447	-1 078	-1 559
Oikaisut yhteensä (liite 14)	723	705	906	2 370	2 106
Nettokäyttöpääoman muutos (liite 14)	-1 045	-219	1 013	-576	-1 985
Liiketoiminnan rahavirta	-503	347	1 472	716	-1 438
Saadut korot	7	16	16	41	71
Maksetut korot	-21	-61	-208	-377	-278
Maksetut verot	-227	-67	-241	-558	-319
Liiketoiminnan nettorahavirta	-744	235	1 039	-178	-1 964
Investointien rahavirta					
Hankitut liiketoiminnat vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-3	-121	-310	-392	5 855
Lyhytaikaisten available-for-sale -sijoitusten lisäys, likvidit varat	-530	-1 419	-853	-2 154	-3 312
Pitkäaikaisten available-for-sale -sijoitusten lisäys	-28	-16	-17	-64	-52
Hankitut osakkuusyhtiöt	0	0	0	-10	0
Muiden pitkäaikaisten lainasaamisten lisäys/vähennys	-8	-1	-2	-10	18
Lyhytaikaisten lainasaamisten vähennys/lisäys	0	46	-1	-1	-4
Investoinnit aineellisiin ja muihin aineettomiin hyödykkeisiin	-156	-166	-142	-448	-353
Myydyt liiketoiminnat vähennettynä luovutetuilla rahavaroilla	-15	28	-1	-16	6
Myydyt osakkuusyhtiöt	0	0	0	0	10
Lyhytaikaisten available-for-sale -sijoitusten erääntyminen ja myynti, likvidit varat	609	1 190	1 064	2 448	3 788
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattujen sijoitusten erääntyminen ja myynti, likvidit varat	0	250	324	324	255
Pitkäaikaisten available-for-sale -sijoitusten myynti	79	15	43	161	127
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynti	8	10	25	36	13
Saadut osingot	0	1	0	0	1
Investointien nettorahavirta	-44	-183	130	-126	6 352
Rahoituksen rahavirta					
Osakkeiden merkinnät optio-oikeuksien perusteella	1	1	0	1	5
Omien osakkeiden hankinta	-244	0	-176	-657	0
Tytäryhtiöiden oman pääoman ehtoisten instrumenttien hankinta	-8	-73	-30	-38	-212
Pitkäaikaisten velkojen lisäys	0	0	883	2 124	0
Pitkäaikaisten velkojen vähennys	-25	-34	-1 260	-2 044	-2 559
Lyhytaikaisten velkojen vähennys/lisäys	-23	21	86	-4	-132
Osingonjako ja muut maksut osakkeenomistajille	-127	-1 515	-843	-970	-1 515
Rahoituksen nettorahavirta	-426	-1 600	-1 340	-1 588	-4 413
Valuuttakurssioikaisu	-39	-14	-169	-211	-83
Rahavarojen vähennys (-) / lisäys (+)	-1 253	-1 562	-340	-2 103	-108
Rahavarat tilikauden alussa	6 647	8 449	6 987	7 497	6 995
Rahavarat tilikauden lopussa	5 394	6 887	6 647	5 394	6 887

Konsernin rahavirtalaskelman eriin sisältyvät sekä jatkuviin että lopetettuihin toimintoihin liittyvät rahavirrat. Rahavirtalaskelman erät eivät ole suoraan johdettavissa taseesta mm. vuoden aikana hankittujen ja myytyjen tytäryhtiöiden ja valuuttakurssimuutosten takia.

Liitetiedot ovat tämän konsernitilinpäätöksen olennainen osa.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista, raportoitu (lyhennetty, tilintarkastamaton)

EUR milj.	Osakepää- oma	Ylikurssi- rahasto	Omat osakkeet	Muuntoerot	Arvonmuu- tosrahasto ja muut rahastot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Emoyhtiön omistajien osuus	Määräysval- lattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
1.1.2016	246	380	-718	292	204	3 820	6 279	10 502	21	10 523
Etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen uudelleen määrittäminen, verojen jälkeen	0	0	0	0	-105	0	0	-105	-2	-107
Muuntoerot	0	0	0	-403	0	0	0	-403	-57	-460
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus, verojen jälkeen	0	0	0	30	0	0	0	30	0	30
Rahavirtojen suojaus, verojen jälkeen	0	0	0	0	-15	0	0	-15	0	-15
Available-for-sale -sijoitukset, verojen jälkeen (liite 9)	0	0	0	0	-87	0	0	-87	0	-87
Muut lisäykset/vähennykset (netto)	0	0	0	0	6	0	-1	4	0	4
Katsauskauden tappio	0	0	0	0	0	0	-1 399	-1 399	-161	-1 559
Katsauskauden laaja tulos	0	0	0	-373	-202	0	-1 400	-1 975	-220	-2 194
Osakeperusteiset maksut	0	90	0	0	0	0	0	90	0	90
Verohyöty osakeperusteisista maksuista	0	-2	0	0	0	0	0	-2	0	-2
Tulosperusteisten ja ehdollisten osakepalkkioiden suorittaminen	0	-12	22	0	0	-16	0	-6	0	-6
Osakkeiden merkinnät optio-oikeuksien perusteella	0	3	0	0	0	2	0	5	0	5
Osingonjako	0	0	0	0	0	0	-1 501	-1 501	-14	-1 515
Liiketoimintojen yhdistämisen kautta toteutuneet hankinnat	0	0	0	0	0	11 616	0	11 616	1 704	13 320
Hankintoihin liittyvät osakkeiden liikkeeseenlaskun kustannukset	0	0	0	0	0	-16	0	-16	0	-16
Määräysvallattomien omistajien osuuden hankinta	0	0	0	-15	-2	359	-466	-124	-625	-749
Hankintoihin liittyvät osakeperusteiset maksut, osuus johon on syntynyt oikeus	0	6	0	0	0	0	0	6	0	6
Vaihtovelkakirjalaina - oman pääoman osuus	0	-38	0	0	0	0	38	0	0	0
Muut muutokset yhteensä	0	47	22	-15	-2	11 945	-1 929	10 068	1 065	11 133
30.9.2016	246	427	-696	-96	0	15 765	2 950	18 595	867	19 462
1.1.2017	246	439	-881	483	488	15 731	3 588	20 094	881	20 975
Etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen uudelleen määrittäminen, verojen jälkeen	0	0	0	0	291	0	0	291	0	291
Muuntoerot	0	0	0	-1 576	0	0	0	-1 576	-50	-1 626
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus, verojen jälkeen	0	0	0	320	0	0	0	320	0	320
Rahavirtojen suojaus, verojen jälkeen	0	0	0	0	65	0	0	65	0	65
Available-for-sale -sijoitukset, verojen jälkeen (liite 9)	0	0	0	0	-63	0	0	-63	0	-63
Muut lisäykset/vähennykset (netto)	0	0	0	0	3	0	10	12	0	12
Katsauskauden tappio	0	0	0	0	0	0	-1 108	-1 108	30	-1 078
Katsauskauden laaja tulos	0	0	0	-1 256	295	0	-1 098	-2 059	-20	-2 080
Osakeperusteiset maksut	0	59	0	0	0	0	0	59	0	59
Tulosperusteisten ja ehdollisten osakepalkkioiden suorittaminen	0	-61	154	0	0	-115	0	-22	0	-22
Omien osakkeiden ostot	0	0	-642	0	0	0	0	-642	0	-642

Osakkeiden merkinnät optio-oikeuksien perusteella	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1
Osingonjako	0	0	0	0	0	0	-963	-963	-7	-970
Liiketoimintojen yhdistämisen kautta toteutuneet hankinnat	0	0	0	0	0	0	0	0	17	17
Määräysvallattomien omistajien osuuden hankinta	0	0	0	0	0	0	117	117	-788	-671
Tytäryhtiöiden myynnit	0	0	0	0	0	0	0	0	-9	-9
Muut muutokset	0	1	0	0	0	0	3	4	0	4
Muut muutokset yhteensä	0	0	-488	0	0	-115	-843	-1 446	-787	-2 233
30.9.2017	246	439	-1 369	-773	783	15 616	1 646	16 588	74	16 662

Liitetiedot ovat tämän konsernitilinpäätöksen olennainen osa.

Liitetiedot

1. LAADINTAPERIAATTEET

Nämä Nokian tilintarkastamattomat, konsolidoidut ja lyhennetyt tilinpäätöstiedot on laadittu IAS 34 -standardin (Osavuositarkastukset) mukaisesti. Lyhennettyjä tilinpäätöstietoja tulee lukea yhdessä vuoden 2016 tilinpäätöksen kanssa. Tilinpäätös on laadittu IASB:n julkaisemien EU:n käyttöön hyväksymien IFRS-standardien mukaisesti. Näitä tilinpäätöstietoja laadittaessa on noudatettu samoja laskentaperiaatteita ja laskentamenetelmiä sekä käytetty harkintaa samalla tavalla kuin vuoden 2016 tilinpäätöksessä, paitsi siltä osin kuin alla on kuvattu muuttuneeseen kohdentamismenetelmään ja tiettyjen suojausvoittojen ja -tappioiden esittämisen osalta.

Konsernin johto hyväksyi tämän taloudellisen katsauksen julkistettavaksi 25.10.2017.

Ei-IFRS-tulokset eivät sisällä Alcatel-Lucent-hankintaan ja -integraatioon liittyviä kuluja, eikä myöskään liikearvon arvonalentumiskuluja, aineettomien hyödykkeiden poistoja ja muita yrityskaupoista johtuvia hankintahinnan kohdentamiseen liittyviä eriä, uudelleenjärjestelykuluja ja muita niihin liittyviä kuluja sekä eräitä muita eriä, jotka eivät välttämättä ole merkityksellisiä Nokian liiketoiminnan toiminnallisen tuloksen arvioinnin kannalta. Ei-IFRS-tunnuksia ei pidä tarkastella erillään vastaavista IFRS-tunnuksista tai niiden sijasta, eivätkä Nokian käyttämät ei-IFRS-tunnuksit välttämättä ole vertailukelpoisia muiden yhtiöiden tai henkilöiden käyttämien samankaltaisesti nimettyjen erien kanssa.

Vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä Nokia kirjasi muihin tuottoihin ja kuluihin Nokia Technologies -liiketoimintaan kuuluvan digitaalisen terveydenhuollon liiketoiminnan liikearvon arvonalentumiskirjauksesta johtuvan 141 miljoonan euron kulun. Vuoden 2017 kolmannen neljänneksen tuloksen seurauksena Nokia oikaisi digitaalisen terveydenhuollon rahavirtaa tuottavan yksikkönsä pitkän aikavälin kassavirtaennusteitaan ja teki arvonalentumiskirjauksen. Arvonalentumiskirjaus kohdennettiin digitaalisen terveydenhuollon rahavirtaa tuottavan yksikön liikearvon kirjanpitoarvoon, joka kirjattiin nolnaan. Jatkossa Nokia Technologies aikoo kasvaa entistä merkittävämmäksi toimijaksi kuluttajien ja lääketieteen alan sidosryhmien keskuudessa entistä keskittyneemmän ja ketteremmän digitaalisen terveydenhuollon liiketoimintansa myötä.

Nokia on arvioinut kulujen kohdistamista toiminnoille ja segmenteille. Vuoden 2017 ensimmäisestä vuosineljänneksestä alkaen on otettu käyttöön enemmän toimintaan perustuva kohdistusmenetelmä, mistä seurasi muutoksia kulujen esittämiseen sekä toiminnoille että segmenteille kohdistettuna. Tämän lisäksi Alcatel-Lucent hankinnan jälkeen Nokia kävi läpi valuuttakurssisuojaustoimintamme yhtenäisten suojauskäytäntöjen kehittämiseksi. Vuoden 2017 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen kaikki operatiivisten ennakoitujen nettovaluuttakurssipositioiden suojausten tulokset esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa ja kuluissa riippumatta siitä, sovellettiinko suojauslaskentaa vai ei. Aiemmin suojausten tulokset on esitetty ensisijaisesti liikevaihdon oikaisuina silloin, kun on sovellettu rahavirran suojauslaskentaa. Kummallakaan oikaisulla ei katsota olevan olennaista vaikutusta.

3.7.2017 Nokia ja China Huaxin Post & Telecommunication Economy Development Center ("China Huaxin") käynnistivät uuden Nokia Shanghai Bell -yhteisyrityksen ("NSB") toiminnot. NSB:n lopullinen sopimus oikeutti China Huaxinin siirtämään omistussuutensa NSB:ssä kokonaisuudessaan Nokialle myöhemmin suoritettavaa käteisvastiketta vastaan. Kuvastaakseen ehdollista veloitettaan China Huaxinille, Nokia kirjasi odotettavissa olevan käteismaksun nykyarvon 632 miljoonaa euroa rahoitusvelaksi muihin pitkäaikaisiin velkoihin ja kirjasi NSB:n määräysvallattomille omistajille kuuluvan osuuden 772 miljoonaa euroa pois konsernitaseestaan sekä näiden kahden erotuksen omaan pääomaan. Rahoitusvelan kirjaaminen nykyarvoon lisää korkokuluja, ja muutokset arvioidun tulevan käteismaksun määrässä kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Tässä esitetyt prosenttiosuudet ja tunnusluvut voivat sisältää pyöristyseroja, joten ne eivät välttämättä vastaa täsmällisesti esitettyjä kokonaissummia, ja ne voivat poiketa aiemmin julkaistuista taloudellisista katsauksista.

Käyttöön otetut uudet ja muutetut IFRS-standardit ja tulkinnat

Nokia otti 1.1.2017 käyttöön IAS 7, Rahavirtalaskelmat ja IAS 12, Tuloverot -standardien muutokset. Muutokset IAS 7:ään ovat osa IASB:n Tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja koskevaa hanketta ja niiden tarkoituksena on auttaa tilinpäätöksen käyttäjiä ymmärtämään paremmin yhtiön veloissa tapahtuvia rahoitustoiminnasta johtuvia muutoksia. Tämä kattaa rahavirroista syntyvät muutokset samoin kuin muutokset, joihin ei liity rahavirtaa. Muutokset IAS 12:een liittyvät verolaeissa mahdollisesti oleviin rajoituksiin sille, mistä lähteistä kertyvää verotettavaa tuloa vastaan laskennallisia verosaamisia voidaan käyttää. Muutokset antavat myös lisäohjeistusta siitä, miten yhtiön tulisi määrittää tulevia verotettavia tuloja. Muutoksilla ei ollut olennaista vaikutusta Nokian konsernitilinpäätökseen.

Julkaistut standardit, jotka eivät vielä ole voimassa

Seuraavien IASB:n julkaisemien uusien standardien uskotaan olevan merkityksellisiä Nokian liiketoiminnan ja taloudellisen aseman kannalta kun ne otetaan käyttöön.

[IFRS 9 Rahoitusinstrumentit](#)

IFRS 9, Rahoitusinstrumentit, julkistettiin heinäkuussa 2014, ja se korvaa standardin IAS 39, Rahoitusinstrumentit: Kirjaaminen ja arvostaminen. Standardi käsittelee rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelua ja arvostamista, tuo uuden arvonalentumismallin sekä uuden suojauslaskentamallin. Nokia aikoo ottaa standardin käyttöön sen voimaantulopäivänä 1.1.2018. Nokia aikoo soveltaa standardia oikaisematta vertailutietoja, jolloin IFRS 9:ään siirtymisen kokonaisvaikutus näytetään avaavan taseen oman pääoman oikaisuna 1.1.2018.

Nokian venture fund -sijoitukset, jotka on tällä hetkellä luokiteltu pitkäaikaisiin available-for-sale-sijoituksiin, tullaan luokittelemaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi. Uuden standardin käyttöönoton yhteydessä laajan tuloksen arvomuutosrahastoon kirjatut arvomuutokset siirretään kertyneisiin voittovaroihin siirtymäsäännösten mukaisesti. Tähän päivään mennessä suoritettujen läpikäyntitoimenpiteiden perusteella edellä mainitun odotetaan olevan merkittävin siirtymäoikaisu, sillä uuteen arvonalentumismalliin tai uuteen suojauslaskentamalliin liittyen ei ole identifioitu merkittäviä vaikutuksia. Nokia jatkaa IFRS 9 -standardin mahdollisten vaikutusten arvioimista.

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista, julkaistiin toukokuussa 2014. Se sisältää viisivaiheisen mallin asiakassopimuksesta saatavien myyntituottojen tuloutukseen. IFRS 15:n mukaisesti myyntituotot kirjataan siten, että ne kuvaavat luvattujen tavaroiden tai palvelujen luovuttamista asiakkaalle sellaisena rahamääränä, joka kuvastaa vastiketta, johon yhteisö odottaa olevansa oikeutettu kyseisiä tavaroita tai palveluja vastaan. Nokia ottaa uuden standardin käyttöön sen tullessa voimaan 1.1.2018. Uusi standardi korvaa IAS 18, Tuotot, ja IAS 11, Pitkäaikaishankkeet, standardit. Nokia aikoo soveltaa standardia mukautetun takautuvan metodin mukaisesti, jolloin IFRS15:een siirtymisen kokonaisvaikutus näytetään avaavan taseen oman pääoman oikaisuna 1.1.2018.

Tähän mennessä tehtyjen olemassa olevien sopimusten läpikäynnin perusteella Nokia ei ole havainnut standardiin siirtymisellä olevan olennaista vaikutusta, kertyneihin voittovaroihin kirjattavan kokonaisvaikutuksen ollessa alle yhden prosentin kokoluokkaa. Arvioimme tällä hetkellä tiettyjä lisenssisopimuksia, joissa myyntituottoja odotetaan kirjattavan aikaisemmin yhtenä ajankohtana sen sijaan, että ne kirjattaisiin ajan kuluessa. Nokian lisenssisopimusten monimutkaisuudesta johtuen uuden standardin edellyttämä tuloutustapa riippuu sopimuskohtaisista ehdoista. Lisäksi tiettyihin ohjelmistosopimuksiin liittyvien myyntituottojen tulouttaminen muuttuisi nykyisen standardin mukaisesta ajan kulumiseen perustuvasta tulouttamisesta yhtenä ajankohtana tapahtuvaan tulouttamiseen. Nokia jatkaa IFRS 15:n kaikkien mahdollisten vaikutusten arviointia, mukaan lukien loppuvuoden aikana allekirjoitettujen sopimusten läpikäyntejä.

Valuuttakurssimuutosten vaikutus, arvio (tilintarkastamaton)

	7-9/2017		7-9/2016		4-6/2017	
	Liikevaihto	Liiketoiminnan kulut	Liikevaihto	Liiketoiminnan kulut	Liikevaihto	Liiketoiminnan kulut
EUR	~25 %	~30 %	~25 %	~25 %	~20 %	~30 %
USD	~45 %	~45 %	~50 %	~45 %	~50 %	~40 %
CNY	~10 %	~10 %	~10 %	~10 %	~10 %	~10 %
Muut	~20 %	~15 %	~15 %	~20 %	~20 %	~20 %
Yhteensä	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

30.9.2017 taseessa 1 EUR = 1,18 USD

30.9.2016 taseessa 1 EUR = 1,12 USD

31.7.2017 taseessa 1 EUR = 1,14 USD

Valuuttakurssit

Nokia on maailmanlaajuisesti toimiva yhtiö, jonka liikevaihto syntyy useissa maissa ja jonka laskutus tapahtuu useissa eri valuutoissa. Tästä johtuen liiketoimintamme ja liiketoimintamme tulos ovat alttiita vaihteluille raportointivaluuttamme euron sekä muiden valuuttojen, kuten Yhdysvaltojen dollarin ja Kiinan yuanin, vaihtokurssissa. Vähentääksemme valuuttakurssivaihteluiden vaikutusta tulokseemme suojaamme operatiiviset ennakkoidut nettoraahavirrat yleensä 12 kuukauden suojaushorisontilla. Suurimpaan osaan suojauksista sovelletaan suojauslaskentaa.

2. EI-IFRS-TÄSMÄYTYS, (tilintarkastamaton)

Nokia antaa raportoitujen IFRS-tietojen lisäksi tiettyjä ei-IFRS-tietoja, jotka kuvaavat liiketoiminnan jatkuvaa toiminnallista tuloksellisuutta. Ei-IFRS-tulokset eivät sisällä Alcatel-Lucent-hankintaan ja -integraatioon liittyviä kuluja, eikä myöskään liikearvon arvonalentumiskuluja, aineettomien hyödykkeiden poistoja ja muita yrityskaupoista johtuvia hankintahinnan kohdentamiseen liittyviä eriä, uudelleenjärjestelykuluja ja muita niihin liittyviä kuluja sekä eräitä muita eriä, jotka eivät välttämättä ole merkityksellisiä Nokian liiketoiminnan toiminnallisen tuloksen arvioinnin kannalta. Nokia uskoo, että ei-IFRS-tunnuslukumme antavat sekä yhtiön johdolle että sijoittajille täydentävää tietoa Nokian liiketoiminnan tuloksen kehityksestä ilman yllä kuvattuja eriä. Ei-IFRS-tunnuslukuja ei pidä tarkastella erillään vastaavista IFRS-tunnusluvuista tai niiden sijasta, vaan niitä tulee tarkastella yhdessä niitä lähinnä vastaavien raportoitujen IFRS-tunnuslukujen kanssa.

EUR milj.	7-9/2017			7-9/2016			1-9/2017			1-9/2016		
	Ei-IFRS	Ei-IFRS-oikaisut	Raportoitu	Ei-IFRS	Ei-IFRS-oikaisut	Raportoitu	Ei-IFRS	Ei-IFRS-oikaisut	Raportoitu	Ei-IFRS	Ei-IFRS-oikaisut	Raportoitu
Liikevaihto	5 537	-38	5 500	5 956	-60	5 896	16 555	-59	16 496	17 241	-258	16 984
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-3 172	-143	-3 315	-3 575	-88	-3 663	-9 643	-307	-9 950	-10 427	-716	-11 143
Bruttokate	2 365	-181	2 185	2 381	-149	2 233	6 911	-366	6 546	6 814	-974	5 841
<i>% liikevaihdosta</i>	42,7 %		39,7 %	40,0 %		37,9 %	41,7 %		39,7 %	39,5 %		34,4 %
Tutkimus- ja kehityskulut	-1 034	-177	-1 212	-1 037	-179	-1 216	-3 156	-534	-3 690	-3 219	-498	-3 716
<i>% liikevaihdosta</i>	19 %		22 %	17 %		21 %	19 %		22 %	19 %		22 %
Myynnin ja hallinnon kulut	-721	-139	-860	-772	-145	-916	-2 257	-428	-2 685	-2 285	-523	-2 808
<i>% liikevaihdosta</i>	13 %		16 %	13 %		16 %	14 %		16 %	13 %		17 %
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	58	-401	-343	-17	-29	-45	84	-658	-573	-78	-656	-734
Liikevoitto/tappio	668	-898	-230	556	-501	55	1 583	-1 986	-403	1 233	-2 650	-1 417
<i>% liikevaihdosta</i>	12,1 %		-4,2 %	9,3 %		0,9 %	9,6 %		-2,4 %	7,2 %		-8,3 %
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksesta	1	0	1	3	0	3	-5	0	-5	6	0	6
Rahoitustuotot ja -kulut	-63	0	-63	-78	-1	-80	-207	-220	-427	-174	-41	-215
Tulos ennen veroja	605	-898	-292	480	-502	-22	1 370	-2 206	-835	1 065	-2 691	-1 626
Tuloverokulut/-tuotot	-90	192	102	-216	105	-111	-211	-12	-223	-491	547	56
Jatkuvien toimintojen voitto/tappio	516	-706	-190	264	-397	-133	1 159	-2 218	-1 058	574	-2 144	-1 570
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos	514	-706	-192	258	-378	-119	1 160	-2 248	-1 088	605	-2 014	-1 410
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus tuloksesta	2	0	2	6	-20	-14	0	30	30	-31	-130	-161
<i>Poistot yhteensä</i>	-142	-258	-400	-135	-240	-375	-429	-782	-1 211	-432	-759	-1 191
<i>EBITDA</i>	810	-640	171	693	-261	432	2 006	-1 203	803	1 672	-1 891	-220
<i>Osakeperusteiset maksut</i>	34	0	34	49	0	49	66	0	66	98	0	98

7-9/2017

EUR milj.	Liike- vaihto	Hankinnan ja valmistuksen kulut	Tutkimus- ja kehitys- kulut	Myyntin ja hallinnon kulut	Liike- toiminnan muut tuotot ja kulut	Liike- voitto/- tappio	Rahoitus- tuotot ja -kulut	Tulovero- kulut/ -tuotot	Jatkuvien toimintojen voitto/tappio	Emoyhtiön osakkeen- omistajille kuuluva tulos	Määräys- vallattomille omistajille kuuluva osuus tuloksesta
Ei-IFRS	5 537	-3 172	-1 034	-721	58	668	-63	-90	516	514	2
Hankintaan liittyvien myynnin jaksotuksiin ja vaihto-omaisuuteen kohdistuvien käyvän arvon oikaisujen purku	-18					-18		5	-13	-13	
Hankittujen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot		-2	-158	-99	1	-258		77	-180	-180	
Transaktiokulut ja niihin liittyvät kulut sekä integraatiokulut		-2		-39		-42		10	-32	-32	
Uudelleenjärjestelykulut ja muut niihin liittyvät kulut				-1	-259	-260		63	-197	-197	
Tuotevalikoimastrategiaan liittyvät kulut	-20	-139	-19		-1	-179		36	-143	-143	
Liikearvon alaskirjaus					-141	-141			-141	-141	
Ei-IFRS-oikaisut yhteensä	-38	-143	-177	-139	-401	-898	0	192	-706	-706	0
Raportoitu	5 500	-3 315	-1 212	-860	-343	-230	-63	102	-190	-192	2

7-9/2016

EUR milj.	Liike- vaihto	Hankinnan ja valmistuksen kulut	Tutkimus- ja kehitys- kulut	Myyntin ja hallinnon kulut	Liike- toiminnan muut tuotot ja kulut	Liike- voitto/- tappio	Rahoitus- tuotot ja -kulut	Tulovero- kulut/ -tuotot	Jatkuvien toimintojen voitto/tappio	Emoyhtiön osakkeen- omistajille kuuluva tulos	Määräys- vallattomille omistajille kuuluva osuus tuloksesta
Ei-IFRS	5 956	-3 575	-1 037	-772	-17	556	-78	-216	264	258	6
Hankintaan liittyvien myynnin jaksotuksiin ja vaihto-omaisuuteen kohdistuvien käyvän arvon oikaisujen purku	-60					-60		20	-40	-25	-15
Hankittujen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot		-2	-151	-88		-240		79	-161	-158	-2
Transaktiokulut ja niihin liittyvät kulut sekä integraatiokulut				-62	9	-54		8	-46	-44	-1
Uudelleenjärjestelykulut ja muut niihin liittyvät kulut			-1	-2	-34	-37		11	-26	-25	-1
Tuotevalikoimastrategiaan liittyvät kulut		-87	-28		-4	-118		23	-94	-94	
Muut ei-IFRS-oikaisut liikevoitossa				7		7		-1	6	6	
Velkakirjojen ennaikaiseen lunastukseen liittyvät kulut						0	-1		-1	-1	
Yhtiöiden yhdistäminen						0		-25	-25	-25	
Laskennalliset verot verokannan muutoksen seurauksena						0		-10	-10	-10	
Ei-IFRS-oikaisut yhteensä	-60	-88	-179	-145	-29	-501	-1	105	-397	-378	-20
Raportoitu	5 896	-3 663	-1 216	-916	-45	55	-80	-111	-133	-119	-14

1-9/2017

EUR milj.	Liike- vaihto	Hankinnan ja valmistuksen kulut	Tutkimus- ja kehitys- kulut	Myyntin ja hallinnon kulut	Liike- toiminnan muut tuotot ja kulut	Liike- voitto/- tappio	Rahoitus- tuotot ja -kulut	Tuloverokulut/ -tuotot	Jatkuvien toimintojen voitto/tappio	Emoyhtiön osakkeen- omistajille kuuluva tulos	Määräys- vallattomille omistajille kuuluva osuus tuloksesta
Ei-IFRS	16 555	-9 643	-3 156	-2 257	84	1 583	-207	-211	1 159	1 160	0
Hankintaan liittyvien myynnin jaksotuksiin ja vaihto-omaisuuteen kohdistuvien käyvän arvon oikaisujen purku	-39					-39		12	-27	-27	
Hankittujen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot		-5	-479	-299		-782		229	-554	-553	-1
Transaktiokulut ja niihin liittyvät kulut sekä integraatiokulut		-16		-127		-143		30	-113	-113	
Uudelleenjärjestelykulut ja muut niihin liittyvät kulut				-3	-499	-502		122	-380	-380	
Tuotevalikoimastrategiaan liittyvät kulut	-20	-285	-55		-17	-376		79	-298	-329	31
Liikearvon alaskirjaus					-141	-141			-141	-141	
Velkakirjojen ennenaikaiseen lunastukseen liittyvät kulut						0	-220	44	-176	-176	
Epävarma tuloverovelka Saksassa						0		-206	-206	-206	
Laskennallisen verosaatavan alaskirjaus						0		-77	-77	-77	
Toimintamallin yhdistäminen						0		-245	-245	-245	
Ei-IFRS oikaisu yhteensä	-59	-307	-534	-428	-658	-1 986	-220	-12	-2 218	-2 248	30
Raportoitu	16 496	-9 950	-3 690	-2 685	-573	-403	-427	-223	-1 058	-1 088	30

1-9/2016												
EUR milj.	Liike- vaihto	Hankinnan ja valmistuksen kulut	Tutkimus- ja kehitys- kulut	Myyntin ja hallinnon kulut	Liike- toiminnan muut tuotot ja kulut	Liike- voitto/- tappio	Rahoitus- tuotot ja -kulut	Tuloverokulut/ -tuotot	Jatkuvien toimintojen voitto/tappio	Emoyhtiön osakkeen- omistajille kuuluva tulos	Määräys- vallattomille omistajille kuuluva osuus tuloksesta	
Ei-IFRS	17 241	-10 427	-3 219	-2 285	-78	1 233	-174	-491	574	605	-31	
Hankintaan liittyvien myynnin jaksotuksiin ja vaihto-omaisuuteen kohdistuvien käyvän arvon oikaisujen purku	-258	-509				-767		176	-590	-521	-69	
Hankittujen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot		-10	-460	-287		-757		246	-512	-478	-34	
Transaktiokulut ja niihin liittyvät kulut sekä integraatiokulut			-1	-234	3	-233		29	-204	-198	-6	
Uudelleenjärjestelykulut ja muut niihin liittyvät kulut		-7	-3	-4	-653	-667		74	-592	-575	-18	
Tuotevalikoimastrategiaan liittyvät kulut		-192	-37	-4	-6	-238		45	-193	-189	-4	
Muut ei-IFRS-oikaisut liikevoitossa		1	3	7		11		-2	9	9		
Velkakirjojen ennaikaiseen lunastukseen liittyvät kulut						0	-41	14	-27	-27		
Yhtiöiden yhdistäminen						0		-25	-25	-25		
Laskennalliset verot verokannan muutoksen seurauksena						0		-10	-10	-10		
Ei-IFRS-oikaisut yhteensä	-258	-716	-498	-523	-656	-2 650	-41	547	-2 144	-2 014	-130	
Raportoitu	16 984	-11 143	-3 716	-2 808	-734	-1 417	-215	56	-1 570	-1 410	-161	

3. SEGMENTTI-INFORMAATIO (tilintarkastamaton)

Nokialla on kaksi liiketoimintaa: Nokian verkkoliiketoiminta ja Nokia Technologies sekä neljä raportoitavaa segmenttiä taloudellista raportointia varten: Nokian verkkoliiketoimintaan sisältyvät (1) Ultra Broadband Networks, (2) Global Services ja (3) IP Networks and Applications -segmentit sekä (4) Nokia Technologies. Lisäksi esitämme segmenttikohtaisia tietoja myös Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osiosta.

Nokia on yhdistänyt Mobile Networks- ja Fixed Networks -toimintasegmentit yhdeksi raportoitavaksi segmentiksi nimeltään Ultra Broadband Networks ja IP/Optical Networks ja Applications & Analytics -toimintasegmentit yhdeksi raportoitavaksi segmentiksi nimeltään IP Networks and Applications. Yhdistetyillä toimintasegmenteillä on samankaltaiset taloudelliset ominaispiirteet kuten samankaltaiset katteet pidemmällä aikavälillä sekä samankaltaiset tuotteet, tuotantoprosessit, jakelussa käytettävät menetelmät ja asiakkaat. Ne myös toimivat samankaltaisessa sääntely-ympäristössä.

Nokia otti nykyisen toiminta- ja raportointirakenteensa käyttöön 1.4.2017. Aiemmin Nokialla oli kolme raportoitavaa segmenttiä johdon raportointia varten: Nokian verkkoliiketoimintaan sisältyneet Ultra Broadband Networks ja IP Networks and Applications -segmentit sekä Nokia Technologies. Ultra Broadband Networks -segmentti sisälsi kaksi yhdistettyä toimintasegmenttiä: Mobile Networks ja Fixed Networks ja IP Networks and Applications -segmenttiin sisältyi kaksi yhdistettyä toimintasegmenttiä: IP/Optical Networks ja Applications & Analytics. Nokia ilmoitti 17.3.2017 muutoksista organisaatorakenteeseensa, mihin sisältyi Nokian silloisen Mobile Networks -toimintasegmentin jakaminen kahteen erilliseen toimintasegmenttiin: Mobile Networks, joka keskittyy tuotteisiin ja ratkaisuihin, ja Global Services, joka keskittyy palveluihin. Global Services -toimintasegmentti koostuu palveluista, jotka kuuluivat aiemmin Mobile Networks -toimintasegmenttiin, mukaan lukien läpi yhtiön kehitettävät verkonhallintapalvelut. Global Services -toimintasegmenttiin eivät kuulu Fixed Networks-, IP/Optical Networks- ja Applications & Analytics -toimintasegmentteihin ennen organisaatorakenteen uudistamista kuuluneet palvelut, jotka kuuluvat jatkossakin kyseisiin toimintasegmentteihin.

Ylin operatiivinen päätöksentekijä saa kuukausittain taloudellista tietoa konsernin toiminta- ja raportoitavista segmenteistä. Raportoitavien segmenttien keskeisiin taloudellisiin tunnuslukuihin kuuluvat lähinnä liikevaihto ja liikevoitto. Ylin operatiivinen päätöksentekijä arvioi segmenttien suoriutumista ja kohdistaa niille resursseja ei-IFRS liikevoiton perusteella.

Segmenttien laskentaperiaatteet ovat vuoden 2016 vuosikertomuksemme liitetiedon 2, Merkittävät laskentaperiaatteet, mukaiset. Konserni käsittelee segmenttien välisiä tuottoja ja siirtoja kuin ne olisi tehty kolmannen osapuolen kanssa eli vallitsevien markkinahintojen perusteella. Ei-IFRS oikaisuja ei kohdisteta segmenteille.

Ultra Broadband Networks

Ultra Broadband Networks -segmentti sisältää Mobile Networks- ja Fixed Networks -toimintasegmentit.

Mobile Networks -toimintasegmentin toimialan johtavaan tuotevalikoimaan sisältyvät langattomien verkkojen kokonaisratkaisut mukaan lukien teleoperaattoreille ja yrityksille tarjottavat laitteet, ohjelmistot sekä palvelut ja ratkaisut keskeisten vertikaalisten toimialojen kuten yleisen turvallisuuden ja esineiden internetin alueella. Mobile Networks -toimintasegmenttiin kuuluvat seuraavat liiketoimintayksiköt:

- Radio Networks -yksikkö, johon kuuluvat makroradioverkkotarjonta (RAN) olemassa olevaa 2G, 3G- ja LTE-tekniologiaa hyödyntävälle mobiilidata- ja puheensiirtoviestinnälle sekä tulevan 5G-standardin kehitys.
- Converged Core -yksikkö on Mobile Networks -liiketoimintaryhmän pilvilaskentaan keskittynyt yksikkö. Tämä yksikkö vastaa markkinoiden johtavasta 3G Core-, IP Multimedia Subsystems/Voice over LTE-, Subscriber Data Management (SDM)-tarjonnasta sekä pilvipalveluista ja virtualisoiduista ohjelmistoista/infrastruktuurista.
- Advanced Mobile Networks Solutions -yksikkö tarjoaa kokonaisvaltaisia innovatiivisia ratkaisuja, ja vastaa esineiden internetin yhteyksistä, julkisen sektorin ratkaisusta kuten yleinen turvallisuus ja mikroaaltoratkaisut. Yksikkö vastaa myös Nokian palkitusta piensolutuotevalikoimasta sekä lisensoimattomien taajuuksien ratkaisusta kuten Wi-Fi ja MulteFire. Yksikkö kohdentaa tarjontansa teleoperaattoreille sekä vertikaalisille yritysmarkkinoille.

Fixed Networks -toimintasegmentti tarjoaa kupari- ja valokuituyhteyksiin pohjautuvia tuotteita, ratkaisuja ja palveluita. Tuotevalikoima mahdollistaa asiakkaille räätälöidyt eri teknologioita yhdistävät ratkaisut hyödyntämällä kuitua silloin, kun se on asiakkaalle taloudellisesti kannattavaa. Fixed Networks -toimintasegmentti koostuu seuraavista liiketoimintayksiköistä:

- Broadband Access -yksikkö tarjoaa edistyksellisiä kuparipohjaisia ratkaisuja kuten VDSL2 (Very High Bit Rate Digital Subscriber Line 2) -laajakaistateknologia sekä innovatiivinen vektoriteknologia, jonka avulla voidaan vähentää ylikuulumisen aiheuttamia häiriöitä ja parantaa suorituskykyä. Fixed Networks -liiketoimintaryhmä kehittää lisäksi kuitu kotiin -ratkaisuja kuten Gigabit Passive Optical Networks (GPON) -kuituyhteyksiteknologiaa sekä johtavia seuraavan sukupolven kuituyhteysteknologioita kuten Time Wavelength Division Multiplexing PON (TWDM-PON), joka pohjautuu aallonpituuksien hyödyntämiseen.

- Digital Home -yksikkö vastaa laajakaistaverkkopäätelaitteista, jotka sijaitsevat käyttäjien tiloissa. Painopiste on laitteissa, jotka mahdollistavat käyttäjien yhteydet kuitupohjaisessa verkossa. Painopistettä ollaan laajentamassa yrityksille räätälöityihin malleihin, mukaan lukien Residential Gateway ja esineiden internetin toiminnot.
- Access Management Solutions -yksikkö tarjoaa ratkaisuja kokonaisvaltaisten kiinteiden verkkojen hallintaan. Ratkaisuihin kuuluvat myös lisäarvoa tuottavat ratkaisut, joilla voidaan tehostaa toimintoja ja alentaa toimintakuluja merkittävästi.
- Fixed Networks Services -yksikköön kuuluvat verkon käyttöönottoon ja ylläpitoon liittyvät palvelut sekä asiantuntijapalvelut. Näihin kuuluvat kupari- ja valokuitulaajakaistan kehitys, yleisen kytkentäisen puhelinverkkopalvelun muutokset, verkkoasennukset ja kaapelointi sekä monitoimittajaratkaisujen ylläpito.

Global Services

Global Services -toimintasegmentti auttaa palveluntarjoajia ja tavoittelemiemme vertikaalimarkkinoiden asiakkaita hallitsemaan monimutkaisuutta ja uudistamaan liiketoimintaansa. Global Services -toimintasegmentti koostuu seuraavista liiketoimintayksiköistä:

- Network Planning and Optimization -yksikkö, joka auttaa asiakkaitamme maksimoimaan verkkojensa suorituskyvyn ja käyttäjäkokemuksen laadun pitäen käyttöomaisuusinvestoinnit samanaikaisesti hallinnassa. Kognitiivisen palveluomistajalustasta Nokia AVA:n avulla toimitettavat analytiikkapohjaiset palvelut on suunniteltu ratkaisemaan asiakkaiden haasteita käyttötapa- ja palvelu-orientoisesti.
- Network Implementation -yksikkö, joka hoitaa mobiiliverkkojen käyttöönottoja, laajennuksia ja modernisointeja viestintäpalveluiden tarjoajille sekä yritys- ja julkissektorille sekä kasvavilla että kehittyneillä markkinoilla optimoiden asiakkaiden kokonaisomistusta (käyttöomaisuusinvestoinnit sekä toimintakulut) sekä käyttöönottoaikatauluja minimoiden samalla riskejä.
- Systems Integration -yksikkö, joka tarjoaa verkkojen arkkitehtuuri-, integraatio-, räätälöinti- sekä migraatiopalveluita. Palveluvalikoima painottuu viestintäpalveluiden tarjoajille suunnattuihin runkoverkkojen ja ohjelmisto-ohjattujen verkkojen ratkaisuihin, datakeskuspalveluihin, tietoliikennetason pilvipalveluihin sekä muutos- ja integraatiopalveluihin sekä tiettyihin vertikaalimarkkinoiden asiakkaille suunniteltuihin palveluihin.
- Care-yksikkö, joka varmistaa optimaalisen verkkoasentavuuden tarjoamalla verkonoperointi tukea sekä ylläpito-, orkestrointi- ja asiantuntijapalveluita. Nokia AVA -alustan ja sen tarjoaman viimeisimmän analytiikan ja automaation vahvistama palveluvalikoima sisältää proaktiivisia ja ennakoivia ratkaisuja, jotka ovat täysin muokattavissa paikallisiin ja asiakaskohtaisiin vaatimuksiin.
- Managed Services -yksikkö, joka tarjoaa räätälöityjä palvelupaketteja viestintäpalveluiden tarjoajille, julkiselle sektorille sekä kuljetus- ja energiasektorin asiakkaille auttaen niitä uudistamaan liiketoimintaansa ja menestymään kiinteän- ja mobiiliverkkojen, sovellusten ja IP-verkkojen saralla. Koko palveluvalikoimamme sisältää verkon- ja palveluiden hallintaratkaisut, rakennus-käyttö-siirto (BOT) -toimintamallin, hosting-palvelut, edistyneen analytiikan, sekä esineiden internetin, pilvipalveluiden sekä turvallisuustoimintojen operoinnin.

IP Networks and Applications

IP Networks and Applications -segmenttiin sisältyvät IP/Optical Networks- ja Applications & Analytics -toimintasegmentit.

IP/Optical Networks -toimintasegmentti tarjoaa keskeisiä IP-reititykseen ja optiseen siirtoon liittyviä järjestelmiä, ohjelmistoja ja palveluja erittäin suurikapasiteettisen maailmanlaajuisen internet- ja tietoliikenneverkkoinfrastruktuurin rakentamiseen. IP/Optical Networks -toimintasegmentti koostuu seuraavista liiketoimintayksiköistä:

- IP Routing -yksikkö tarjoaa IP-ratkaisuja kehittyneisiin kuluttaja-, yritys- ja mobiilipalveluihin. Ratkaisut kattavat IP-runkoverkon ja -reunaverkot, langattomat pakettiverkot sekä IP/Ethernet Metro -teknologian alueiden ratkaisut. Yksikköön sisältyy myös Nuage Networks, joka tarjoaa datakeskusten hallintaa ja verkkoresurssien jakamista tehden siitä yhtä helppokäyttöistä ja tehokasta kuin pilvilaskennasta ja -tallennuksesta. Yksikköön kuuluu myös Video-liiketoiminta, joka hyödyntää uusimpia pilvi- ja latausteknologioita poikkeuksellisen videokokemuksen tehokkaaseen tarjoamiseen.
- Optical networks -yksikkö, tarjoaa Wavelength Division Multiplexing -teknologiaa ja aallonpituusreititystä, joiden avulla päästään suureen tiedonsiirtokapasiteettiin käyttämällä useita aallonpituuksia jokaisessa kuidussa ja reitittämällä aallonpituudet verkkoon dynaamisesti.

Applications & Analytics -toimintasegmentti tarjoaa älykkäitä ohjelmistoja ja palveluita, jotka auttavat palveluntarjoajia rakentamaan vahvaa digitaalista liiketoimintaa. Applications & Analytics -toimintasegmentti koostuu seuraavista liiketoimintayksiköistä:

- Network Management -yksikkö tarjoaa keskitetyn näkymän langattomiin verkkoihin ja työkaluja ongelmien kartoittamiseen sekä verkon-, ohjelmistojen- ja kokoonpanonhallintaan.
- Emerging Businesses -yksikkö tarjoaa pilvipalveluiden hallintaa ja orkestrointia, verkkoanalytiikkaa, itseohjautuvia verkkoja, turvallisuusohjelmistoja ja esineiden internetin alustoja.
- Business Support Systems -yksikkö tarjoaa digitaalisen kaupankäynnin ohjelmistojen, joka mahdollistaa miljoonat kauppatapahtumat päivittäin.
- Service Delivery Platforms -yksikkö ("SDP"), joka mahdollistaa skaalautuvan ja pilvipohjaisen session border -valvonnan, diametrireitityksen ja autentikointi-, todentamis- ja tilitysfunktiot useiden ketterien ja innovatiivisten uusien palveluiden hallintaan. SDP tarjoaa myös pilvipohjaisia viestintäalustoja ja avoimia sovellusrajapintoja, joiden avulla globaalit yhtiöt voivat uudistaa viestintäinfrastruktuuriaan.

- Operational Support Systems ("OSS") -yksikkö, joka automatisoi perinteiset operaatioiden tukijärjestelmät ja varmistusratkaisut sekä kykenee integroimaan monimutkaiset useamman toimittajan operatiiviset tukijärjestelmät. Valikoimamme kattaa laitehallinta-alustat ja varmistusohjelmistoportfolion sekä itsenäisen Autonomous Care -ylläpitoratkaisun, joka hyödyntää koneoppimista ja robotiikkaa ratkaistakseen sekä estääkseen ongelmia ilman ihmisresursseja.
- Services-yksikkö tarjoaa verkkojen muutospalveluja ja -suunnittelua, ja sillä on vankka kokemus monimutkaisten pilviratkaisuiden käyttöönotosta, edistyksestä datatieteestä, turvallisuusarvioinneista, kehittyneistä valvontakeskuksista sekä uusista esineiden internetin palveluista.

Nokia Technologies

Nokia Technologies -toimintasegmentillä on kaksi päätavoitetta: olemassa olevan patenttilisensointiin keskittyvän liiketoimintansa kasvun ja uudistumisen edesauttaminen sekä uusien liiketoimintamahdollisuuksien luominen Nokialle perustuen täysin uudenlaisiin innovaatioihin avainteknologioissa ja -tuotteissa digitaalisen median ja digitaalisen terveyden alueilla. Suurin osa Nokia Technologiesin, Nokian verkkoliiketoiminnan ja Nokia Bell Labsin erillisten patenttiportfolioiden lisensointiin ja patentointiin liittyvästä liikevaihdosta ja niihin liittyvistä kuluista kirjataan Nokia Technologiesin yhteyteen. Jokainen raportoitava segmentti jatkaa erikseen tutkimus- ja kehityskulujensa kirjaamista.

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut

Nokia esittää lisäksi tietyt segmenttikohtaiset tiedot Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osioista. Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osio sisältää Alcatel Submarine Networks- sekä Radio Frequency Systems -liiketoiminnot, jotka toimivat erillisinä yksikköinä. Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osio sisältää lisäksi Nokia Bell Labsin toimintakulut sekä tietyt yhtymätasoiset ja keskitetysti hallitut toimintakulut.

7-9/2017	Ultra Broadband Networks ¹	Global Services	IP Networks and Applications ²	Nokian verkkoliiketoiminta yhteensä ³	Nokia Technologies	Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut	Eliminoinnit	Ei-IFRS yhteensä	Ei-IFRS- oikaisu ⁴	Nokia yhteensä
EUR milj.										
Liikevaihto	2 099	1 359	1 365	4 823	483	251	-20	5 537	-38	5 500
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-1 170	-1 080	-713	-2 963	-10	-219	20	-3 172	-143	-3 315
Bruttokate	928	280	652	1 860	473	32	0	2 365	-181	2 185
<i>% liikevaihdosta</i>	44,2 %	20,6 %	47,8 %	38,6 %	97,9 %	12,7 %		42,7 %		39,7 %
Tutkimus- ja kehityskulut	-581	-20	-316	-918	-58	-59	0	-1 034	-177	-1 212
<i>% liikevaihdosta</i>	28 %	1 %	23 %	19 %	12 %	24 %		19 %		22 %
Myyntin ja hallinnon kulut	-290	-155	-201	-646	-25	-50	0	-721	-139	-860
<i>% liikevaihdosta</i>	14 %	11 %	15 %	13 %	5 %	20 %		13 %		16 %
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	20	6	11	38	0	20	0	58	-401	-343
Liikevoitto/-tappio	78	110	146	334	390	-56	0	668	-898	-230
<i>% liikevaihdosta</i>	3,7 %	8,1 %	10,7 %	6,9 %	80,7 %	-22,3 %		12,1 %		-4,2 %
<i>Poistot yhteensä</i>	-69	-20	-40	-129	-2	-11	0	-142	-258	-400
<i>Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksesta</i>	1	0	0	1	0	0	0	1	0	1
<i>EBITDA</i>	148	130	186	464	392	-45	0	810	-640	171

¹ Mobile Networks -liikevaihto 1 598 miljoonaa euroa, Fixed Networks -liikevaihto 501 miljoonaa euroa.

² IP Routing -liikevaihto 682 miljoonaa euroa, Optical Networks -liikevaihto 329 miljoonaa euroa ja Applications & Analytics -liikevaihto 354 miljoonaa euroa.

³ Sisältää palveluliiketoiminnan liikevaihtoa yhteensä 1 938 miljoonaa euroa, joka koostuu koko Nokian verkkoliiketoiminnan palveluliiketoiminnan liikevaihdosta sisältäen Global Services -liiketoimintaryhmän liikevaihdon 1 359 miljoonaa euroa sekä Fixed Networks-, IP/Optical Networks- ja Applications & Analytics -liiketoimintaryhmien palveluliiketoiminnon.

⁴ Ei-IFRS-tulokset eivät sisällä Alcatel-Lucent-kauppaan ja -integraatioon liittyviä kuluja. Ei-IFRS-tulokset eivät myöskään sisällä liikearvon arvonalentumiskuluja, aineettomien hyödykkeiden poistoja ja muita yrityskaupoista johtuvia hankintahinnan kohdentamiseen liittyviä eriä, uudelleenjärjestelykuluja ja muita niihin liittyviä kuluja sekä eräitä muita eriä, jotka eivät välttämättä ole merkityksellisiä Nokian liiketoiminnan toiminnallisen tuloksen arvioinnin kannalta.

7-9/2016	Ultra Broadband Networks ¹	Global Services	IP Networks and Applications ²	Nokian verkkoliiketoiminta yhteensä ³	Nokia Technologies	Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut	Eliminoinnit	Ei-IFRS yhteensä	Ei-IFRS- oikaisu ⁴	Nokia yhteensä
EUR milj.										
Liikevaihto	2 519	1 389	1 421	5 329	353	297	-22	5 956	-60	5 896
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-1 358	-1 158	-815	-3 330	-12	-255	22	-3 575	-88	-3 663
Bruttokate	1 161	231	607	1 998	341	42	0	2 381	-149	2 233
<i>% liikevaihdosta</i>	46,1 %	16,6 %	42,7 %	37,5 %	96,6 %	14,1 %		40,0 %		37,9 %
Tutkimus- ja kehityskulut	-575	-23	-303	-901	-65	-70	0	-1 037	-179	-1 216
<i>% liikevaihdosta</i>	23 %	2 %	21 %	17 %	18 %	24 %		17 %		21 %
Myyntin ja hallinnon kulut	-301	-168	-188	-657	-50	-65	0	-772	-145	-916
<i>% liikevaihdosta</i>	12 %	12 %	13 %	12 %	14 %	22 %		13 %		16 %
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	-7	-1	3	-5	0	-11	0	-17	-29	-45
Liikevoitto/-tappio	278	39	119	435	226	-105	0	556	-501	55
<i>% liikevaihdosta</i>	11,0 %	2,8 %	8,4 %	8,2 %	64,0 %	-35,4 %		9,3 %		0,9 %
<i>Poistot yhteensä</i>	-65	-20	-37	-122	-2	-11	0	-135	-240	-375
<i>Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksesta</i>	3	0	0	3	0	0	0	3	0	3
<i>EBITDA</i>	345	58	156	560	227	-94	0	693	-261	432

¹ Mobile Networks -liikevaihto 1 924 miljoonaa euroa, Fixed Networks -liikevaihto 595 miljoonaa euroa.

² IP Routing -liikevaihto 696 miljoonaa euroa, Optical Networks -liikevaihto 352 miljoonaa euroa ja Applications & Analytics -liikevaihto 373 miljoonaa euroa.

³ Sisältää palveluliiketoiminnan liikevaihtoa yhteensä 1 972 miljoonaa euroa, joka koostuu koko Nokian verkkoliiketoiminnan palveluliiketoiminnan liikevaihdosta sisältäen Global Services -liiketoimintaryhmän liikevaihdon 1 389 miljoonaa euroa sekä Fixed Networks-, IP/Optical Networks- ja Applications & Analytics -liiketoimintaryhmien palveluliiketoiminnot.

⁴ Ei-IFRS-tulokset eivät sisällä Alcatel-Lucent-kauppaan ja -integraatioon liittyviä kuluja. Ei-IFRS-tulokset eivät myöskään sisällä liikearvon arvonalentumiskuluja, aineettomien hyödykkeiden poistoja ja muita yrityskaupoista johtuvia hankintahinnan kohdentamiseen liittyviä eriä, uudelleenjärjestelykuluja ja muita niihin liittyviä kuluja sekä eräitä muita eriä, jotka eivät välttämättä ole merkityksellisiä Nokian liiketoiminnan toiminnallisen tuloksen arvioinnin kannalta.

4-6/2017	Ultra Broadband Networks ¹	Global Services	IP Networks and Applications ²	Nokian verkkoliiketoiminta yhteensä ³	Nokia Technologies	Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut	Eliminoinnit	Ei-IFRS yhteensä	Ei-IFRS- oikaisu ⁴	Nokia yhteensä
EUR milj.										
Liikevaihto	2 165	1 448	1 358	4 971	369	307	-18	5 629	-11	5 619
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-1 125	-1 142	-759	-3 026	-17	-253	18	-3 279	-103	-3 383
Bruttokate	1 040	305	600	1 945	352	54	0	2 350	-114	2 236
<i>% liikevaihdosta</i>	<i>48,0 %</i>	<i>21,1 %</i>	<i>44,2 %</i>	<i>39,1 %</i>	<i>95,4 %</i>	<i>17,6 %</i>		<i>41,7 %</i>		<i>39,8 %</i>
Tutkimus- ja kehityskulut	-581	-21	-314	-916	-60	-66	0	-1 041	-172	-1 214
<i>% liikevaihdosta</i>	<i>27 %</i>	<i>1 %</i>	<i>23 %</i>	<i>18 %</i>	<i>16 %</i>	<i>21 %</i>		<i>18 %</i>		<i>22 %</i>
Myyntin ja hallinnon kulut	-293	-159	-199	-652	-50	-53	0	-755	-151	-906
<i>% liikevaihdosta</i>	<i>14 %</i>	<i>11 %</i>	<i>15 %</i>	<i>13 %</i>	<i>14 %</i>	<i>17 %</i>		<i>13 %</i>		<i>16 %</i>
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	25	-1	6	30	-12	3	0	21	-182	-162
Liikevoitto/-tappio	191	123	91	406	230	-62	0	574	-620	-45
<i>% liikevaihdosta</i>	<i>8,8 %</i>	<i>8,5 %</i>	<i>6,7 %</i>	<i>8,2 %</i>	<i>62,3 %</i>	<i>-20,2 %</i>		<i>10,2 %</i>		<i>-0,8 %</i>
<i>Poistot yhteensä</i>	<i>-67</i>	<i>-21</i>	<i>-42</i>	<i>-130</i>	<i>-4</i>	<i>-12</i>	<i>0</i>	<i>-146</i>	<i>-260</i>	<i>-407</i>
<i>Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksesta</i>	<i>3</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>3</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>3</i>	<i>0</i>	<i>3</i>
<i>EBITDA</i>	<i>261</i>	<i>144</i>	<i>133</i>	<i>539</i>	<i>234</i>	<i>-50</i>	<i>0</i>	<i>723</i>	<i>-359</i>	<i>364</i>

¹ Mobile Networks -liikevaihto 1 619 miljoonaa euroa, Fixed Networks -liikevaihto 546 miljoonaa euroa.

² IP Routing -liikevaihto 654 miljoonaa euroa, Optical Networks -liikevaihto 339 miljoonaa euroa ja Applications & Analytics -liikevaihto 365 miljoonaa euroa.

³ Sisältää palveluliiketoiminnan liikevaihtoa yhteensä 2 063 miljoonaa euroa, joka koostuu koko Nokian verkkoliiketoiminnan palveluliiketoiminnan liikevaihdosta sisältäen Global Services -liiketoimintaryhmän liikevaihdon 1 448 miljoonaa euroa sekä Fixed Networks-, IP/Optical Networks- ja Applications & Analytics -liiketoimintaryhmien palveluliiketoiminnot.

⁴ Ei-IFRS-tulokset eivät sisällä Alcatel-Lucent-kauppaan ja -integraatioon liittyviä kuluja. Ei-IFRS-tulokset eivät myöskään sisällä liikearvon arvonalentumiskuluja, aineettomien hyödykkeiden poistoja ja muita yrityskaupoista johtuvia hankintahinnan kohdentamiseen liittyviä eriä, uudelleenjärjestelykuluja ja muita niihin liittyviä kuluja sekä eräitä muita eriä, jotka eivät välttämättä ole merkityksellisiä Nokian liiketoiminnan toiminnallisen tuloksen arvioinnin kannalta.

1-9/2017	Ultra Broadband Networks ¹	Global Services	IP Networks and Applications ²	Nokian verkkoliiketoiminta yhteensä ³	Nokia Technologies	Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut	Eliminoinnit	Ei-IFRS yhteensä	Ei-IFRS- oikaisu ⁴	Nokia yhteensä
EUR milj.										
Liikevaihto	6 500	4 168	4 028	14 696	1 099	812	-53	16 555	-59	16 496
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-3 400	-3 340	-2 216	-8 957	-40	-699	53	-9 643	-307	-9 950
Bruttokate	3 100	828	1 812	5 739	1 059	113	0	6 911	-366	6 546
<i>% liikevaihdosta</i>	<i>47,7 %</i>	<i>19,9 %</i>	<i>45,0 %</i>	<i>39,1 %</i>	<i>96,4 %</i>	<i>13,9 %</i>		<i>41,7 %</i>		<i>39,7 %</i>
Tutkimus- ja kehityskulut	-1 745	-64	-969	-2 777	-178	-201	0	-3 156	-534	-3 690
<i>% liikevaihdosta</i>	<i>27 %</i>	<i>2 %</i>	<i>24 %</i>	<i>19 %</i>	<i>16 %</i>	<i>25 %</i>		<i>19 %</i>		<i>22 %</i>
Myyntin ja hallinnon kulut	-883	-478	-604	-1 965	-133	-158	0	-2 257	-428	-2 685
<i>% liikevaihdosta</i>	<i>14 %</i>	<i>11 %</i>	<i>15 %</i>	<i>13 %</i>	<i>12 %</i>	<i>19 %</i>		<i>14 %</i>		<i>16 %</i>
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	43	3	21	67	-12	29	0	84	-658	-573
Liikevoitto/-tappio	514	289	260	1 064	736	-217	0	1 583	-1 986	-403
<i>% liikevaihdosta</i>	<i>7,9 %</i>	<i>6,9 %</i>	<i>6,5 %</i>	<i>7,2 %</i>	<i>67,0 %</i>	<i>-26,7 %</i>		<i>9,6 %</i>		<i>-2,4 %</i>
<i>Poistot yhteensä</i>	-201	-60	-125	-385	-10	-34	0	-429	-782	-1 211
<i>Osuus osakkuusyritysten ja yhteisyritysten tuloksesta</i>	5	0	0	5	-10	0	0	-5	0	-5
<i>EBITDA</i>	720	349	385	1 454	735	-183	0	2 006	-1 203	803

¹ Mobile Networks -liikevaihto 4 951 miljoonaa euroa, Fixed Networks -liikevaihto 1 549 miljoonaa euroa.

² IP Routing -liikevaihto 1 957 miljoonaa euroa, Optical Networks -liikevaihto 992 miljoonaa euroa ja Applications & Analytics -liikevaihto 1 079 miljoonaa euroa.

³ Sisältää palveluliiketoiminnan liikevaihtoa yhteensä 5 910 miljoonaa euroa, joka koostuu koko Nokian verkkoliiketoiminnan palveluliiketoiminnan liikevaihdosta sisältäen Global Services -liiketoimintaryhmän liikevaihdon 4 168 miljoonaa euroa sekä Fixed Networks-, IP/Optical Networks- ja Applications & Analytics -liiketoimintaryhmien palveluliiketoiminnot.

⁴ Ei-IFRS-tulokset eivät sisällä Alcatel-Lucent-kauppaan ja -integraatioon liittyviä kuluja. Ei-IFRS-tulokset eivät myöskään sisällä liikearvon arvonalentumiskuluja, aineettomien hyödykkeiden poistoja ja muita yrityskaupoista johtuvia hankintahinnan kohdentamiseen liittyviä eriä, uudelleenjärjestelykuluja ja muita niihin liittyviä kuluja sekä eräitä muita eriä, jotka eivät välttämättä ole merkityksellisiä Nokian liiketoiminnan toiminnallisen tuloksen arvioinnin kannalta.

1-9/2016	Ultra Broadband Networks ¹	Global Services	IP Networks and Applications ²	Nokian verkkoliiketoiminta yhteensä ³	Nokia Technologies	Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut	Eliminoinnit	Ei-IFRS yhteensä	Ei-IFRS-oikaisu ⁴	Nokia yhteensä
EUR milj.										
Liikevaihto	7 171	4 277	4 295	15 744	745	803	-50	17 241	-258	16 984
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-3 854	-3 496	-2 424	-9 774	-21	-682	50	-10 427	-716	-11 143
Bruttokate	3 317	781	1 872	5 970	724	121	0	6 814	-974	5 841
<i>% liikevaihdosta</i>	46,3 %	18,3 %	43,6 %	37,9 %	97,2 %	15,1 %		39,5 %		34,4 %
Tutkimus- ja kehityskulut	-1 801	-72	-953	-2 826	-180	-213	0	-3 219	-498	-3 716
<i>% liikevaihdosta</i>	25 %	2 %	22 %	18 %	24 %	27 %		19 %		22 %
Myyntin ja hallinnon kulut	-904	-511	-576	-1 990	-120	-174	0	-2 285	-523	-2 808
<i>% liikevaihdosta</i>	13 %	12 %	13 %	13 %	16 %	22 %		13 %		17 %
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	-24	-23	-22	-68	-3	-7	0	-78	-656	-734
Liikevoitto/-tappio	589	175	321	1 085	421	-274	0	1 233	-2 650	-1 417
<i>% liikevaihdosta</i>	8,2 %	4,1 %	7,5 %	6,9 %	56,5 %	-34,1 %		7,2 %		-8,3 %
<i>Poistot yhteensä</i>	-230	-51	-115	-396	-5	-31	0	-432	-759	-1 191
<i>Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksesta</i>	6	0	0	6	0	0	0	6	0	6
<i>EBITDA</i>	826	226	436	1 488	426	-243	0	1 672	-1 891	-220

¹ Mobile Networks -liikevaihto 5 328 miljoonaa euroa, Fixed Networks -liikevaihto 1 843 miljoonaa euroa.

² IP Routing -liikevaihto 2 125 miljoonaa euroa, Optical Networks -liikevaihto 1 104 miljoonaa euroa ja Applications & Analytics -liikevaihto 1 065 miljoonaa euroa.

³ Sisältää palveluliiketoiminnan liikevaihtoa yhteensä 6 033 miljoonaa euroa, joka koostuu koko Nokian verkkoliiketoiminnan palveluliiketoiminnan liikevaihdosta sisältäen Global Services -liiketoimintaryhmän liikevaihdon 4 277 miljoonaa euroa sekä Fixed Networks-, IP/Optical Networks- ja Applications & Analytics -liiketoimintaryhmien palveluliiketoiminnot.

⁴ Ei-IFRS-tulokset eivät sisällä Alcatel-Lucent-kauppaan ja -integraatioon liittyviä kuluja. Ei-IFRS-tulokset eivät myöskään sisällä liikearvon arvonalentumiskuluja, aineettomien hyödykkeiden poistoja ja muita yrityskaupoista johtuvia hankintahinnan kohdentamiseen liittyviä eriä, uudelleenjärjestelykuluja ja muita niihin liittyviä kuluja sekä eräitä muita eriä, jotka eivät välttämättä ole merkityksellisiä Nokian liiketoiminnan toiminnallisen tuloksen arvioinnin kannalta.

4. LIIKEVAIHTO ALUEITTAIN, raportoitu (tilintarkastamaton)

EUR milj.	7-9/2017	7-9/2016	Muutos		Muutos			
			7-9/2017 vrt. 7-9/2016	4-6/2017	7-9/2017 vrt. 4-6/2017	1-9/2017	1-9/2016	1-9/2017 vrt. 1-9/2016
Aasian ja Tyynenmeren alue	1 009	994	2 %	1 037	-3 %	3 102	3 078	1 %
Eurooppa	1 694	1 557	9 %	1 676	1 %	4 747	4 573	4 %
Kiinan alue	638	780	-18 %	637	0 %	1 839	2 046	-10 %
Latinalainen Amerikka	311	341	-9 %	306	2 %	851	1 041	-18 %
Lähi-itä ja Afrikka	479	465	3 %	435	10 %	1 319	1 257	5 %
Pohjois-Amerikka	1 370	1 760	-22 %	1 528	-10 %	4 638	4 989	-7 %
Yhteensä	5 500	5 896	-7 %	5 619	-2 %	16 496	16 984	-3 %

5. HENKILÖSTÖ ALUEITTAIN, (tilintarkastamaton)

	30.9.2017	30.9.2016	Muutos		Muutos	
			30.9.2017 vrt. 30.9.2016	30.6.2017	30.9.2017 vrt. 30.6.2017	
Aasian ja Tyynenmeren alue	22 427	22 025	2 %	22 148	1 %	
Eurooppa	39 835	37 790	5 %	38 914	2 %	
Kiinan alue	17 533	18 598	-6 %	17 760	-1 %	
Latinalainen Amerikka	4 072	3 967	3 %	3 968	3 %	
Lähi-itä ja Afrikka	3 921	3 985	-2 %	3 974	-1 %	
Pohjois-Amerikka	14 731	15 422	-4 %	15 185	-3 %	
Yhteensä	102 519	101 787	1 %	101 949	1 %	

6. HANKITUT LIIKETOIMINNAT, raportoitu (tilintarkastamaton)

Vuonna 2017 tehdyillä hankinnoilla ei ole merkittävää vaikutusta Nokian taseeseen, tuloslaskelmaan tai kassavirtaan. Arvioitu hankintahinta, hankitut nettovarot ja liikearvo ovat 398 miljoonaa euroa, 239 miljoonaa euroa ja 159 miljoonaa euroa. Hankintojen kirjanpitoikäisyyden tarkastus on kesken ja Nokia tekee lisäanalyyskejä, jotka voivat johtaa oikaisuihin vuoden 2017 viimeisen neljänneksen aikana.

Deepfield Networks Inc

Deepfield Networks Inc. on yhdysvaltalainen yritys, joka on erikoistunut IP-pohjaiseen reaaliaikaiseen analytiikkaan. Nokia hankki 100 % omistussuuden Deepfield Networks Inc. -yhtiöstä 31.1.2017. Hankintaan liittyvä liikearvo on allokoitu IP/ Optical Networks -toimintasegmentille.

Comptel Corporation

Nokia ja Comptel allekirjoittivat 8.2.2017 transaktiosopimuksen, jonka mukaan Nokia sitoutui tekemään vapaaehtoisen julkisen käteisostotarjouksen kaikista Comptelin liikkeeseen laskemista osakkeista ja optio-oikeuksista, jotka eivät olleet Comptelin tai sen tytäryhtiöiden hallussa. Julkisen käteisostotarjouksen tarjousaika päättyi 29.3.2017. Julkisen käteisostotarjouksen alustava tulos julkistettiin 30.3.2017 ja lopullinen 3.4.2017. Ostotarjouksen lopullisen tuloksen mukaan ostotarjoukseen tarjotut osakkeet edustivat noin 88,44 % kaikista Comptelin osakkeista ja osakkeiden tuottamista äänistä (pois lukien Comptelin hallussa olevat omat osakkeet) ja noin 83,34 % kaikista Comptelin osakkeista ja äänistä täysi laimennusvaikutus huomioiden. Nokia luopui oikeudestaan vedota ostotarjouksessa määritettyyn vähimmäishyväksyntäehtoon ja konsolidoi Comptelin 30.3.2017.

Nokian omistussuus Comptelissa 31.3.2017, sisältäen Nokian markkinoilta ostamat osakkeet, edustivat noin 90,51 % kaikista Comptelin osakkeista ja osakkeiden tuottamista äänistä (pois lukien Comptelin hallussa olevat omat osakkeet) ja noin 85,30 % kaikista Comptelin osakkeista ja äänistä täysi laimennusvaikutus huomioiden. Nokian markkinoilta ostamat Comptelin osakkeet on käsitelty erillisinä transaktioina määräysvallattomien omistajien kanssa, ja syntynyt voitto tai tappio on kirjattu konsernin kertyneisiin voittovaroihin.

Nokia jatkoi julkisen käteisostotarjouksen tarjousaikaa jälkikäteisellä tarjousajalla. Tarjousaika alkoi 4.4.2017 ja päättyi 19.4.2017. Nokia on jatkanut myös vähemmistöosakkeiden ostamista markkinoilta. Koska Nokian omistus ylitti yhdeksän kymmenesosaa (9/10) kaikista Comptelin osakkeista ja niiden tuottamista äänistä, Nokia käynnisti myös osakeyhtiölain mukaisen vähemmistöosakkeiden lunastusmenettelyn. Lunastusoikeutta koskevat tiedot kirjattiin kaupparekisteriin 7.4.2017. Keskuskauppakamarin lunastuslautakunnan nimittämä välimiesoikeus vahvisti 28.6.2017, että Nokialla on oikeus lunastaa Comptelin vähemmistöosakkeet ja että Nokialla on oikeus saada vähemmistöosakkeet omistukseensa asettamalla välimiesoikeuden hyväksymä vakuus lunastushinnan ja sille kertyvän koron maksamisesta. Nokia raportoi täten 100 % omistussuuden Comptelissa 30.6.2017.

Hankintaan liittyvä liikearvo on allokoitu Applications and Analytics -toimintasegmentille.

7. ELÄKKEET JA MUUT TYÖSUHTEEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEISET ETUUDET, raportoitu (tilintarkastamaton)

Nokiassa on useita työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia koskevia järjestelyjä eri maissa, ja ne sisältävät sekä etuus pohjaisia että maksu pohjaisia järjestelyjä. Etuus pohjaiset järjestelyt sisältävät eläkejärjestelyjä ja eläköitymisen jälkeisiä sosiaalietuusjärjestelyjä, kuten eläköitymisen jälkeisiä työterveydenhuollon etuuksia ja henkivakuutusjärjestelyjä. Etuus pohjaiset järjestelyt altistavat Nokian vakuutusmatemaattisille riskeille, joita ovat muun muassa sijoitusriski, korkoriski ja odotettavissa olevaan elinikään liittyvä riski. Etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen piirteet ja niihin liittyvät riskit vaihtelevat kunkin maan lainsäädännöllisen, verotuksellisen ja taloudellisen ympäristön mukaan.

95 % Nokian etuusveloitteesta ja 97 % järjestelyihin kuuluvien varojen käyvistä arvoista uudelleenmääritettiin 30.9.2017. Nokian eläkkeet ja työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet Yhdysvalloissa on uudelleenmääritetty päivitettyillä ulkopuolisen aktuaarin arvostuksilla ja Nokian pääasialliset eläkejärjestelyt Yhdysvaltojen ulkopuolella (Saksassa, Iso-Britanniassa, Sveitsissä ja Belgiassa) on uudelleenmääritetty herkkyysoanalyysiin perustuen. Muiden eläke- ja työsuhteen päättymisen jälkeisten veloitteiden uudelleenmäärittämättä jättämisen vaikutuksen ei katsota olevan olennainen.

Nokian eläke- ja työsuhteen päättymisen jälkeisten veloitteiden määrittämisessä käytettyjen diskonttauskorkojen painotetut keskiarvot 30.9.2017 on päivitetty ja olivat seuraavat:

Diskonttauskorot

	30.9.2017	30.9.2016	31.12.2016
Yhdysvallat - Eläkkeet	3,4	3,0	3,7
Yhdysvallat - Eläköitymisen jälkeinen terveydenhuolto ja muut	3,1	2,7	3,4
Yhdysvallat - Eläköitymisen jälkeinen ryhmähenkivakuutus	3,5	3,3	3,8
Euro - Eläkkeet ¹	1,6	1,3	1,5
Iso-Britannia - Eläkkeet	2,6	2,2	2,7

¹ Sisältää eläkkeet sekä muut eläköitymiseen ja työsuhteen päättymiseen liittyvät korvaukset.

Muutokset eläkkeiden ja työsuhteen päättymisen jälkeisten järjestelyjen kirjatuissa nettovaroissa (-veloissa)

EUR milj.	Eläke-etuudet ¹	30.9.2017 Työsuhteen päättymisen jälkeen tarjottavat etuudet	Yhteensä	Eläke-etuudet ¹	30.9.2016 Työsuhteen päättymisen jälkeen tarjottavat etuudet	Yhteensä	Eläke-etuudet ¹	31.12.2016 Työsuhteen päättymisen jälkeen tarjottavat etuudet	Yhteensä
Kirjatut nettovelat 1.1.	1 284	-2 482	-1 198	-398	0	-398	-398	0	-398
Kauden työsuorituksen perustuvat menot	-132	0	-132	-113	0	-113	-155	0	-155
Korkotuotot/-kulut	33	-63	-30	18	-69	-51	27	-92	-65
Järjestelyn supistaminen	-33	-1	-34	-9	0	-9	-2	0	-2
Tuloslaskelmaan kirjattu yhteensä	-132	-64	-196	-104	-69	-173	-130	-92	-222
Kauden vakuutusmatemaattiset voitot/-tappiot	584	110	694	90	-123	-33	679	179	858
Omaisuserän enimmäismäärän muutokset, lukuun ottamatta korkokuluihin/-tuottoihin sisältyviä eriä	-221	2	-219	-62	0	-62	-245	0	-245
Muihin laajan tuloksen eriin kirjattu yhteensä	363	112	475	28	-123	-95	434	179	613
Valuuttakurssierot	-175	262	87	-28	65	37	7	-89	-82
Maksusuoritukset ja maksetut etuudet	207	0	207	124	-9	115	186	10	196
Siirrot	0	0	0	0	0	0	-199	154	-45
Hankittu liiketoimintojen yhdistämisessä	-7	-12	-19	1 370	-2 644	-1 274	1 384	-2 644	-1 260
Kauden päättyessä kirjatut nettovarot/-velat	1 540	-2 184	-644	992	-2 780	-1 788	1 284	-2 482	-1 198
joista:									
- Etuusperusteiset eläkevarat	3 892	0	3 892	3 694	0	3 694	3 802	0	3 802
- Etuusperusteisiin eläkkeisiin ja muihin työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuksiin liittyvät velat	-2 352	-2 184	-4 536	-2 702	-2 780	-5 482	-2 518	-2 482	-5 000

¹ Sisältää eläkkeet sekä muut eläköitymiseen ja työsuhteen päättymiseen liittyvät korvaukset.

Rahastoitu asema

	30.9.2017	30.9.2016	31.12.2016
Etuusveloitteet	-25 804	-29 991	-28 663
Järjestelyn varojen käypä arvo	25 608	28 254	27 770
Rahastoitu asema	-196	-1 737	-893
Omaisuserän enimmäismäärän vaikutus	-448	-51	-305
Kauden päättyessä kirjattu nettovelka	-644	-1 788	-1 198

8. LASKENNALLISET VEROT, raportoitu (tilintarkastamaton)

30.9.2017 Nokia oli kirjannut 5,5 miljardia euroa laskennallisia verosaamisia. Laskennallisten verosaamisten kirjaamista tukee niiden netottaminen laskennallisia verovelkoja vastaan, tuloshistoria sekä tulosenusteet kyseisissä maissa. Valtaosa kirjatuista laskennallisista verosaamisista liittyy verotuksessa käyttämättömiin tappioihin, käyttämättömiin veronhyvityksiin ja vähennyskelpoisiin väliaikaisiin eroihin Suomessa (2,4 miljardia euroa) ja Yhdysvalloissa (1,9 miljardia euroa). Perustuen viimeisten vuosien kannattavuuteen Suomessa ja Yhdysvalloissa sekä viimeisimpiin ennusteisiin tulevasta taloudellisesta tuloksesta, Nokia on pystynyt riittävästi osoittamaan olevan todennäköistä, että verotuksessa käyttämättömät tappiot, käyttämättömät veronhyvitykset ja vähennyskelpoiset väliaikaiset erot voidaan Suomessa ja Yhdysvalloissa hyödyntää ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa. Vuosina 2016 ja 2017 Suomessa aiheutui kirjanpidollista tappiota Alcatel-Lucentin hankintaa seuraavista huomattavista integraatio- ja uudelleenjärjestelykuluista, joka voi viivästyttää verotuksessa käyttämättömien tappioiden, käyttämättömien veronhyvitysten ja vähennyskelpoisten väliaikaisten erojen käyttöä Suomessa.

Nokialla oli 30.9.2017 noin 6 miljardia euroa kirjaamattomia laskennallisia verosaamisia liittyen verotuksessa käyttämättömiin tappioihin, käyttämättömiin veronhyvityksiin ja vähennyskelpoisiin väliaikaisiin eroihin. Pääosa kirjaamattomista laskennallisista verosaamisista liittyy Ranskaan (noin 5 miljardia euroa). Näitä laskennallisia verosaamisia ei ole kirjattu hyödyntämisen epävarmuuden takia. Merkittävä osa Ranskan laskennallisista verosaamisista ei vanhene ja on käytettävissä tulevia verovelkoja vastaan. Ranskassa tappioita voidaan vähentää vuosittain 50 % verotettavasta tulosta.

30.9.2017 Nokialla oli 0,5 miljardia euroa laskennallisia verovelkoja. Suurin osa laskennallisista verovelkoista liittyy Alcatel-Lucentin hankinnan kirjanpitokäsittelyssä tehtyihin käyvän arvon oikaisuihin.

9. RAHOITUSINSTRUMENTTIEN KÄYPÄ ARVO, raportoitu (tilintarkastamaton)

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat ja -velat luokitellaan arvostusmenetelmissä käytettyjen julkaisemattomien syöttötietojen määrän perusteella. Kolme hierarkiatasoa perustuvat siihen, että rahoitusvarojen ja -velkojen käypää arvoa määritettäessä syöttötietojen arviointia tarvitaan sitä enemmän, mitä ylemmälle tasolle siirrytään. Tasolla 1 arvostaminen tapahtuu pörssinoteerattujen tuotteiden markkina-arvon perusteella, tasolla 2 arvostus perustuu ensisijaisesti kolmansien osapuolten hinnoittelupalveluista saataviin noteerauksiin, ja tasolla 3 tarvitaan eniten johdon harkintaa. Katso lisätietoja arvostusmenetelmistä ja periaatteista vuoden 2016 vuosikertomuksemme liitetiedosta 2, Merkittävät laskentaperiaatteet, ja liitetiedosta 24, Rahoitusinstrumenttien käypä arvo. Seuraavassa taulukossa käypään arvoon kirjattujen erien arvostus suoritetaan toistuvasti.

EUR milj.	Kirjanpitoarvo					Käypä arvo
	Jaksotettu hankintameno	Käypä arvo			Yhteensä	
		Taso 1	Taso 2	Taso 3		
30.9.2017						
Pitkäaikaiset available-for-sale -sijoitukset	121	32	149	546	848	848
Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat	156	0	103	8	267	241
Muut lyhytaikaiset rahoitusvarat sisältäen johdannaiset	73	0	234	0	307	307
Myyntisaamiset	6 833	0	0	0	6 833	6 833
Available-for-sale -sijoitukset, likvidit varat	0	0	1 182	0	1 182	1 182
Rahavarat	5 394	0	0	0	5 394	5 394
Rahoitusvarat yhteensä	12 577	32	1 668	554	14 831	14 805
Pitkäaikaiset korolliset velat	3 501	0	0	0	3 501	3 681
Lyhytaikaiset korolliset velat	344	0	0	0	344	344
Muut lyhytaikaiset rahoitusvelat sisältäen johdannaiset	35	0	226	631	892	892
Ostovelat	3 541	0	0	0	3 541	3 541
Rahoitusvelat yhteensä	7 421	0	226	631	8 278	8 458

EUR milj.	Kirjanpitoarvo					Käypä arvo
	Jaksotettu hankintameno	Käypä arvo			Yhteensä	
		Taso 1	Taso 2	Taso 3		
31.12.2016						
Pitkäaikaiset available-for-sale -sijoitukset	202	0	164	674	1 040	1 040
Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat	144	0	111	0	255	229
Muut lyhytaikaiset rahoitusvarat sisältäen johdannaiset	60	0	236	0	296	296
Myyntisaamiset	6 972	0	0	0	6 972	6 972
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset, likvidit varat	0	0	327	0	327	327
Available-for-sale -sijoitukset, likvidit varat	0	0	1 502	0	1 502	1 502
Rahavarat	7 497	0	0	0	7 497	7 497
Rahoitusvarat yhteensä	14 875	0	2 340	674	17 889	17 863
Pitkäaikaiset korolliset velat	3 657	0	0	0	3 657	3 821
Lyhytaikaiset korolliset velat	370	0	0	0	370	370
Muut lyhytaikaiset rahoitusvelat sisältäen johdannaiset	34	0	236	14	284	284
Ostovelat	3 781	0	0	0	3 781	3 781
Rahoitusvelat yhteensä	7 842	0	236	14	8 092	8 256

Taso 3 rahoitusvarat sisältää suuren määrän sijoituksia listaamattomiin osakkeisiin ja listaamattomiin rahastoihin, mukaan lukien kasvuvaiheen sijoituksiin erikoistuneen Nokia Growth Partners –ohjelman hallinnoimat sijoitukset ja varhaisen vaiheen mahdollisuuksiin keskittyvän BlueRun Venturesin hallinnoimat sijoitukset. Tason 3 sijoitusten käypä arvo määritetään yhdellä tai useammalla arvostustekniikalla: markkinalähtöisessä lähestymistavassa käytetään vertailukelpoisia markkinatransaktioita, ja tuottopohjainen lähestymistapa perustuu odotettujen tulevien rahavirtojen nykyarvoon. Listaamattomien rahastojen tapauksessa rahastonhoitaja saattaa valita sopivat arvostustekniikat syöttötietojen saatavuuden ja luotettavuuden perusteella. Joissakin tapauksissa tietty arvostustekniikka voi antaa parhaan kuvan käyvästä arvosta, kun taas toisissa olosuhteissa voi olla tarpeen käyttää useita arvostustekniikoita.

Tason 3 sijoitusten käyvän arvon määrittämisessä käytettäviä syöttötietoja ovat muun muassa alkuperäinen transaktiohintaa, samoilla tai vastaavilla instrumenteilla viime aikoina tehdyt transaktiot, toteutetut tai valmisteilla olevat kolmansien osapuolten tai vastaavien liikkeeseenlaskijoiden transaktiot taustalla olevalla sijoituksella, rahoituskierrokset, pääomitus tai liikkeeseenlaskijan toteuttamat muut transaktiot, liikkeeseenlaskut osake- tai velkamarkkinoilla sekä muutokset taloudellisissa tunnusluvuissa tai rahavirroissa oikaistuna tarpeen mukaan maksuvalmiuteen, luottokelpoisuuteen, markkinoihin ja/tai muihin tekijöihin liittyvillä riskeillä. Tason 3 sijoitukset arvostetaan neljännesvuosittain ottaen huomioon muutokset, ennusteet ja oletukset sekä muutokset taloudellisissa ja muissa merkityksellisissä olosuhteissa. Käypää arvoa saatetaan oikaista heikon markkinalikviditeetin ja/tai luovutuskelpoisuuden perusteella, ja sijoituksen hoitaja voi arvioida arvon alentumisen määrän, mikäli markkinatietoja ei ole saatavilla. Oletukset, joita sijoituksen hoitaja käyttää julkaistujen syöttötietojen puuttumisen takia, voivat vaikuttaa yksittäisten sijoitusten käypään arvoon, mutta millään yksittäisellä syöttötiedolla ei ole merkittävää vaikutusta tason 3 sijoitusten käyvän arvon kokonaismäärään.

Tason 3 rahoitusvelkoihin sisältyy rahoitusvelka China Huaxinille osana Nokia Shanghai Bell (NSB) transaktion lopullista sopimusta, jossa China Huaxin oikeutettiin siirtämään omistussuosituksensa kokonaisuudessaan Nokialle myöhemmin suoritettavaa käteissuoritusta vastaan. Tason 3 rahoitusvelan käypä arvo on määritetty käyttäen tuottopohjaista lähestymistapaa ja määrittäen odotetun tulevan käteissuorituksen nykyarvon. Merkittävimpiin muihin kuin havainnoitavissa oleviin syöttötietoihin lukeutuvat eräät NSB:n taloudelliseen suorituskykyyn perustuvat luvut, millään yksittäisellä syöttötiedolla ei ole merkittävää vaikutusta tason 3 velkojen käyvän arvon kokonaismäärään.

EUR milj.	Taso 3 Rahoitusvarat	Taso 3 Rahoitusvelat
Tase 31.12.2016	674	-14
Voitot tuloslaskelmassa, netto	70	15
Tappiot jotka kirjataan laajaan tuokseen, netto	-79	0
Määräysvallattomien omistajien osuuden hankinta	0	-632
Ostot	58	0
Myynnit	-140	0
Muut muutokset	-29	0
Tase 30.9.2017	554	-631

Tason 3 venture fund -sijoitusten ja muiden vastaavien sijoitusten voitot ja tappiot kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin niissä tapauksissa, joissa näiden sijoitusten hankinta- ja luovutus päätökset tehdään liiketoiminnallisista perusteista. Muissa tapauksissa voitot ja tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin. 30.9.2017 saldoon sisältyvistä tason 3 rahoitusinstrumenteista kirjattiin Nokian tuloslaskelmaan 10 miljoonan euron nettotappio vuonna 2017 (6 miljoonan euron nettovoitto vuonna 2016).

10. VARAUKSET, raportoitu (tilintarkastamaton)

EUR milj.	Uudelleenjärjestelyvaraukset	Divestointiin liittyvät	Takuuvaraukset	Projektitappiot	Oikeudenkäynnit	Ympäristövaraus	Varaukset sitovien ostosopimusten tappioista	Muut	Yhteensä
1.1.2016	194	129	94	62	69	16	29	132	725
Liiketoimintojen yhdistämisen kautta toteutuneet hankinnat	291	26	135	180	92	114	31	374	1 243
Muuntoerot	0	2	1	-2	13	2	0	-10	6
Uudelleenluokittelu	0	-2	5	0	11	0	1	-15	0
Kirjattu tuloslaskelmaan	641	-5	40	-4	46	4	26	209	957
Lisäykset	750	11	56	21	59	4	58	252	1 211
Muutokset arvionvaraisissa erissä	-109	-16	-16	-25	-13	0	-32	-43	-254
Vuoden aikana käytetyt ²	-348	-23	-73	-70	-35	-13	-16	-229	-807
30.9.2016	778	127	202	166	196	123	71	461	2 124
1.1.2017	713	110	207	131	183	134	77	425	1 980
Liiketoimintojen yhdistämisen kautta toteutuneet hankinnat	0	0	0	0	0	0	0	6	6
Muuntoerot	-9	-6	-3	-5	-8	-13	-5	-21	-70
Uudelleenluokittelu ¹	0	-6	0	0	2	0	15	4	15
Kirjattu tuloslaskelmaan	446	9	57	-4	29	13	9	54	613
Lisäykset	480	12	90	8	49	14	44	101	798
Muutokset arvionvaraisissa erissä	-34	-3	-33	-12	-20	-1	-35	-47	-185
Vuoden aikana käytetyt ²	-386	-23	-56	-30	-63	-17	-23	-75	-673
30.9.2017	764	84	205	92	143	117	73	393	1 871

¹ Uudelleenluokittelu sitovien ostosopimusten tappioihin on 15 miljoonan euron siirto siirtovelosta, mikä kuvastaa paremmin näiden erien luonnetta.

² Uudelleenjärjestelyvarausten käyttöön sisältyy siirtoja siirtovelkoihin, joista 54 miljoonaa euroa oli siirtovelloissa 30.9.2017 (0 miljoonaa euroa 30.9.2016).

Nokian uudelleenjärjestelyvaraus 30.9.2017 oli 764 miljoonaa euroa sisältäen henkilöstöön ja muihin uudelleenjärjestelyihin liittyvät kulut, kuten kiinteistöjen vuokrasopimusten päättämiseen liittyvät kulut. Varaus koostuu 615 miljoonan euron uudelleenjärjestelyvarauksesta liittyen 6.4.2016 julkistettuun maailmanlaajuiseen synergia- ja muutosohjelmaan sekä 149 miljoonan euron uudelleenjärjestelyvarauksesta, jotka on kirjattu aikaisemmin julkistettujen uudelleenjärjestelyohjelmien johdosta. Suurimman osan uudelleenjärjestelykuluvarauksesta oletetaan toteutuvan kahden seuraavan vuoden aikana.

Liiketoimintojen myynteihin liittyviin varauksiin sisältyy tiettyjä velkoja, jotka Nokia on velvollinen korvaamaan ostajille. Korvauksiin liittyvien erien käyttö on niiden luonteen vuoksi epävarmaa. Takuuvaraukset liittyvät myyntiin tuotteisiin. Takuuvaraukset tullaan oletettavasti käyttämään seuraavan 18 kuukauden kuluessa. Projektitappiovaraukset liittyvät tappiollisiin, IAS 11 Pitkäaikaishankkeet –standardin mukaisiin asiakasprojekteihin. Projektitappiovaraukset odotetaan käytettävän seuraavan 12 kuukauden kuluessa. Oikeudenkäynteihin liittyvät varaukset perustuvat arvioon todennäköisesti toteutuvista sovintokustannuksista. Oikeudenkäynteihin liittyvien varausten käyttö on niiden luonteen vuoksi epävarmaa ja jakaantuu yleensä usealle kaudelle. Ympäristövaraus koostuu tarpeenmukaisista saastuneiden maa-alueiden arvioiduista siivous- ja kunnostuskustannuksista, sekä tarpeen mukaan niiden maa-alueiden jatkuvan seurannan missä altistuminen ympäristön korjaukseen ei ole niin merkittävää. Ympäristövaraukseen liittyvien erien käyttö on niiden luonteen vuoksi epävarmaa ja jakaantuu yleensä usealle kaudelle. Varaukset sitovien ostosopimusten tappioista liittyvät ostositoimuksiin toimittajien kanssa. Varaukset sitovien ostosopimusten tappioista odotetaan käytettävän seuraavan 12 kuukauden aikana. Muut varaukset koostuvat varauksista, jotka liittyvät erilaisiin sopimuksellisiin velvoitteisiin ja muihin velvoitteisiin. Muut varaukset odotetaan käytettävän kahden seuraavan vuoden aikana.

11. VASTUUSITOUMUKSET, raportoitu, (tilintarkastamaton)

EUR milj.	30.9.2017	30.9.2016	31.12.2016
Omasta puolesta annetut vakuudet			
Annetut pantit	5	604	5
Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta ¹			
Rahoituslaitosten antamat takaukset	1 702	1 647	1 805
Muut takaukset	562	780	794
Vastuusitoumukset osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten puolesta			
Lainatakaukset	0	11	11
Vastuusitoumukset kolmansien osapuolten puolesta			
Lainatakaukset	0	5	0
Muut takaukset	30	129	135
Leasingvastuut	953	1 109	1 141
Rahoitussitoumukset			
Asiakasrahoitussitoumukset	505	166	223
Rahoitussitoumukset osakkuusyhtiöille	18	0	0
Venture fund -sitoumukset	432	516	525

Vastuusitoumukset on esitetty suurimpaan mahdolliseen arvoonsa.

¹ Vastuusitoumuksissa samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta Nokia raportoi kolmansille osapuolille annetut takaukset, jotka liittyvät yhtiömme tavanomaiseen liiketoimintaan. Nämä ovat pääsääntöisesti Nokian asiakkaille sopimusveloitteiden täyttämiseksi annettuja takauksia, kuten rahoituslaitosten puolestamme antamia tarjoustakauksia, toimitustakauksia, ja takuuajan takauksia. Lisäksi Nokia on myöntänyt suoraan asiakkaille takauksia, joiden osalta Nokia on ensisijaisessa takausvastuussa. Tällaisten takausten määrä oli 1 470 milj. euroa (1 718 milj. euroa 30.09.2016 ja 1 608 milj. euroa 31.12.2016). Muissa takauksissa raportoimme Nokian liiketoimintaa tukeviin sopimuksiin liittyvät ei-kaupalliset takaukset. Takauksien antaminen on perustunut yhtiön sisäisiin ohjeistuksiin ja aktiiviseen takauskannan hallintaan, minkä vuoksi takauksiin liittyviä merkittäviä maksuvaatimuksia ei ole viime vuosien aikana yhtiölle esitetty.

12. LÄHIPIIRIIN LIITTYVÄT TAPAHTUMAT, raportoitu (tilintarkastamaton)

Merkittävät lähipiiriliiketoimet osakkuusyhtiöiden, yhteisyritysten ja muiden yhteisöjen kanssa, joissa Nokialla on huomattava vaikutusvalta, sisältävät vuoden 2017 ensimmäisen yhdeksän kuukauden aikana 5 miljoonan euron osuuden osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tappioista (6 miljoonan euron osuus voitoista vuonna 2016), 27 miljoonan euron myynnin osakkuusyhtiöille, yhteisyrityksille ja muille yhteisöille, joissa Nokialla on huomattava vaikutusvalta (11 miljoonaa euroa vuonna 2016) sekä 187 miljoonaa euroa ostoja osakkuusyhtiöiltä ja yhteisyrityksiltä (243 miljoonaa euroa vuonna 2016).

Liiketoimet ja saldo Nokian määräysvallassa olevien yritysten kanssa on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä. Katso vuoden 2016 vuosikertomuksemme liitetieto 2, "Merkittävät laskentaperiaatteet" ja liitetieto 32, "Merkittävimmät konserniyhtiöt".

Nokialla on lähipiiriliiketoimia eläkerahaston sekä Nokian johdon avainhenkilöiden että hallituksen kanssa. Lähipiiriliiketoimissa eläkerahaston kanssa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.

30.9.2017 Nokian johtokunnan puheenjohtajana jatkaa Nokian toimitusjohtaja Rajeev Suri ja siinä on 15 jäsentä: toimitusjohtaja, kahdeksan liiketoimintaryhmien johtajaa ja kuusi yksiköiden johtajaa. Vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä johtokunnan palkkiojärjestelmä ei ole muuttunut.

13. KOROLLISET VELAT, raportoitu (tilintarkastamaton)

Liikellelaskija/Lainaaja	Rahoitusväline	Valuutta	Nimellisarvo (Milj.)	Lopullinen eräpäivä	Kirja-arvo (EUR milj.) 30.9.2017	Kirja-arvo (EUR milj.) 30.9.2016	Kirja-arvo (EUR milj.) 31.12.2016
Nokia Oyj	6,75 % velkakirja ¹	EUR	231	Helmikuu 2019	243	531	527
Nokia Oyj	5,375 % velkakirja ²	USD	581	Toukokuu 2019	498	923	961
Nokia Oyj	1,00 % velkakirja ¹	EUR	500	Maaliskuu 2021	498	0	0
Nokia Oyj	3,375 % velkakirja ²	USD	500	Kesäkuu 2022	417	0	0
Nokia Oyj	2,00 % velkakirja ¹	EUR	750	Maaliskuu 2024	743	0	0
Nokia Oyj	4,375 % velkakirja ²	USD	500	Kesäkuu 2027	413	0	0
Alcatel-Lucent USA Inc.	6,5 % velkakirja ^{1,2}	USD	74	Tammikuu 2028	63	271	287
Alcatel-Lucent USA Inc.	6,45 % velkakirja ^{1,2}	USD	206	Maaliskuu 2029	177	1 234	1 306
Nokia Oyj	6,625 % velkakirja	USD	500	Toukokuu 2039	432	470	482
Nokia Oyj	Luottolimiittisopimus	EUR	1579	Kesäkuu 2020	0	0	0
Nokia Oyj ja useat tytäryhtiöt	Muut velat ³				362	424	464
Yhteensä					3 846	3 853	4 027

¹ Maaliskuussa 2017 Nokia laski liikkeeseen 500 miljoonan euron 1,00 %:n nimelliskorkoisen vuonna 2021 erääntyvän joukkovelkakirjalainan sekä 750 miljoonan euron 2,00 % nimelliskorkoisen vuonna 2024 erääntyvän joukkovelkakirjalainan konsernin 5 miljardin euron Euro Medium Term Note -ohjelman alla. Uusista joukkovelkakirjalainoista saatavia varoja käytettiin rahoittamaan ostotarjousta, jossa Nokia osti (nimellisarvoiltaan) 269 miljoonaa euroa vuoden 2019 Eurovelkakirjoja, 86 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria 2028-velkakirjoja ja 401 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria 2029-velkakirjoja sekä konsernin yleisiin rahoitustarpeisiin.

² Kesäkuussa 2017 Nokia laski liikkeeseen 500 miljoonan Yhdysvaltain dollarin 3,375 %:n nimelliskorkoisen vuonna 2022 erääntyvän joukkovelkakirjalainan sekä 500 miljoonan Yhdysvaltain dollarin 4,375 %:n nimelliskorkoisen vuonna 2027 erääntyvän joukkovelkakirjalainan U.S. Securities Act of 1933 lainsäädännön alla. Uusista joukkovelkakirjalainoista saatavat varat käytettiin rahoittamaan ostotarjousta, jossa Nokia osti (nimellisarvoiltaan) 419 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria 2019-velkakirjoja, 140 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria 2028-velkakirjoja ja 753 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria 2029-velkakirjoja sekä konsernin yleisiin rahoitustarpeisiin.

³ Tämä rivi sisältää 62 miljoonaa euroa (132 miljoonaa euroa 30.09.2016 ja 132 miljoonaa euroa 31.12.2016) velkoja perustuen Ranskan tutkimus- ja kehittämistoimintoihin liittyviin verohyvityksiin (Crédits d'Impôt Recherche), jotka on myyty pankeille takautumisoikeudella eikä niitä siten ole kirjattu pois konsernitaseesta.

Kaikki Nokian lainat ovat vakuudettomia eikä niihin liity rahoituskovenantteja.

14. KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMAN LIITETIEDOT, raportoitu (tilintarkastamaton)

EUR milj.	7-9/2017	7-9/2016	4-6/2017	1-9/2017	1-9/2016
Oikaisut					
Poistot	400	374	407	1 211	1 191
Osakeperusteiset maksut	32	51	10	59	91
Arvon alentumistappiot	182	26	17	206	57
Uudelleenjärjestelykulut	242	28	155	446	641
Aineellisten hyödykkeiden ja available-for-sale -sijoitusten myyntivoitot	-47	-12	-23	-93	-78
Arvostuserien purku suojausrahastosta tuloslaskelmaan	0	6	0	0	11
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksista	-1	-2	-3	5	-6
Rahoitustuotot ja -kulut	53	110	181	342	233
Tuloverot tuotot/-kulut	-98	116	171	229	-46
Liiketoimintojen myyntivoitto	0	0	1	0	-14
Muut tuotot ja kulut	-40	8	-10	-35	26
Yhteensä	723	705	906	2 370	2 106
Nettokäyttöpääoman muutos					
Lyhytaikaisten saamisten lisäys/vähennys	-875	249	146	-492	435
Vaihto-omaisuuden lisäys/vähennys	-143	123	-139	-668	313
Korottomien lyhytaikaisten velkojen vähennys/lisäys	-27	-591	1 006	584	-2 733
Yhteensä	-1 045	-219	1 013	-576	-1 985

Nettokassa ja muut likvidit varat

	30.9.2017	30.9.2016	30.6.2017	31.12.2016
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset, likvidit varat	0	481	0	327
Available-for-sale-sijoitukset, likvidit varat	1 182	2 023	1 270	1 502
Rahavarat	5 394	6 887	6 647	7 497
Kassa ja muut likvidit varat	6 577	9 392	7 917	9 327
Pitkäaikaiset korolliset velat	3 501	3 518	3 577	3 657
Lyhytaikaiset korolliset velat	344	335	376	371
Korolliset velat	3 845	3 853	3 953	4 027
Nettokassa ja muut likvidit varat	2 731	5 539	3 964	5 299

RISKIT JA TULEVAISUUTTA KOSKEVAT LAUSUMAT

Nokiaan ja sen liiketoimintoihin liittyy erilaisia riskejä ja epävarmuustekijöitä, ja tietyt tässä esitetyt lausumat, jotka eivät koske jo toteutuneita seikkoja, ovat tulevaisuutta koskevia lausumia. Näitä ovat esimerkiksi: A) kykymme integroida hankitut liiketoiminnat toimintoihimme sekä toteuttaa liiketoimintasuunnitelmat ja saavuttaa tavoitellut hyödyt, mukaan lukien tavoitellut synergiaedut, kustannussäästöt ja tehokkuustavoitteet; B) odotukset, suunnitelmat tai hyödyt, jotka liittyvät strategioihimme ja kasvun hallintaan; C) odotukset, suunnitelmat tai hyödyt, jotka liittyvät liiketoimintojemme tulevaan tulokseen; D) odotukset, suunnitelmat tai hyödyt, jotka liittyvät muutoksiin toiminnallisissa rakenteessamme ja toimintamallissamme; E) odotukset markkinoiden kehittymisestä, yleisestä taloudellisesta tilanteesta ja rakenteellisista muutoksista; F) odotukset ja tavoitteet, jotka koskevat tuloskehitystämme, tulostamme, liiketoiminnan kuluja, veroja, valuuttakursseja, suojaukset, kustannussäästöjä ja kilpailukykyä sekä liiketoiminnan tulosta, mukaan lukien tavoitellut synergiat ja tavoitteet, jotka koskevat markkinaosuuksia, hintoja, liikevaihtoa ja katteita; G) odotukset, suunnitelmat tai hyödyt, jotka liittyvät mahdollisiin tuleviin yhteistyömahdollisuuksiin, yhteistyösopimuksiin, patenttilisenssisopimuksiin tai välimiesmenettelyihin, mukaan lukien tulo joka tultaisiin saamaan yhteistyöstä, kumppanuudesta, sopimuksesta tai välimiesmenettelyn nojalla; H) tuotteidemme ja palveluidemme toimitusten ajoitus; I) oletukset ja tavoitteet, jotka koskevat yhteistyö- ja kumppanuusjärjestelyitä, yhteisyrityksiä tai niiden perustamisia ja niihin liittyvät hallinnolliset, oikeudelliset, viranomais- ja muut ehdot, sekä odotettu asiakaskuntamme; J) vireillä olevien ja mahdollisesti tulevien oikeudenkäyntien, välimiesmenettelyiden, riita-asioiden, hallinnollisten menettelyjen ja viranomaistutkimusten lopputulokset; K) oletukset, jotka koskevat uudelleenjärjestelyitä, investointeja, pääomarakenteen optimointitavoitteita, yritysjärjestelyistä saatavien tuottojen käyttöä, yrityskauppoja ja divestointeja, ja kykymme saavuttaa uudelleenjärjestelyjen, investointien, pääomarakenteen optimointitavoitteiden, divestointien ja yrityskauppojen yhteydessä asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet; ja L) lausumat, jotka sisältävät tai joita edeltävät "uskoa", "odottaa", "ennakoida", "ennustaa", "näkee", "tavoitella", "arvioida", "on tarkoitettu", "tähdätä", "suunnitella", "aikoa", "keskittyä", "jatkaa", "arviomme mukaan", "pitäisi", "tulisi", "tulee" tai muut vastaavat ilmaisut. Tällaiset lausumat perustuvat johdon parhaaseen arvioon ja käsitykseen niiden tietojen valossa, jotka sillä on kyseisellä hetkellä ollut saatavilla. Koska tällaisiin lausumiin sisältyy riskejä ja epävarmuuksia, todelliset tulokset voivat poiketa olennaisesti niistä tuloksista, joita tällä hetkellä odotamme. Riskejä, epävarmuustekijöitä ja muita tekijöitä, jotka saattavat aiheuttaa tällaisia poikkeamia, voivat olla esimerkiksi: 1) kykymme toteuttaa strategiaamme, ylläpitää tai parantaa operatiivista ja taloudellista tulostamme tai tunnistaa oikein ja tavoitella menestyksekkäästi liiketoiminta- ja kasvumahdollisuuksia; 2) kykymme saavuttaa hankituista liiketoiminnoista, mukaan lukien Alcatel Lucentin hankinnasta, odotetut hyödyt, synergiaedut, kustannussäästöt ja tehokkuustavoitteet, sekä kykymme toteuttaa organisaatio- ja liiketoimintarakenteemme tehokkaasti; 3) yleinen taloustilanne, markkinaolosuhteet ja muu kehitys maissa joissa toimimme; 4) kilpailu sekä kykymme kilpailla ja panostaa tehokkaasti ja kannattavasti uusiin kilpailukykyisiin ja korkealaatuisiin tuotteisiin, palveluihin, uudistuksiin ja teknologioihin sekä tuoda näitä markkinoille oikea-aikaisesti; 5) riippuvuutemme toimialojemme kehityksestä, mukaan lukien informaatioteknologia- ja televiestintäalojen sykliisyys ja vaihtelu; 6) globaali liiketoimintamme ja altistumisemme lainsäädäntöön liittyvälle, poliittiselle tai muulle kehitykselle eri maissa tai alueilla, myös kehittyvillä markkinoilla, sekä muun muassa verotukseen ja valuuttasääntelyyn liittyville riskeille; 7) kykymme hallita ja parantaa taloudellista ja toiminnallista suoritus- ja kilpailukykyämme sekä saavuttaa kustannussäästöjä ja synergiaetuja yleisesti sekä Alcatel Lucentin hankinnan jälkeen; 8) riippuvuutemme rajallisesta asiakasmäärästä ja laajoista monivuotisista sopimuksista; 9) valuuttakurssien vaihtelut sekä suojaustoimenpiteet; 10) Nokia Technologiesin kyky suojata immateriaalioikeuksiaan sekä säilyttää patenttilisenssintä ja immateriaalioikeuksiin perustuvat tulonlähteensä ja luoda uusia tulonlähteitä erityisesti älypuhelinmarkkinoilla; 11) kykymme saavuttaa onnistuneesti odotukset, suunnitelmat tai hyödyt, jotka liittyvät yhteistyömahdollisuuksiin, yhteistyösopimuksiin, patenttilisenssisopimuksiin tai välimiesmenettelyihin, mukaan lukien tulo joka tultaisiin saamaan yhteistyöstä, kumppanuudesta, sopimuksesta tai välimiesmenettelyn nojalla; 12) riippuvuutemme immateriaalioikeuksilla suojatuista teknologioista, mukaan lukien itse kehittämämme ja meille lisensoidut teknologiat, sekä immateriaalioikeuksiin liittyvien oikeudellisten vaatimusten, lisensointikustannusten ja käyttörajoitusten riskit; 13) altistumisemme suoralle ja epäsuoralle sääntelylle ja talous- tai kauppapolitiikalle, sekä käyttämiemme prosessien luotettavuus liiketoimintamme tai yhteisyritystemme hallinnossa, sisäisessä valvonnassa ja säädösten noudattamisen varmistamisessa estääksemme oikeudellisia seuraamuksia; 14) kykymme tunnistaa ja korjata materiaaliset heikkoudet taloudellisen raportointimme sisäisessä valvonnassa; 15) tukeutumismme kolmansien osapuolten ratkaisuihin tietojen tallennuksessa ja palvelujen jakelussa, mikä altistaa meidät tietoturva-, sääntely- ja kyberturvallisuusriskeille; 16) tietoteknisten järjestelmien tehostomuus, tietoturvaloukkaukset, toimintahäiriöt tai -katkokset; 17) Nokia Technologiesin kyky tuottaa liikevaihtoa ja voittoa lisensoimalla Nokia-tavaramerkkiä, teknologialisenssinnilla ja kehittämällä ja myymällä tuotteita ja palveluita, sekä muut liiketoiminta-aloitteet, mukaan lukien digitaalisen terveydenhuollon saralla, jotka eivät välttämättä toteudu suunnitelmien mukaisesti; 18) altistumisemme erilaisille sääntelykehyksille ja eri lainkäyttöalueille, jotka sääntelevät vilpillistä toimintaa sekä täytäntöönpanevat kauppa- ja talouspakotteita ja -politiikkaa, sekä mahdollisesti sakkoihin, seuraamuksiin tai pakotteisiin johtavat menettelyt tai tutkimukset; 19) asiakasrahoituksen epäsuotuisa kehitys tai pidennetyt maksuehdot, joita tarjoamme asiakkaillemme; 20) mahdolliset eri lainkäyttöalueilla kohdattavat monitahoiset

veroihin liittyvät seikat sekä verokiistat ja -velvoitteet, joiden perusteella meille voidaan määrätä maksettavaksi lisää veroja; 21) kykymme hyödyntää laskennallisia verosaamia muun muassa todellisen tai oletetun tuloksemme perusteella; 22) kykymme sitouttaa, kannustaa, kehittää ja rekrytoida osaavia työntekijöitä; 23) häiriöt valmistus-, palvelutuotanto-, toimitus-, logistiikka- ja toimitusketjuprosessejamme sekä maantieteellisesti keskittyneisiin tuotantolaitoksiimme liittyvät riskit; 24) liiketoimintaamme liittyvien oikeudenkäyntien, välimiesmenettelyjen, sopimusriitojen tai tuotevastuita koskevien väitteiden vaikutus; 25) kykymme optimoida pääomarakennettamme suunnitellusti ja palauttaa luottoluokituksemme investment grade -tasolle tai muutoin parantaa sitä; 26) kykymme saavuttaa suunnitelluista yritysjärjestelyistä odotetut hyödyt tai saavuttaa niihin liittyvät hallinnolliset, oikeudelliset, viranomais- ja muut ehdot ja toteuttaa yritysjärjestelyt onnistuneesti, sekä niihin liittyvät odottamattomat vastuut; 27) osallistumisemme yhteisyrityksiin ja yhteisessä hallinnassa oleviin yhtiöihin; 28) liikearvomme kirjanpitoarvo saattaa olla kerrytettävissä olevia rahamääriä matalampi; 29) osakkeenomistajille kultakin tilikaudelta jaettavien osinkojen ja pääomanpalautusten määrän epävarmuus; 30) eläkekustannukset, työntekijärahastoihin liittyvä kustannukset, ja terveydenhuoltokustannukset; 31) merenalaiseen infrastruktuuriin liittyvät riskit, sekä ne riskitekijät, jotka mainitaan Nokian 23.3.2017 jättämässä Yhdysvaltojen arvopaperisäännösten mukaisessa asiakirjassa (Form 20-F) sivuilla 67-85 otsikon "Operating and financial review and prospects-Risk factors" alla sekä muissa Yhdysvaltain arvopaperiviranomaiselle (US Securities and Exchange Commission) jätetyissä asiakirjoissa. Muut tuntemattomat tai odottamattomat tekijät tai vääriksi osoittautuvat oletukset voivat aiheuttaa todellisten tulosten olennaisen poikkeamisen tulevaisuutta koskevissa lausumissa esitetyistä odotuksista. Nokia ei sitoudu julkisesti päivittämään tai muuttamaan tulevaisuutta koskevia lausumia uuden tiedon, tulevaisuuden tapahtumien tai muun syyn johdosta, paitsi siltä osin kuin sillä on siihen lainmukainen velvollisuus.

Konsernin johto hyväksyi tämän taloudellisen katsauksen julkistettavaksi 25.10.2017.

Lehdistö- ja sijoittajatiedustelut:

Viestintä, puh. +358 10 448 4900, sähköposti: press.services@nokia.com

Sijoittajasuhteet, puh. +358 4080 3 4080, sähköposti: investor.relations@nokia.com

- Nokia suunnittelee julkistavansa vuoden 2017 viimeisen neljänneksen ja koko vuoden 2017 katsauksensa 1.2.2018.